

RL

România liberă

MISTERE DEZVĂLUITE

În istoria îndelungată a omenirii a existat un curent subteran de gândire ce se înscrie în „Marea Tradiție”, care și-a transmis cunoașterea, ocultată marelui public, printr-un lanț neîntrerupt de inițiați. Cărțile din colecția „Mistere dezvăluite” oferă informații consistente asupra diferitelor căutări esoterice din Orient sau din Occident: Arcana Arcanorum, kabbala, calea perfecțiunii, rituri masonice, ordine inițiatice sau metode alchimice de desăvârșire spirituală. Miza acestor scrieri este marcarea unui drum al potențialului regăsit pentru ca ființa umană să fie, în sfârșit, tot ceea ce poate fi cu adevărat.

EDITURA
HERALD

ISBN 978-973-111-410-1

5 948417 360032

Archibald Cockren

ALCHIMIA

Maestrul și Marea Operă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ARCHIBALD COCKREN /

ALCHIMIA (Maestrul și Marea Operă)

trad.: Ana Precup; Ramona Ardelean;

București: Herald, 2005

ISBN 973-7970-20-9

I. Precup, Ana (trad.)

II. Ardelean Ramona (trad.)

133.5

EDITURA HERALD

O.P10- CP 33, Sector II, București

Tel.: 021/3194060 sau 021/3194061

Mob.: 0744/888388

Fax.: 021/3194059 sau 021/3194060

e-mail: office@edituraherald.ro

internet: www.edituraherald.ro

Sir Archibald Cockren

ALCHEMY REDISCOVERED AND RESTORED

*With an account of the extraction of the seed of metals
and the preparation of the medicinal elixir according to the practice of
the hermetic Art and of the Alkabehest of the Philosophers*

© 1941 Sir Archibald Cockren

First published by David McKay Inc., Philadelphia.

ARCHIBALD COCKREN

ALCHIMIA

MAESTRUL ȘI MAREA OPERĂ

Traducere din limba engleză:

ANA PRECUP & RAMONA ARDELEAN

EDITURA HERALD
București

Redactor:
Radu Duma

Grafică& Design
Seguro CMV Srl.

DTP:
Teodora Vlădescu

Lector:
Laura Cucinschi

Tehnoredactare computerizată:
Seguro CMV Srl.

Toate drepturile rezervate. Nici o parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nici o formă și prin nici un mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba română publicată de Editura Herald. Copyright © 2013

TABULA SMARAGDINA (Tabla de Smarald a lui Hermes Trismegistus)

Textul de mai jos este îndeobște considerat ca figurând pe *Tabula Smaragdina* și poate fi întâlnit în manuscrise foarte vechi redactate în diverse limbi: se spune că a fost descoperit în Valea Hebronului, după Potop.

„Întâiul. – *Nu spun lucruri născocite, ci ceea ce este sigur și foarte adevărat.*

Al doilea. – *Ce este dedesubt e la fel cu ce este deasupra; iar ce este deasupra e la fel cu ce este dedesubt, pentru a împlini miracolul unui singur lucru.*

Al treilea. – *Și după cum toate lucrurile au fost create printr-un singur cuvânt al Unului, tot așa toate lucrurile au fost create din acest Unic Lucru, prin adaptare.*

Al patrulea. – *Soarele îi este tată, Luna îi este mamă, Vântul l-a purtat în pânțe, Pământul îi este doică.*

Al cincilea. – *El este Tatăl întregii perfecțiuni a lumii.*

Al șaselea. – *Puterea lui este fără margini de-i preschimbat în pământ.*

Al șaptelea. – *Separă pământul de foc, subtilul de grosier cu băgare de seamă și cu judecată.*

Al optulea. – *Urcă cu cea mai mare chibzuială de la pământ la cer și apoi coboară iarăși pe pământ și strânge laolaltă puterile lucrurilor superioare și ale celor inferioare.*

Astfel, vei dobândi slava întregii lumi, și întunericul se va depărta de la tine.

Al nouălea. — *Aceasta are mai multă tărie decât tăria însăși, căci stăpânește orice lucru subtil, și poate pătrunde orice solid.*

Al zecelea. — *Astfel a fost creată lumea.*

Al unsprezecelea. — *De aici purced minunile aci înfățișate.*

Al doisprezecelea. — *Iată pentru ce sunt numit Hermes Trismegistus, având trei părți ale filosofiei lumii întregi.*

Al treisprezecelea. — *Ceea ce am avut a spune despre lucrarea Soarelui este complet.”*

Partea întâi

ISTORIA

Capitolul I

ÎNCEPUTURILE ALCHIMIEI

Pentru cei mai mulți dintre noi, cuvântul „alchimie” este asociat cu imaginea unui laborator medieval, oarecum sinistru, în care un vrăjitor bătrân, înfășurat într-o pelerină neagră, stă aplecat peste oalele de topit și alambicurile în care urmează să prepare Piatra Filosofală și, odată cu ea, să descopere formula elixirului vieții și a transmutării metalelor. Dar nu se cuvine să trecem atât de ușor cu vederea știința însăși sau, mai curând, arta care a câștigat de partea sa devotamentul constant al oamenilor de cultură și interesul popoarelor de pretutindeni, de-a lungul a sute și chiar mii de ani, căci începuturile alchimiei se pierd, într-adevăr, în negura vremurilor. O astfel de știință înseamnă mult mai mult decât aparentele născociri ale unor bătrâni excentrici.

Care a fost, însă, motivul ascuns în spatele eforturilor constante, al răbdării neobosite în dezlegarea misterelor, al tenacității țelului în fața persecuției și a ridicolului de-a lungul nenumăratelor secole, motiv care l-a determinat pe alchimist să-și urmeze neabătut drumul său bine stabilit? Cu siguranță ceva mult mai important decât vanitoasa dorință de a transforma metalele de bază în aur, sau de a prepara un medicament care să-i prelungească scurta viață pământească. Pentru cei dedicați alchimiei, aceste lucruri contau prea puțin, iar din relatările vieților lor, aflăm că, aproape fără excepție, ei erau interesați de

lucrurile spirituale, nicidecum de cele materiale, trecătoare. Acești oameni erau, mai curând, inspirați de o viziune – de viziunea omului perfect, a omului eliberat de boală și de limitele facultăților sale mentale și fizice, stând asemeni unui zeu în deplinătatea acelei puteri care, chiar în clipa aceasta, rezidă în stare latentă în straturile profunde ale conștiinței umane. Este vorba de viziunea omului făcut după chipul și asemănarea unicei Vieți Divine în toată Perfecțiunea, Frumusețea și Armonia sa.

Pentru a înțelege și prețui viziunea acestor adepți, e necesar să prezentăm, până la un punct, istoria acestui „cult”. Vom face, așadar, un pas în trecut pentru a arunca o privire asupra acestor oameni, asupra muncii și idealurilor lor și, cel mai important, asupra foloaselor pe care munca lor de o viață le-ar putea aduce celor care astăzi caută cunoaștere deplină și orizonturi mai largi.

Astfel de referințe găsim în miturile și legendele din China. Următorul citat, dintr-o carte scrisă de Edward Ch. Werner, fost membru al Biroului de Istoriografie al guvernului chinez, provine din vechile scripturi chineze:

Chang Tao-Ling, primul patriarh taoist, s-a născut în anul 35 d. Ch., în timpul domniei împăratului Kuang Wu Ti din dinastia Han. Locul nașterii sale este desemnat diferit ca T'ien-mu Shan, «Ochiul Muntelui Ceresc», în Lin-an-Hsien din provincia Chekiang și Feng-yang Eu în Anhui. S-a dedicat în totalitate studiului și meditației, refuzând toate ofertele de a intra în serviciul Statului. A preferat să stea în munții din China de Vest unde s-a adâncit în studiul alchimiei și în cultivarea înaltelor virtuți: puritatea și purificarea minții. În mod misterios, a primit un tratat mistic atribuit lui Lao Tzu, ale cărui indicii urmându-le, a reușit să găsească Elixirul Vieții.

Aceste indicii demonstrează că alchimia a fost studiată în China odată cu începutul erei creștine, însă originile ei trebuie căutate într-o perioadă mult mai îndepărtată din istoria Chinei.

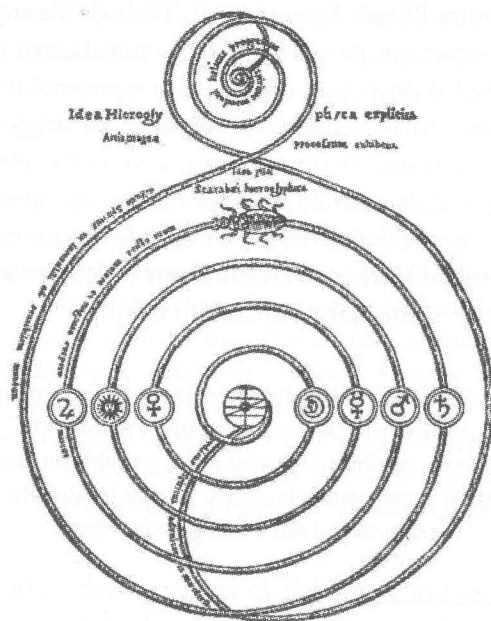
Din China trecem acum în anticul Egipt, acolo unde alchimia – sau știința ce avea să fie cunoscută în Occident sub acest nume – s-a născut. Marele inițiat egiptean (Thot), numit de către greci *Hermes Trismegistus*, este considerat a fi părintele acestei arte. Despre el se știe că ar fi trăit până în jurul anului 1900 î. Ch., fiind deosebit de apreciat pentru înțelepciunea și iscusința sa neîntrecută în operațiile de descifrare a tainelor naturii. Dintre lucrările care i-au fost atribuite, doar câteva fragmente au scăpat de mâna distrugătoare a împăratului Dioclețian, în secolul al III-lea d. Ch., și anume: *Definițiile lui Asclepios* și *Divinul Poimandres*. Dacă ar fi să judecăm după aceste fragmente (ambele păstrate în latină de Fianus și traduse în engleză de dr. Everaldo), ar părea să fie o pierdere inestimabilă pentru omenire faptul că nici una dintre aceste lucrări nu a supraviețuit în întregime.

Renumita *Tabula Smaragdina* („Tabla de Smarald”)¹ atribuită lui Hermes am prezentat-o la începutul cărții pentru că, deși este dificil să dovedim originea sa, ea reprezintă un exemplu grăitor de vocabular hermetic. În legătură cu originea acestui tratat au circulat mai multe istorisiri. Una dintre ele spune că bucata originală de smarald, pe care au fost inscripționate preceptele cu caractere feniciene, a fost găsită de Alexandru cel Mare în mormântul lui Hermes. În ediția Berne (1545) a cărții *Summa Perfectionis*, versiunea latină apare sub titlul:

„Tablele de Smarald ale lui Hermes cel de Trei-ori-Mare
cu privire la chimie, traducător necunoscut.
Cuvintele Secretelor lui Hermes scrise pe Tabla de Smarald,
găsită între mâinile lui într-o peșteră întunecată,
în care trupul său a fost găsit îngropat”.

¹ Vezi Hermes Mercurius Trismegistus, *Corpus Hermeticum*, trad. rom. Dan Dumbrăveanu, ed. a 3-a, Editura Herald, București, 2012.

O versiune arabă a aceluiași text a fost descoperită într-o lucrare atribuită lui Jabir, scrisă probabil în secolul al IX-lea. Acesta trebuie să fie unul dintre cele mai vechi fragmente de alchimie cunoscute și nu am nici o îndoială că este un fragment de învățatură hermetică, deoarece corespunde cu învățătura din *Poimandres* și cu *Fragmente dintr-o Credință Uitată*, având strânse legături cu învățătura lui Hermes cel-de-trei-ori-mare. Acest text vorbește, de asemenea, despre unitatea materiei și despre adevărul conform căruia toate formele provin dintr-o singură rădăcină, Eterul, învățatură ce corespunde teoriei științifice actuale. Această tablă, în strânsă legătură cu *Tractatus Aureus* („Tratatul de Aur”) pe care l-am așezat la sfârșitul cărții, merită să fie citite, mai ales din perspectiva încercării mele de a elucida simbolismul alchimic general. Din păcate, aceasta ar fi cam tot ce ne-a mai rămas din arta sacră egipteană.

Cheia egipteană a alchimiei

Secolul al III-lea d. Ch. pare să fi fost perioada în care alchimia a fost intens practică, dar tot în această epocă, în anul 296, Dioclețian a descoperit și a ars toate cărțile egiptene despre alchimie și despre celelalte științe oculte, distrugând, astfel, toate dovezile ce demonstau progresul făcut până atunci.

În secolul al IV-lea, Zosimus Panopolitul a scris tratatul său despre „Arta Divină de a face aur și argint”, iar în secolul al V-lea, Morienus, un sihastru din Roma, și-a părăsit orașul natal și a pornit în căutarea înțeleptului Adfar, un adept solitar, a cărui faimă se răspândise în Alexandria. L-a găsit și, după ce i-a câștigat încrederea, a devenit discipolul său. După moartea învățătorului său, Morienus s-a întâlnit cu împăratul Calid și există în acest sens o lucrare foarte interesantă, sub numele de *Morienus*, care prezintă un dialog între el și împărat. Tot în același secol, un alt magician care a practicat alchimia a fost Cedrenus.

Următorul nume important este cel al lui *Geber*, care a trăit în jurul anului 750 d. Ch. Numele adevărat al lui Geber era Abu Mussah Djfar-Al Sofi, sau Înțeleptul. Născut la Houran, în Mesopotamia, el a fost considerat de către adepți ca fiind cel mai însemnat alchimist după Hermes. Din cele cinci sute de tratate, presupuse că ar fi fost scrise de el, ne-au rămas doar trei: *Esența Pietrei Filosofale Perfecțe*, *Cercetarea Perfecțiunii* și *Testamentul* său. Tot lui îi datorăm menționarea pentru prima dată a sublimatului coroziv, a oxidului roșu de mercur, și a nitratului de argint. Geber a reușit, într-adevăr, cu mare îndemânare să își ascundă descoperirea, iar din stilul său misterios de a scrie a derivat cuvântul „geber” sau „vorbire nedeslușită” („gibberish”); însă cei care l-au înțeles cu adevărat pe Geber, adepții lui, declară unanim că el a fost cel care a rostit adevărul cu o mare acuitate și precizie, chiar dacă sub o formă ascunsă, deghizată.

Rhasis, un alt alchimist arab, a devenit celebru pentru demonstrațiile sale practice privind arta transmutării metalelor de bază în aur.

În secolul al X-lea, menționăm pe Al Farabi, socotit omul cel mai învățat pentru vârsta sa și pe marele alchimist Avicenna, pe numele său adevărat Ibn Sinna. Născut la Buhara, în 980 d. Ch., Avicenna a fost ultimul mare filosof arab.

Capitolul II

ALCHIMIȘTII EUROPENI TIMPURI

În perioada primelor cruciade, alchimia s-a mutat în Spania, unde a fost introdusă de mauri. În secolul al XII-lea, Artephius a scris *Arta de a Prolunga Viața Omului*, și se spune despre el că ar fi trăit o sută de ani. Chiar el a afirmat:

Eu, Artephius, învățând arta din cartea lui Hermes, am fost cândva invidios, ca și ceilalți oameni, dar ajungând acum la o sută de ani (o sută de ani care au trecut de la nașterea mea, numai prin bunăvoința lui Dumnezeu și prin folosirea acestei chintesențe minunate), am văzut, de-a lungul acestei vieți îndelungate, că oamenii nu au putut să perfecționeze această știință din pricina obscurității cuvintelor filosofilor, astfel încât mișcat de milă și de un gând bun, am reușit, în ultimele mele zile de viață, să public cu toată sinceritatea și în adevăr toate acestea, pentru ca oamenii să știe totul despre această carte. Am înlăturat doar un singur lucru, pe care nu este drept să îl scriu, întrucât el nu poate fi dezvăluit cu adevărat decât de Dumnezeu sau de maestru. Cu toate acestea, acest lucru poate fi învățat din această carte, dacă nu ești prea îngust la minte și ai ceva experiență.

Din literatura secolului al XIII-lea, o lucrare datând din 1272, numită *Tesero* i-a fost atribuită lui Alphonso, regele Castiliei. În 1282, William de Loris a scris *Le Roman de la Rose* (Romanul Trandafirului), ajutat de Jean de Meung, care a mai scris *Protestul Naturii față de Alchimistul Rătăcitor* și *Răspunsul Alchimistului*

dat Naturii. Petru d'Apona, născut lângă Padova în 1250, a scris mai multe cărți despre „magie”, fiind acuzat de Inchiziție că avea cele șapte spirite închise separat într-un vas de cristal și care îl învățau cele șapte arte și științe liberale. A murit torturat pe roată.

Printre alte nume sonore apărute în această perioadă, îl găsim și pe cel al lui Arnold de Villeneuve sau Villanova, a cărui cea mai vestită lucrare se găsește în antologia *Theatrum Chemicum*. A studiat medicina la Paris, dar a fost, de asemenea, teolog și alchimist. Ca și în cazul prietenului său, Petru d'Apona, se credea despre el că obținuse toate cunoștințele de la diavol și a fost acuzat de mulți de practici magice. Cu toate că nu a căzut în mâinile Inchiziției, cărțile sale au fost condamnate să fie arse în Tarragona, din cauza conținutului lor eretic. Villanova susținea că operele de credință și milostenie erau mult mai prețuite în ochii lui Dumnezeu decât ritualul de sacrificiu!

Autoritatea lui Albertus Magnus (1234-1314) este fără îndoială demnă de respect, deoarece a renunțat la toate avantajele materiale pentru a-și devota cea mai mare parte din îndelungata sa viață studiului filosofiei în izolarea unei sihăstirii.

Când Albertus a murit, faima lui a trecut asupra „discipolului său sfânt”, Aquinas care, în *Thesaurus Alchimiae* vorbește deschis către prietenul său, starețul Reginald, despre succesul lui Albertus și al său în arta transmutării.

Raymond Lully (Raymondus Lullus) este unul din alchimistii despre a cărui viață există atâtea dovezi contradictorii, încât este aproape sigur că numele său a fost folosit ca o mască de un al doilea adept din aceeași perioadă sau din perioada imediat următoare. S-a născut probabil la Majorca în jurul anului 1235, iar după o tinerețe libertină a fost determinat, aparent de finalul nefericit al unei povești de dragoste, să-și îndrepte gândurile către religie. A fost atât de copleșit de dorința arzătoare de a răspândi evanghelia printre adepții lui Mohamed, încât s-a de-

dicat ani întregi studierii scrierilor islamice numai pentru a putea combate învățăturile musulmane. A călătorit foarte mult, nu numai în Europa, dar și în Africa și Asia, unde, nu de puține ori, zelul său religios era să-l coste viața. Se spune că spre bătrânețe l-a cunoscut pe Arnold de Villanova, familiarizându-se cu Știința Universală; studierea alchimiei și descoperirea Pietrei Filosofale au făcut ca renumele său de creștin zelos să sporească și mai mult.

Potrivit unei alte povestiri, faima sa a ajuns, în cele din urmă, la urechile lui John Cremer, la acea vreme stareț la mănăstirea Westminster, care, după treizeci de ani de studiere a alchimiei, nu reușise să atingă scopul suprem, Piatra Filosofală. Așa încât, Cremer l-a căutat pe Lully în Italia, iar după ce i-a câștigat încrederea, l-a convins să vină în Anglia, unde i-a fost prezentat lui Edward al II-lea. Fiind un fervent susținător al creștinătății, Lully a fost de acord să transforme metalele de bază în aur, cu condiția ca Edward să folosească acești bani în scopul cruciadelor. Pentru a-și îndeplini misiunea, i s-a oferit o cameră în Turn și se estimează că ar fi transformat aur în valoare de 50.000 de lire. Dar, după puțin timp, se pare că Edward a devenit avar, iar pentru a-l obliga în continuare pe Lully să facă această muncă de transmutare, l-a făcut prizonierul său. Totuși, cu ajutorul lui Cremer, Lully a reușit să evadeze din Turn și să se reîntoarcă pe continent. Dovezile existente atestă că el ar fi trăit până la 150 de ani și că a fost, în cele din urmă, omorât de sarazini în Asia. La acea vârstă era renumit pentru faptul că putea să alerge și să sară ca un tânăr.

Numărul foarte mare de scrieri atribuite lui Lully (în jur de 486 de tratate pe diferite subiecte, de la gramatică și retorică până la medicină și teologie) pare să sugereze că numele său era doar un pseudonim.

În acea perioadă, știința a ajuns să capete o faimă proastă, deoarece pretenția alchimistilor de a transforma metalele a oferit

multiple posibilități oricărui escroc, care era suficient de credibil și fără scrupule, să exploateze încrederea sau lăcomia semenilor săi, și s-a demonstrat că au existat o mulțime de șarlatani și de victime. Negustorii bogați și cei lacomi de câștig au fost împinși să se încreadă în pretenșii alchimiști ai aurului, argintului și pietrelor prețioase de dorința de a le multiplica – însă, n-au făcut decât să le piardă. Ca urmare, parlamentul Angliei și Bulele papale au promulgat decrete prin care interziceau creștinilor să mai practice alchimia, în caz contrar fiind pedepsiți cu moartea – deși despre Papa Ioan al XXII-lea se spune că ar fi practicat el însuși alchimia și că ar fi îmbogățit visteria publică prin astfel de mijloace.

În secolul al XIV-lea, au trăit cei doi Isaac Hollandus, tată și fiu, adepți danezi care au scris tratatele *De Triplici Ordinari Exiliris et Lapidis Theoria* și *Mineralia Opera Sue de Lapide Philosophico*. Explicațiile furnizate de ei privind modul de transformare a metalelor sunt cele mai amănunțite oferite vreodată, dar tocmai din cauza acestei clarități ele au fost privite cu neîncredere. De pildă, John Read, profesor de chimie, în lucrarea sa *Preludiu la chimie, o schiță a alchimiei*, discreditează scrierile celor doi Hollandus, deoarece claritatea detaliilor furnizate de ei l-a făcut, în mod paradoxal, să-i suspecteze ca fiind atinși de orbire. Dar cât de orbi sunt câteodată chiar experții noștri!

Capitolul III

POVESTEA LUI NICHOLAS FLAMEL

Din toată istoria alchimiei, fără îndoială, cea mai interesantă poveste este cea a francezului Nicholas Flamel (1330-1418). Redau mai jos propriile sale cuvinte privind descoperirea ce s-a dovedit a fi momentul de răscruce al vieții sale:

Eu, Nicholas Flamel, copist, locuind în Paris în anul 1399, pe strada Notary, lângă St. Jacques de Boucherie, deși nu am învățat prea multă latină din cauza sărăciei părinților mei – care, totuși, erau socotiți oameni cinstiți și buni, chiar de către cei care îi invidiau cel mai mult – am învățat, prin binecuvântarea lui Dumnezeu, cărțile filosofilor și am dobândit o oarecare cunoaștere a lor, chiar și a celor mai ascunse secrete (înfățișate acolo), deși nu am intenționat asta. Din pricina aceasta, nu va trece nici un moment din viața mea în care, amintindu-mi de acest bine nemărginit, să nu aduc mulțumiri bunului și marelui Dumnezeu.

După moartea părinților mei, eu, Nicholas Flamel, mi-am câștigat existența prin arta scrisului și a celor înrudite cu scrisul, iar într-o vreme a căzut în mâinile mele o carte aurită, foarte veche și mare, care a costat numai doi florini. Nu era făcută din hârtie sau pergamament, cum sunt făcute celelalte cărți, ci, după părerea mea, din scoarță de copaci tineri; ferecătura era din bronz, coperta era bine legată și inscripționată peste tot cu niște litere ciudate, pe care le-am socotit a fi litere grecești sau ceva de genul ăsta. Ce știam, era că nu le puteam citi; iar cât privește ce era scris într-însa, ea era

imprimată, așa cum am presupus, cu peniță de fier sau gravată în coajă de copac; minunat făcută, cu litere latine frumoase și ciudat colorată.

Cartea cuprindea trei părți a câte șapte pagini, numerotate în capul fiecărei foi, pe fiecare a șaptea pagină fiind pictate imagini și figuri în loc de litere. Pe prima pagină din cele șapte era desenată o fecioară înghițită de șerpi; pe a doua, o Cruce pe care era răstignit un șarpe; pe ultima, un deșert udat de multe fântâni frumoase, din care ieșeau o mulțime de șerpi ce se îndreptau în toate direcțiile. Pe prima pagină scrisă, erau inscripționate cu litere mari de aur următoarele cuvinte: „Abraham Evreul, Prinț, Preot, Levitator, Astrolog și Filosof, către poporul evreu împrăștiat prin Franța din mânia lui Dumnezeu, dorind sănătate în numele Dumnezeului lui Israelului”.

Urmau, apoi, multe blesteme și grozăvii, cuvântul Maranatha fiind repetat de multe ori împotriva acelor care, fără să fie preoți sau scribi (deci oameni pricepuți), totuși se uitau înăuntru.

Cel care mi-a vândut această carte trebuie să-i fi cunoscut valoarea la fel de puțin ca și mine. Bănuiala mea este că a fost furată de la nenorocirii de evrei sau găsită ascunsă pe undeva prin vechile lor locuințe. Pe cea de-a doua pagină, așa numitul Abraham își conso-lă poporul, rugându-se pentru ei să evite viciile și idolatria mai mult decât orice și să aștepte venirea lui Mesia, care va îi birui pe toți regii pământeni iar apoi va domni cu cei asemeni lui în glorie eternă. Cu siguranță că acest Abraham era un om de o mare înțelepciune.

În pagina a treia și în restul paginilor scrise, el descria cât se poate de limpede procesul transmutării metalelor, pentru a-și ajuta poporul captiv să plătească tribut împărașilor romani, dar și pentru alte motive pe care, însă, nu le voi dezvălui. A pictat vasele pe margine, a descoperit culorile și toate celelalte lucruri, dar cu privire la Primul Agent nu a rostit nici un cuvânt, spunându-le doar că îl prezentase și îl slăvisc cu mare grijă în paginile a patra și a cincea. Dar iscusința lui a fost atât de mare, că nimeni nu ar fi putut dezlega desenele dacă nu era foarte avansat în kabbala evreiască și bine inițiat în cartea filosofilor.

Paginile a patra și a cincea erau, de asemenea, nescrise și împodobite cu figuri minunat desenate. Pe a patra pagină era desenat un tânăr cu picioarele înaripate, ținând în mână un băț, înconjurat de doi șerpi, cu care atingea coiful ce îi acoperea capul. Cred că îl în-truchipa pe zeul grec Mercur. Spre el venea, alergând și zburând cu aripile deschise, un om foarte bătrân, având o clepsidră deasupra capului și o coasă în mâini, reprezentând imaginea morții, cu care ar fi tăiat capul lui Mercur. Pe cealaltă parte a paginii era desenată o floare frumoasă pe vârful unui munte foarte înalt, unde bătea vântul Nordului. Planta avea o tulpină albastră, flori albe și roșii, frunze ce străluceau precum aurul, iar în jurul ei dragonii și grifonii Nordului își făceau cuiburile și sălașurile.

Pe pagina a cincea, în mijlocul unei grădini frumoase, era o tufă de trandafiri înflorită, care creștea cu greutate în umbra unui stejar. La rădăcini, ieșea un izvor cu apă cristalină, care curgea în adâncuri, trecând mai întâi prin mâinile unei mulțimi mari de oameni, care săpau în pământ în căutarea acesteia, cu excepția unui singur om, care era atent la greutatea ei. Pe partea cealaltă, apărea un rege ținând în mână un paloș, care le porunca oștenilor să ucidă sute de copii, în prezența mamele care cereau îndurare la picioarele criminalilor. Șiroaiele de sânge erau strânse de alți oșteni într-un vas mare, unde se scăldau soarele și luna. Acum, văzând că istoria părea să arate uciderea copiilor de către Irod și că învățasem partea importantă a Artei din această carte, am pus în cimitirul lor aceste simboluri hieroglifice ale Științei Sacre.

V-am descris până aici conținutul primelor cinci pagini, dar nu voi spune nimic despre ce stătea scris cu litere latine frumoase și inteligibile în celelalte pagini, ca Dumnezeu să nu mi se arate pentru o ticăloșie mai mare decât a celui care ar fi dorit ca toată omenirea să aibă un singur cap pentru a-l putea tăia dintr-o lovitură.

Având în mâini această carte prețioasă, nu am făcut altceva decât să o studiez zi și noapte până când am obținut o înțelegere corectă a tuturor acestor procese, neștiind însă nimic despre ce însemnau toate astea. Așadar, nu am putut găsi nici un început și rezultatul a fost că am devenit foarte trist și deprimat. Soția mea, Peronelle,

cu care m-am căsătorit de curând și pe care o iubesc la fel ca pe mine însumi, a fost foarte uimită și îngrijorată, încercând din greu să mă consoleze și dorind cu ardoare să știe dacă îmi poate fi de folos. Nu am fost niciodată unul dintre aceia care să-și țină gura și nu numai că i-am spus totul, dar i-am arătat chiar cartea, față de care a avut aceeași afecțiune ca și mine, plătându-i foarte mult frumoasa-i copertă, picturile și inscripțiile din care a înțeles la fel de puțin ca și mine. Nu găseam însă nici o consolare în faptul că vorbeam cu ea despre toate acestea și mă întrebam ce puteam face pentru a le descoperi înțelesul.

În cele din urmă, am încercat să pictez cât am putut de bine figurile de pe paginile patru și cinci și le-am pus în camera de studiu, unde le-am arătat multor erudiți din Paris; dar nici aceștia nu au putut să le descifreze. Am mers atât de departe, încât le-am spus că fuseseră descoperite într-o carte despre Piatra Filosofală, dar cei mai mulți dintre ei au râs de mine și de vorbele mele. Excepție a făcut, însă, unul pe nume Anselm, licențiat în medicină și un student sânguinos într-ale Artei. Dorea cu ardoare să-mi vadă cartea și ar fi făcut orice ca să se vâre și el în toate astea, dar eu am insistat să-i spun că nu o aveam, deși îi povestisem amănunțit despre procesul descris în ea.

El a spus că primele figuri reprezentau timpul care devorează toate lucrurile, iar cele șase pagini scrise arătau că era nevoie de șase ani pentru a perfecta Piatra, după care orice (proces de) fierbere trebuia să înceteze. Când am subliniat că, potrivit cărții, figurile erau menite să predea Materia Prima, el a răspuns că cei șase ani de fierbere erau ca un factor secundar, și că în ce privește prima figură, ea reprezenta o apă albă și grea, care era, cu siguranță, mercur (argint viu). Rădăcinile acestei substanțe nu puteau fi tăiate, însemnând că aceasta nu putea fi fixată și lipsită, astfel, de volatilitate, excepție făcând fierberea îndelungată în sângele pur al copiilor. Mercurul, unindu-se cu aurul și argintul în acest sânge, se va schimba împreună cu ele, mai întâi într-o plantă, ca acea frumoasă floare de pe reversul paginii a patra, iar apoi, prin corupere, în șerpi; acești șerpi, fiind uscați și mistuiți de foc, vor deveni Pulberea Aurului din care este formată Piatra.

Această explicație m-a aruncat într-un labirint de procese false, pentru o perioadă de 21 de ani, înțelegându-se că în tot acest răstimp nu am făcut vreun experiment cu sânge de copil, lucru pe care îl socoteam îngrozitor. Mai mult decât atât, am descoperit în cartea mea că ceea ce filosofii numeau sânge, era spiritul mineral din metale, mai exact din aur, argint și mercur, la amestecul cărora am tins întotdeauna. Dată fiind interpretarea inițialului, mai mult subtilă decât adevărată, procesele mele nu au prezentat niciodată semnele corespunzătoare date în acea carte, astfel încât trebuia mereu să o iau de la capăt. Dar în cele din urmă, pierzându-mi orice speranță de a mai înțelege figurile, am făcut un jurământ în fața lui Dumnezeu și a Sf. Ioan că voi căuta dezlegarea lor la un preot evreu care aparținea de o sinagogă spaniolă.

Alchimistul în laboratorul său

Drept urmare, cu consimțământul lui Peronelle și luând cu mine o copie a figurilor, mi-am luat hainele negre și toiagul de pelerin, așa cum mă vedeți înfățișat pe partea exterioară a arcadei din așazisa curte a bisericii, unde am agățat figurile hieroglifice, împreună cu o procesiune reprezentată pe ambele părți ale zidului, de asemenea, și culorile succesive ale Pietrei care apar și dispar în carte, precum și următoarea inscripție în franceză: „O procesiune îl mulțumește pe Dumnezeu doar când este făcută cu devotament.” Acestea sunt primele cuvinte, sau echivalentul lor, dintr-un tratat despre culorile Pietrei, cuvinte rostite de regele Hercule, numit Iris, care încep astfel: „Operis Processio Multul Naturae Placet.” Le citez în folosul erudiților, care vor înțelege aluzia.

Îmbrăcat în straie de pelerin, am pornit la drum, ajungând la Mountjoy și, în cele din urmă, la mănăstirea Sf. Ioan, destinația mea finală, unde mi-am îndeplinit jurământul cu mare devotament. La întoarcere, am întâlnit, în orașul Leon, un negustor bolognez și lui îi datorez întâlnirea cu Maestrul Candies, un doctor foarte învâțat, care era evreu după naștere, dar între timp devenise creștin. Când i-am arătat copiile figurilor, a fost înmărmurit de mirare și de bucurie, întrebând cu mare ardoare dacă îi puteam da informații despre cartea din care au fost luate. Vorbea în latină, iar eu îi răspundeam la fel, spunând că dacă cineva putea descifra enigma, atunci existau șanse mari ca să aflăm de unde provenea. A pornit imediat să descifreze începutul.

Se pare că el auzise multe despre această lucrare, dar ca despre ceva definitiv pierdut. Mi-am reluat călătoria în tovărășia lui, plecând din Leon spre Oviedo și de acolo spre portul Sareson, de unde m-am imbarcat pentru Franța, unde am ajuns la timpul potrivit, după o călătorie fructuoasă. În drumul nostru spre Paris, însoțitorul meu interpretase cât se poate de adevărat majoritatea figurilor mele, descoperind mari secrete chiar și în puncte și spini. Dar, din nefericire, când am ajuns în Orleans, acest învățat s-a îmbolnăvit, revenindu-i din nou vărsatul de care suferise pe mare. Îi era tot timpul frică să nu-l părăsesc și, cu toate că eram mereu în preajma lui, el continua să mă strige. Spre marele meu regret, a murit în a șaptea zi, și am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să fie îngropat

în curtea bisericii Sfintei Cruci din Orleans. Acolo este și acum și fie ca Dumnezeu să-i aibă sufletul în pază, pentru că a avut un sfârșit creștinesc bun.

Cel care ar vrea să vadă sosirea mea acasă și bucuria lui Peronelle, ne-ar putea privi cum suntem pictați pe ușa capelei St. Jaques de la Boucherie din apropierea casei mele. Stăm în genunchi, eu la picioarele Sf. Iacov de Spania, iar ea la picioarele Sf. Ioan, la care se ruga adesea. Prin voia lui Dumnezeu și cu ajutorul Sfintei și Binecuvântatei Fecioare, dar și al Sfinților pe care tocmai i-am pomenit, am obținut ceea ce doream, cunoșteam Materia Prima, dar, deocamdată, nu și pregătirea ei inițială, lucrul cel mai dificil din lume. În cele din urmă, am obținut și acest lucru, după nenumărate greșeli de-a lungul a trei ani în care nu am făcut altceva decât să studiez și să muncesc, așa cum o să mă vedeți reprezentat în afara bolții de la Capela Sf. Iacov și a Sf. Ioan, rugându-mă tot timpul la Dumnezeu cu rozariul în mână, adâncit în carte, cugetând la cuvintele filosofilor și încercând mai multe operații sugerate de studiul lor.

Adevărul (dovada) succesului meu mi-a fost dezvăluit prin mirosul puternic, iar după ce am realizat cu mare ușurință minunea, nu mai puteam da greș nici dacă vroiam, pentru că știam agenții primari, prepararea lor, precum și etapele, pe care le urmasem cu fidelitate. Prima dată, operația de proiecție s-a făcut peste Mercur, din care am transformat cam o jumătate de livră în argint pur, mai bun decât cel din mină, așa cum am demonstrat atât eu cât și ceilalți prin mai multe probe. Toate acestea s-au întâmplat într-o zi de luni, a șaptea zi din ianuarie, 1392, doar Peronelle fiind de față. Apoi, continuând să urmăresc cuvânt cu cuvânt indicațiile din carte, cam pe la cinci după amiaza, în cea de-a douăzeci și cincea zi din Aprilie, am făcut operația de proiecție a pietrei Roșii peste aceeași cantitate de Mercur, tot în casa mea, și cu nimeni altcineva de față decât cu Peronelle. Aceasta s-a transformat în timp util în aceeași cantitate, dar din aur pur, mult mai bun decât cel obișnuit, mai moale și mai maleabil.

Nu vă spun decât adevărul. Am făcut acest lucru de trei ori, cu ajutorul lui Peronelle, pentru că ea m-a ajutat în toate operațiile și a înțeles subiectul la fel de bine ca mine. Sunt sigur că ar fi putut

face asta și singură dacă ar fi vrut, și că ar fi avut același rezultat. Prima ocazie mi-a dat tot ce aveam nevoie, dar a fost o mare satisfacție să contemp lu minunile Naturii din acele vase, iar pentru a avea dovada că am realizat cele trei transformări, nu trebuie decât să vă uitați la boltă și la cele trei cuptoare pictate pe ea, de care ne-am folosit în operațiile noastre.

Mult timp aș fi fost neliniștit dacă Peronelle nu și-ar fi putut ascunde fericirea, și ar fi spus câteva vorbe neamurilor ei despre marea noastră comoară. Am judecat bucuria ei după a mea, dar marea bucurie, ca și marea supărare, pot dăuna precauției. Dar marele Dumnezeu, în bunătatea Sa, nu numai că m-a binecuvântat cu Piatra, dar mi-a dăruit și o soție castă și supusă, înzestrată cu min te și decentă în purtări, fiind capabilă să păstreze un secret mai mult decât majoritatea femeilor. Mai presus de toate, era foarte devotată și, deoarece nu mă așteptam copii, amândoi având o vârstă înaintată, ea a început, la fel ca mine, să se gândească numai la Dumnezeu și să-și ocupe timpul cu opere de caritate.

Înainte să scriu acest comentariu, spre sfârșitul anului 1413, după moartea credinciosului meu însoțitor, pe care am să-l plâng toată viața mea, Peronelle și cu mine înființasem deja și înzestrasem patruzeci de spitale, construisem trei capele, oferisem pentru șapte biserici daruri bogate și sume de bani și, de asemenea, refăcusem mai multe cimitire.

Nicholas Flamel a murit în 1415, la vârsta de 160 de ani. Casa lui, datând din 1407, mai există încă în clădirea de pe strada Montmorency nr. 51, din Paris, iar în Muzeul Cluny există placa inscripționată de pe mormântul său din vechea biserică St. Jacques de Boucherie, acum demolată. Placa, unică de altfel, avea o formă interesantă, oarecum în zig-zag. Pierdută pentru mulți ani, după ce biserica St. Jacques de Boucherie fusese demolată, în 1717, a fost descoperită în cele din urmă într-o prăvălie de pe strada Arias, al cărui proprietar, zarzavagiu și botanist, folosisse spatele plăcii din marmură netedă ca suport pe care își tăia ierburile.

Placa măsura 58 x 45 cm și avea o grosime de 4 cm. În partea de sus există o reprezentare sculptată a lui Isus, Sf. Petru și Sf. Pavel, iar inscripția atestă că Nicholas Flamel, fost scrib, a lăsat anumite sume de bani și proprietăți pentru scopuri religioase și caritabile, inclusiv danii pentru biserici și spitale din Paris.

Am redat în întregime povestea acestor experiențe ale lui Flamel, pentru că nu mi se pare lipsită de interes, în ciuda faptului că anumite autorități în materie s-au îndoit de veridicitatea ei. Convingerea mea este că această poveste este adevărată, că opera evreului Abraham, la care se referă Flamel, reprezintă în mod evident o scriere alegorică a întregului proces și că imaginile ce-i corespund sunt, pentru cine e familiarizat cu limbajul alchimic, reprezentative pentru diferite etape ale lucrării. Unii scriitori și critici au ajuns să ridiculizeze aceste alegorii, afirmând că sunt producțiile unor vizionari religioși, dar cred că astfel nu fac decât să-și demonstreze propria ignoranță față de întregul proces. Una din cele mai însemnate dovezi care atestă adevărul acestei povestiri este, după părerea mea, momentul în care Flamel se referă la obținerea Materiei Prima. Amintește de acest lucru astfel:

Adevărul (dovada) succesului meu mi-a fost dezvăluit prin mirosul puternic,

iar acest adevăr l-am probat și eu în laborator; mirosul este inconfundabil, iar gazul e atât de volatil încât inundă toată casa. În capitolele prezentei cărți dedicate teoriei și practicii voi face referiri mai ample la acest aspect.

Capitolul IV

BASILE VALENTIN

Informațiile pe care le avem despre viața lui Basile Valentin, călugărul benedictin care, pentru realizările sale în sfera chimiei a fost numit „Părintele chimiei moderne”, constituie un ansamblu de dovezi contradictorii. Informațiile despre viața sa sunt foarte multe și variate, iar istoricilor le este cu neputință să stabilească identitatea lui exactă sau măcar secolul în care a trăit. În general, se crede că s-a născut în anul 1394 și că s-a alăturat Frăției Benedictine, devenind în cele din urmă preot al stăreției Sf. Petru din Erfurt, lângă Strasbourg, chiar dacă și aceste fapte nu pot fi dovedite.

Indiferent de identitatea sa, Basile Valentin a fost fără îndoială un mare chimist și descoperitorul multor preparate chimice de mare importanță. Printre acestea se numără prepararea acidului clorhidric din sare marină și ulei de vitriol (acid sulfuric), extragerea cuprului din piritele acestuia (sulfur) mai întâi prin transformarea lui în sulfat de cupru, iar apoi prin introducerea unei bare de fier în apa în care a fost dizolvat acest produs; metoda de producere a sulfo-eterului prin distilarea amestecului din alcool de vin și ulei de vitriol; metoda de obținere a coniacului prin distilarea vinului și a berii, corectând distilarea cu carbonat de potasiu.

În scrierile sale, a redat multe fapte importante, iar dacă Basile Valentin este sau nu numele corect al autorului are puțină

importanță, deoarece nu afectează cu nimic valoarea lucrărilor sale ori calibrul experimentelor sale practice. Din scrierile sale reiese că a fost, într-adevăr, călugăr, având o minte și o capacitate de înțelegere superioare majorității gânditorilor din acea perioadă. Intenția ultimă și scopul studiilor sale era, neîndoindu-se, acela de a demonstra că sănătatea perfectă a corpului omenesc este realizabilă și că perfecțiunea substanțelor metalice este, de asemenea, posibilă. Avea credința că medicul trebuie să țină neîncetat seama de chemarea îndatoririi sale sacre, arătându-se consternat de ignoranța facultății de medicină din acea perioadă, ai cărei membri continuau să aibă o purtare infatuată, arătând foarte puțin interes pentru soarta pacienților după ce le prescriau o grămadă de leacuri.

Următorul citat din *Carul triumfal al antimoniei*, opera cea mai importantă a lui Basile Valentin, provine din versiunea latină publicată la Amsterdam în 1685, tradusă în limba engleză și publicată de Kames Elliott & Co., în 1893, și este lămuritor în privința atitudinii lui față de corpul medical din vremea sa; iată câteva extrase:

...acest gen de medic nu e în stare să-și pregătească nici măcar propriile sale doctorii (oricare ar fi ele), de aceea trebuie să lase această muncă pe seama altuia. Nici măcar nu cunoaște culorile remediilor pe care le prescrie. Nu are nici cea mai mică idee dacă sunt albe sau negre, roșii sau gri, albastre sau galbene ori dacă medicamentul este cald, rece, uscat sau umezit. Știe doar atât – că a găsit numele acelui medicament în cărțile sale și că, umflându-se în pene cu vechimea cunoștințele sale, susține că are dreptul unei posesii anterioare.

Sunt din nou ispitit să-mi vărs năduful asupra acestor doctori proști, a căror conștiință este pecetluită cu fierul înroșit, care nu se interesează deloc de pacienții lor și care vor fi chemați să dea socoteală în ziua Judecății pentru ignoranța lor criminală. Apoi îl vor privi pe El, cel pe care l-au străpuns neglijând bunăstarea aproape-lui lor, în timp ce-și băgau banii în buzunar și vor vedea, în cele

într-o altă parte a scrierilor sale, probabil în mijlocul unuia dintre cele mai misterioase discursuri teologice pe care obișnuia să le insereze printre indicațiile sale practice, așa încât numai printr-un studiu intensiv puteai descoperi acest mister.

Cea mai cunoscută operă a sa e *Currus Triumphalis Antimonii* („Carul Triumfal al Antimoniului”). A fost tradusă în germană, franceză și engleză și i-a adus reputația de chimist mai mult decât orice altă lucrare. Cea mai bună ediție este, fără discuție, cea publicată la Amsterdam, în 1671, cu un comentariu de Theodorus Kerckringius. În prefață, Kerckringius afirmă că în afara faptului că i-a studiat lucrările, a ajuns să vorbească și cu Valentin însuși, despre care spune că ar fi:

prințul tuturor chimiștilor, cel mai învățat, mai drept și mai lucid dintre toți scriitorii alchimiști. El îi spune studentului grijuliu tot ce se poate ști despre alchimie, lucru asupra căruia pot depune mărturie.

Dacă examinăm cu atenție această carte, este evident că Valentin a investigat foarte amănunțit proprietățile antimoniului, iar descoperirile experimentelor făcute cu acest metal au fost aduse la lumină de descoperirile recente ale chimiștilor din zilele noastre.

Printre alte lucrări ale sale se numără și *Medicina Metalelor, Despre lucrurile naturale și cele supranaturale*, Despre prima tinctură, rădăcină și spirit al metalelor, *Cele douăsprezece chei*, precum și *Ultima dorință și testamentul*. Se spune despre ultima sa lucrare că a fost ascunsă ani de zile în Marele Altar al bisericii care aparținea stăreției. O astfel de poveste este destul de posibilă, întrucât se știe că alchimiștii, atât înainte cât și după această perioadă, considerând că scrierile lor nu erau în concordanță cu perioada în care erau scrise, își îngropau sau ascundeau scrierile pentru a putea fi descoperite ori pentru a se beneficia de ele, așa cum sperau neîndoelnic, într-o perioadă mai luminată

și mai meritoasă. De cele mai multe ori, astfel de manuscrise nu erau descoperite decât după mai multe generații de la moartea autorului.

Ținând seama de celelalte realizări extraordinare ale sale în calitate de chimist de înaltă valoare, nu pare lipsit de logică să credem că Metoda Universală a Medicinii lui Valentin ar putea avea un succes pe măsura celorlalte descoperiri mai prozaice ale sale.

Capitolul V PARACELSUS

Aureolus Philippus Theophrastus Bombastus von Hohenheim, rămas în istorie sub numele de Paracelsus, s-a născut în anul 1493. A fost fiul unui medic cu renume, care a fost descris drept un Mare Maestru al Ordinului Teutonic, și de la el a primit Paracelsus primele instrucțiuni.

La vârsta de 16 ani a intrat la Universitatea din Basel, unde s-a înscris singur la cursurile de alchimie, chirurgie și medicină. Cu știința alchimiei era deja familiarizat, întrucât studiasse înainte lucrările lui Isaac Hollandus, ale cărui opere sădiseră în el ambiția de a vindeca bolile cu ajutorul medicinei superioare materialului existent la acea vreme. Pe lângă interesul viu arătat alchimiei, lui Paracelsus i se datorează și introducerea opiumului și a mercurului în medicină, iar din lucrările sale reiese că avea cunoștințe avansate despre știința și principiile magnetismului. Acestea sunt doar câteva realizări care l-au determinat pe Manly Hall să spună despre el că este:

precursorul farmacologiei chimice și terapiei precum și cel mai original erudit al medicinei din secolul al XVI-lea.

Cel care l-a inițiat pe Paracelsus în știința alchimiei a fost starețul Trithemius, unul din cei mai renumiți maeștri în magie, alchimie și astrologie, și instructorul ilustrului Henry Cornelius Agrippa. În anul 1516, Paracelsus continua să facă cercetări în mineralogie, medicină, chirurgie și chimie sub îndrumarea

lui Sigismund Fugger, un medic bogat din oraș, dar a fost nevoit să părăsească Baselul după ce a avut probleme cu autoritățile pentru cercetările pe care la făcea asupra necromanției. A început o viață de nomad, câștigându-și existența din preziceri astrologice și practici oculte de diverse tipuri.

În peregrinările sale, ajunge în Germania, Franța, Ungaria, Olanda, Danemarca, Suedia și Rusia. Se spune că în Rusia a fost luat prizonier de tătari și adus în fața Marelui Han, la curtea căruia a devenit mare favorit. În sfârșit, presupunând că această poveste este adevărată, Paracelsus l-a însoțit pe fiul Hanului într-o misiune din China până la Constantinopol, orașul în care un adept arab i-a împărtășit secretul suprem: dizolvantul universal, Alkahestul. Paracelsus și-a dobândit cunoștințele nu de la pedagogii cei mai cotați, ci de la dervișii din Constantinopol, de la vrăjitoare, ȝigani și vraci care invocau spiritele și captau în rouă razele corpurilor celeste; despre el se spune că a lecut bolii incurabile, că a redat orbilor vederea, că a vindecat lepra, că ar fi reînviat chiar morții, și că amintirea sa putea îndepărta plăgile.

În cele din urmă, Paracelsus a revenit în Europa, mergând de-a lungul Dunării în Italia unde a devenit chirurg în armată. Se pare că aici au început vindecările sale miraculoase. În 1526, la vârsta de 32 de ani, el s-a reîntors în Germania, preluând de la universitatea la care fusese în tinerețe catedra de fizică, medicină și chirurgie. Era o poziție destul de importantă, care i-a fost oferită la insistențele lui Erasmus și Ecolampidus. Probabil datorită temperamentului său din acea perioadă i s-a acordat titlul de „Luther al medicilor”, deoarece în cursurile sale nu s-a ferit să denunțe ca fiind învechite sistemele lui Galenus și ale școlii sale, ale căror precepte erau socotite de autoritățile vremii atât de imuabile și de inviolabile, încât cea mai mică deviație de la ele era considerată o adevărată erezie. Ca insultă supremă, Paracelsus a ars lucrările acestor maeștrii cu sulf și silitră într-un vas de alamă.

EFFIGIES PHILIPPI THEOPHRASTI AB HO

HENHEIM: ETATIS SUÆ. XLVII.

PHILIPPUS
THEOPHRASTUS
BOMBAST

HOHENHEIMENSIS:

SVEVORVM.

ex Panegyris Nobilium

ARPINAS:

Confederatorum Eremiti

EREMITA:

PHILOSOPHUS

PARADOXUS.

MYSTERIARCHA

ARTIUM MAGISTER,
MEDICINARUM PROFESSOR,

Mutarum Mechanicarum

TRISMEGISTVS.

GERMANUS.

Acest comportament arogant, împreună cu ideile lui originale, i-au adus nenumărați dușmani. Faptul că vindecările pe care le făcea cu medicamentele lui minerale se situau la polul opus celor ale facultății de medicină, au înfuriat autoritățile pe motivul știrbirii prestigiului prin învățăturile unui „eretic” și „uzurpator”. Astfel, Paracelsus nu și-a mai putut păstra catedra de la Basel și a fost din nou nevoit să părăsească orașul și să reînceapă o viață de nomad.

În timpul celui de al doilea exil, îl regăsim în 1526 la Colmar, iar în 1530 la Nurenberg, încă o dată în conflict cu medicii, care l-au denunțat ca impostor, cu toate că reușise din nou să-și combată adversarii prin tratarea cu succes a mai multor cazuri grave de elefantiazis, tratament urmat în următorii 10 ani de o serie de vindecări socotite uimitoare pentru acea perioadă.

Iată ce spune Franz Hartmann în lucrarea sa *Paracelsus*:¹

A plecat spre Maehren, Kaernthen, Krain și Ungaria, iar în cele din urmă spre Salzburg, unde a fost invitat de prințul palatin, ducelul Ernst de Bavaria, care era un mare iubitor al Artei secrete. Dar nu i-a fost sortit să se bucure prea mult timp de odihna pe care o merita din plin...

A murit în 1541 după o scurtă perioadă de boală, într-o cămăruță de la Hanul Calului Alb, în apropierea cheiului și a fost îngropat în cimitirul Sfântul Sebastian. Un scriitor bănuiește că evenimentul a fost provocat de o încăierare cu niște asasini plătiți de facultatea de medicină ortodoxă, dar nu există nici o dovadă pentru această versiune.

Nici unul dintre biografii săi nu pare să fi găsit ceva remarcabil în faptul că la vârsta de șaisprezece ani Paracelsus era deja familiarizat cu literatura alchimică. Chiar admitând matu-

¹ Vezi Franz Hartmann, *Paracelsus* (Viața și Opera), trad. rom. Ilie Iliescu, Editura Herald, București, 2004.

rizarea precoce a unui om în acea perioadă, cu siguranță că trebuie să fi fost un fenomen în privința înzestrării intelectuale.

Neîndoielnic este faptul că puțini dintre contemporanii săi puteau înțelege învățăturile sale, iar iritarea și aroganța sa permanentă în fața prostiei și încăpățânării lor nu e deloc surprinzătoare. Cu toate că avea atât de mulți dușmani printre colegii săi medici, a avut și discipoli, iar pentru el nu putea exista o mulțumire mai mare. Era venerat de aceștia ca Monarhul lor nobil și drag, Hermesul german, Filosoful Trismegistus, Dragul profesor și rege, Theophrastus de binecuvântată amintire și Flacăra nemuritoare.

Paracelsus a lăsat o operă vastă ce acoperă domenii precum medicina, alchimia, filosofia, magia, științele naturii. Au fost inventariate ca autentice 106 tratate, ceea ce demonstrează spiritul enciclopedic al acestui om socotit „mintea cea mai cuprinzătoare a epocii sale”.

F. Hartmann spune că Paracelsus considera alchimia ca o artă în care Vulcan (focul Naturii – lumina astrală) este artistul activ. Prin această artă, purul este despărțit de impur și lucrurile sunt făcute să se dezvolte din materia primordială. Alchimia perfecționează ceea ce Natura a lăsat neperfecționat și purifică toate lucrurile prin puterea spiritului conținut în ele.

Toate lucrurile sunt alcătuite din trei substanțe și toate lucrurile își au numărul lor, greutatea lor și măsura lor. Sănătatea există câtă vreme cele trei substanțe (care alcătuiesc un lucru) își păstrează proporția normală sub aspect cantitativ și calitativ; boala apare când această proporție se schimbă și devine anormală. Aceste trei substanțe se numesc sulf, mercur și sare¹, și ele sunt acționate de un al patrulea principiu: *viața*. Aceste trei substanțe nu pot fi văzute cu ochii fizici, dar un medic adevărat ar trebui totuși să le perceapă și să fie capabil să le separe unele de altele.

¹ Nu e vorba, bineînțeles, de substanțele chimice cunoscute de noi sub aceste nume.

Tot ce poate fi perceput de simțuri poate fi văzut de oricine, dar un medic ar trebui să vadă lucruri pe care nu oricine le poate percepe. Există medici „naturali” și medici „artificiali”. Primii pot vedea lucruri pe care ceilalți nu le pot vedea, și care, din cauza neputinței lor de a le percepe, le contestă existența. Aceștia din urmă văd doar partea exterioară a lucrurilor, în timp ce medicii adevărați văd interiorul lor. Omul interior este realitatea esențială, în timp ce omul exterior este doar o simplă apariție, și de aceea adevăratul medic vede omul real, iar falsul medic vede doar o iluzie.

Cele trei substanțe sunt ținute la un loc, în anumite forme, de către puterea vitală. Dacă luați cele trei substanțe invizibile și le adăugați puterea vitală, veți obține trei substanțe invizibile într-o formă vizibilă. Cele trei constituie forma, și ele se separă numai după ce puterea vitală le părăsește. Ele sunt ascunse de viață și adunate laolaltă tot de viață. Calitățile lor combinate constituie calitățile formei și numai când viața le părăsește calitățile lor separate devin manifeste.

Dacă cele trei substanțe sunt unite în proporții corecte, sănătatea există în formă; dar dacă sunt despărțite, una din ele va intra în putrefacție și celelalte vor arde.

Omul nu vede acțiunea acestor trei substanțe câtă vreme viața le ține laolaltă, dar poate percepe calitățile lor în timpul distrugerii formei lor. Focul invizibil se află în sulf, elementul solubil în sare, elementul volatil în mercur. Focul arde, mercurul face fum, sarea rămâne în cenușă; dar atât timp cât forma este vie, nu există nici foc, nici fum, nici cenușă”.

Există sute de feluri diferite de sare, de sulf și de mercur, atât în univers cât și în sistemul uman, și în ele se află cele mai mari mistere. Toate lucrurile sunt ascunse în ele, în același fel în care o pară este ascunsă în păr și strugurii într-o viță de vie. Observatorul superficial vede doar ceea ce se înfățișează simțurilor sale, însă vederea interioară descoperă lucrurile viitoare.

Un grădinar știe că vița de vie nu va produce pere, și nici părul struguri. Ignorantul vorbește despre cald și rece, despre uscăciune

și umezeală, despre dulce și acru, despre amar și astringent, fără să știe cauza care produce asemenea calități, dar înțeleptul recunoaște în ele elementele stelelor.”

(Paracelsus, *Paragranum*, I.II)

Îi rămânem îndatorați lui Arthur E. Waite, care a tradus operele hermetice și alchimice ale lui Paracelsus, punându-ne astfel la dispoziție o parte din moștenirea lăsată de marele alchimist german.

Capitolul VI

ALCHIMIA ÎN SECOLELE XVI ȘI XVII

Primul care a predat chimia corpului uman și care a declarat, așa cum a făcut-o Paracelsus, că adevărata menire a chimiei este prepararea medicamentelor pentru tratarea bolilor, a fost Jean Baptista von Helmont, un discipol al lui Paracelsus, întâlnit câteodată și sub numele de Descartes al Medicinii. În tratatul *De Natura Vitae Eternae* acesta scria:

Am văzut și am atins Piatra Filosofală de mai multe ori. Culoarea ei semăna cu cea a prafului de șofran, dar era grea și strălucitoare precum sticla zdrobită. O dată am luat și eu o pătrime dintr-un grăunte – numesc un grăunte acea parte care înmulțită cu 600 face o uncie. Am proiectat această a patra parte dintr-un grăunte peste opt uncii de mercur încălzit într-un creuzet. Rezultatul a fost de opt uncii, fără unsprezece grame, din aurul cel mai pur.

La treizeci de ani, van Helmont s-a retras la un castel vechi din Belgia, aproape de Bruxelles și a rămas acolo fără să fie cunoscut de vecinii din jur până când a murit, la vârsta de șaizeci și șapte de ani. Nu a afirmat niciodată că ar fi preparat într-adevăr Piatra Filosofală, dar este neîndoielnic că a învățat asta de la alchimiștii cu care s-a întâlnit în timpul anilor de cercetare.

Van Helmont povestește, de asemenea, despre un gentleman irlandez pe nume Butler, un prizonier din castelul Vilford din Flandra, care, în timpul detenției sale, a făcut vindecări miraculoase cu ajutorul medicinei hermetice. Vestea că a vin-

decat un călugăr breton, un alt prizonier care suferea de o formă acută de erizipel, prin administrarea unei cantități de lapte în care a pus doar o picătură din Piatra Filosofală, l-a adus în mare grabă pe van Helmont, însoțit de mai mulți nobili, la castel, pentru a investiga cazul. În prezența lor, Butler a vindecat de „migrene” o bătrână prin picurarea Pietrei în ulei de măsline cu care i-a uns apoi capul. Mai era acolo și o stareță care avea degetele paralizate și brațul umflat de optsprezece ani. Aceste boli au fost îndepărtate prin așezarea Pietrei pe limbă de opt ori.

În *Viața filosofilor alchimiști*, publicată în 1815, se spune că înaintea evenimentelor de la Vilford, Butler a atras atenția prin transmutațiile sale făcute la Londra, în timpul domniei lui Iacob I. Se spune că a acumulat toate aceste cunoștințe din Arabia. Când ambarcațiunea cu care călătorea a fost capturată de pirații din Africa, Butler a fost luat prizonier și vândut ca sclav în Arabia. Stăpânul lui arab era un alchimist care cunoștea procesele corecte. Butler a asistat la unele operații de-ale sale, iar mai târziu, când a reușit să scape din captivitate, a luat cu el o mare cantitate de Praf Roșu.

Denys Zacharias, în memoriile sale, ne oferă o poveste interesantă despre modul cum a procurat Piatra Filosofală. La vârsta de douăzeci de ani, a plecat spre Bordeaux pentru a urma studiile universitare, iar de acolo la Toulouse pentru un curs de știința dreptului. În orașul său a cunoscut câțiva studenți care dețineau câteva cărți de alchimie. Se pare că în acea perioadă printre studenții din Paris și în alte orașe din Franța era o adevărată manie pentru experimentele alchimice, iar această manie a aprins și imaginația lui Zacharia. A abandonat studiile juridice și a început experimentele în alchimie. La moartea părinților, după ce și-a cheltuit toți banii pe noua lui dragoste, s-a întors acasă și din averea lor a obținut alți bani pentru a-și continua cercetările.

Timp de zece ani, potrivit spuselor sale, după tot felul de experimente și întâlniri cu nenumărați oameni care știau metode de vânzare, s-a apucat să studieze cu atenție scrierile filosofilor despre acest subiect și afirmă că cele care i-au oferit cheia secretului au fost *Testamentul* lui Raymond Lully, *Codicilul* și *Epistola* adresată regelui Robert. Din studierea acestor cărți și a *Marelui Rozariu* al lui Arnold de Villeneuve, el și-a format o viziune total diferită de cele de până atunci. După alte cincisprezece luni de trudă, Zacharias scria:

Privesc cu entuziasm evoluția celor trei culori diferite care stau mărturie pentru Munca Adevărată. Este perioada Paștelui; am făcut o proiecție a Prafului meu divin pe mercur și în mai puțin de o oră s-a transformat în aur pur. Numai Dumnezeu știe cât am fost de bucurios și cât de mult Îi mulțumesc pentru marea Lui milostivire și bunăvoință și mă rog ca Duhul Sfânt să mă lumineze și mai mult ca să pot folosi ce am obținut numai pentru slava și onoarea Sa.

Într-una dintre scrierile sale intitulată *Opusculum Chemicum*, își spune propria poveste și afirmă că Arta este un dar primit numai de la Dumnezeu. De asemenea, metodele și posibilitățile transmutării metalelor ca și Tinctura ca Medicament sunt date tot de la Dumnezeu.

Mai există și dovada lui John Frederick Helvetius, atestată în 1666. El a afirmat că este un adept, dar că a primit pulberea transmutării de la un altul. Helvetius scria:

În 27 decembrie 1666, înainte de amiază, la casa mea a venit un om care îmi era complet străin, dar cu o expresie sinceră, serioasă și autoritară, îmbrăcat în veșminte simple ca cele ale unui memnolit. Avea înălțime medie, o față lungă și ușor ciupită de vărsat, părul negru și drept, cu barba rasă, cu vârsta între 43 și 44 de ani și originar din nordul Olandei, din câte am putut să-mi dau seama. După ce ne-am salutat m-a întrebat dacă ar putea discuta cu mine. A fost ideea lui să vorbim despre Arta Pirotehnice, deoarece citise unul din tratatele mele îndreptate împotriva Pulberii Simpa-

tetice a lui Sir Kenelm Digby, în care îmi afirmasem suspiciunea că Marele Mister al Înțelepților putea fi până la urmă o mare capcană. De aceea a profitat de ocazie și m-a întrebat dacă, într-adevăr, nu credeam că un Mister atât de Mare ar putea exista în natura lucrurilor, prin care un doctor să poată vindeca orice pacient ale cărui semne vitale nu erau iremediabil distruse.

Răspunsul meu a fost că orice doctor și-ar dori un astfel de Medicament și că nimeni nu poate ști câte secrete sunt ascunse în Natură, dar că în ce mă privește, cu toate că citisem mult despre adevărul acestei Arte, nu am avut niciodată norocul să întâlnesc un Maestru al Științei Alchimice.

L-am întrebat mai departe dacă era la rândul său medic, dat fiind că știa foarte multe despre Medicina Universală, dar mi-a înfirmat modest bănuiala, prezentându-se ca un topitor de alamă, care a fost întotdeauna foarte interesat de extragerea medicamentelor din metale cu ajutorul focului. După ce am mai vorbit, artistul Elais – pentru că acesta era numele său – mi s-a adresat astfel: «Văzând că ați citit atât de mult din scrierile alchimiștilor care vorbeau despre Piatră, substanța, culoarea și efectele ei minunate, dați-mi voie să vă întreb dacă nu cumva ați preparat-o chiar dumneavoastră».

La răspunsul meu negativ, a scos din geantă o cutie din fildeș lucrată cu mare măiestrie, în care erau trei bucăți mari dintr-o substanță ce semăna cu sticla sau sulful pal și mi-a spus că avea acolo o Tinctură suficientă pentru a produce douăzeci de tone de aur.

După ce am ținut cincisprezece minute comoara în mâini ascultând despre efectele ei curative, am fost nevoit să o dau înapoi, însă cu un anumit sentiment de împotrivire. După ce i-am mulțumit pentru amabilitate, l-am întrebat de ce Tinctura aceasta nu avea culoarea rubinie despre care știam că este caracteristică Pietrei Filosofale. Mi-a răspuns că nu avea nici o importanță culoarea și că substanța era suficient de matură pentru toate scopurile practice.

M-a refuzat destul de brusc atunci când l-am rugat să-mi dea și mie un pic din această substanță, deși nu era mai mare decât o sămânță de coriandru, spunând pe un ton mai blând că nu putea să facă

asta nici chiar dacă i-aș fi dat toată averea; nu atât pentru valoarea ei inestimabilă, cât pentru un alt motiv pe care nu se cuvenea să-l divulg. Dacă, într-adevăr, focul nu putea fi distrus decât cu foc, mai degrabă ar arunca substanța în flăcări.

Apoi, după o scurtă discuție, m-a întrebat dacă nu puteam merge într-o cameră din spatele casei unde să nu fim observați. După ce l-am condus în salon, m-a rugat să fac o monedă de aur, iar în acest timp a scos din buzunarul de la piept o batistă din mătase verde în care erau înfășurate cinci medalii al căror aur era infinit superior celui din care erau făcute monedele mele. Copleșit de admirație, l-am întrebat pe oaspetele meu cum a dobândit aceste cunoștințe care erau cele mai minunate din toată lumea, iar el mi-a răspuns că a fost un dar pe care i l-a oferit un prieten ce a stat câteva zile în casa lui și care l-a mai învățat cum să preschimbe pietrele și cristalele obișnuite în pietre mai prețioase decât rubinul, crisolitul și safirul.

«M-a mai învățat – a spus artistul – și cum să prepar oxidul de fier, un tratament infailibil al dizenteriei, precum și licoarea metalică, un remediu eficient împotriva hidropiziei și alte medicamente».

Dar la aceste lucruri nu am dat prea mare atenție pentru că eu, Helvetius, eram nerăbdător să aflu despre Marele Secret al tuturor. Artistul a spus mai departe că maestrul său l-a pus să-i aducă un pahar plin cu apă caldă în care a adăugat puțină pulbere albă și apoi o uncie de argint care s-a topit înăuntru precum gheața.

«Din acest pahar a golit jumătate, iar cealaltă jumătate mi-a dat-o mie. Avea un gust asemănător cu cel al laptelui proaspăt, iar efectul era o stare dintre cele mai plăcute».

Mi-am întrebat oaspetele dacă poțiunea nu era un preparat al Pietrei Filosofale, dar mi-a răspuns că nu trebuie să fiu curios. A spus imediat că la comanda maestrului său, a tăiat o bucată din țeava de apă din plumb și a topit-o într-un vas, după care maestrul a luat puțin praf de sulf pe vârful unui cuțit dintr-o cutie mică, l-a aruncat peste plumbul topit și, după ce a ținut conținutul câțva timp la foc iute a turnat o cantitate mare de aur lichid peste podeaua din cărămidă a bucătăriei.

«Maestrul m-a rugat să iau o șaisprezecime din acest aur și să-l păstrez pentru mine, iar restul să-l împart la săraci, ceea ce am și făcut acordând mare încredere Bisericii din Sparrendaur. La sfârșit, înainte de a-și lua rămas bun, prietenul meu m-a învățat această Artă Divină».

După ce oaspetele meu neobișnuit și-a încheiat povestea, l-am rugat cu stăruință să-mi acorde o dovadă a acestor fapte prin efectuarea unei transmutări chiar în fața mea. Mi-a răspuns că nu poate face acest lucru acum, dar că se va întoarce după trei săptămâni și, dacă va avea libertatea să o facă, îmi va arăta ceva care îmi va deschide ochii. S-a întors exact în ziua promisă și m-a invitat la o plimbare, în timpul căreia am vorbit în amănunt despre secretele Naturii focului, cu toate că am observat că însoțitorul meu era extrem de rezervat în privința Marelui Secret.

Însă, când l-am rugat să-mi încredințeze și mie o bucăică din Piatra sa prețioasă, nu mai mare decât o sămânță de rapiță, mi-a dat-o ca pe un dar domnesc. Când mi-am exprimat îndoiala că nu era suficient nici cât să vopsești mai mult de patru grame de plumb, mi l-a cerut imediat înapoi. M-am supus, sperând că îmi va da o bucată mai mare, dar în loc de asta, l-a împărțit cu degetul mare, a aruncat jumătate în foc și mi-a dat restul spunând: «Este suficient pentru tine».

Povestea spune în continuare că dimineată, Helvetius a pregătit șase drahme de plumb, le-a topit într-un creuzet și a adăugat Tinctura. S-a auzit un sunet șuierător și ușor efervescent și după cincisprezece minute Helvetius a descoperit că plumbul se transformase în cel mai fin aur, care după ce s-a răcit, scânteia și strălucea la fel ca aurul. Aurarul la care s-a dus i-a spus că este cel mai pur aur pe care îl văzuse vreodată și s-a oferit să-l cumpere la cincizeci de monede uncia. Printre alții, a venit și Maestrul Monetăriei pentru a examina aurul și a cerut să i se pună la dispoziție o cantitate mică pentru examinare. După ce a fost supus testelor cu apă tare și antimoniu a fost declarat aur pur de cea mai bună calitate. Într-o altă parte a

scrierilor sale, Helvetius afirmă că Artistul i-a lăsat în inimă convingerea profundă că:

prin metale și din metale purificate de metale foarte rafinate și spiritualizate, pot fi preparate Aurul Viu și Mercurul Filosofilor, care aduc la perfecțiune atât metalele cât și corpurile umane.

Mercurul filosofilor (reprezentare simbolică)

În tratatul lui Helvetius există și o mărturie privitoare la *Kuffe*, precum povestea trecerii lui la credința în alchimie ca rezultat al unui experiment pe care l-a efectuat el însuși, cu toate că nu există nici un indiciu referitor la sursa de unde a obținut praful pentru proiecție. Mai există apoi o povestire a unui argintar pe nume Gril, care, în anul 1664, la Haga, a transformat o livră de plumb jumătate în aur, jumătate în argint folosind o tinctură primită de la un anume John Casper

Knoettner. Această proiecție a fost făcută de față cu mulți martori și Helvetius însuși a examinat metalele prețioase obținute în urma acestei operații.

În 1710, Sigmund Richter și-a publicat *Prepararea perfectă și adevărată a Pietrei Filosofale* sub auspiciile rozacrucienilor. Un alt reprezentant al ordinului Roza Cruze a fost misteriosul Lascaris, un descendent al casei regale Lascaris, o veche familie bizantină care a răspândit cunoașterea artei hermetice în Germania în secolul al XVIII-lea. Se pare că a făcut transmutații în diferite părți din Germania, iar apoi a dispărut ca din senin și, astfel, din istorie.

Capitolul VII

ALCHIMIȘTII ENGLEZI

Primul alchimist cunoscut în Anglia a fost Roger Bacon, un învățat cu realizări uimitoare, care s-a născut în Somersetshire, în anul 1214. A avut un progres extraordinar chiar din timpul studiilor din copilărie, iar când a atins vârsta necesară, s-a alăturat Ordinului franciscan. De la Oxford, a plecat la Paris unde a studiat medicina și matematica. După ce a revenit în Anglia, a urmat singur cursurile de filosofie și limbi și a avut un succes atât de mare încât a scris gramatica limbilor latină, greacă și ebraică.

Deși Bacon este descris ca fiind mai degrabă medic, și nu chimist, lui îi datorăm multe descoperiri științifice. A fost aproape singurul astronom al timpului său iar în această calitate a refăcut calendarul Iulian care, deși i-a fost prezentat lui Papa Clement al IV-lea, în 1267, nu a fost pus în practică decât de următorul Papă. Tot lui îi datorăm și analiza fizică a sticlelor și lentilelor convexe, invenția ochelarilor și a lentilelor acromatice, iar dacă nu lui îi datorăm realizarea practică a telescopului, atunci îi datorăm fără îndoială partea teoretică. Ca student la chimie, a acordat atenție rolului chimic jucat de aer în procesul de ardere și, după ce a studiat cu atenție proprietățile nitratului de potasiu, a predat purificarea lui prin dizolvarea în apă și cristalizare.

În vederea obținerii unui remediu eficient pentru tratarea maladiilor ce făceau ravagii în epocă, Bacon a efectuat cercetări de laborator și a scris un *Tratat despre Tinctura de Antimoniu*.

Stibiul, așa cum spun filosofi, este compus din nobilul mineral Sulf și a fost cinstit ca plumb negru al înțelepților. Arabii, în limba lor, l-au numit *Asinat vel Asinat*, alchimistii îl numesc Antimoniu. Totuși, se va ajunge la considerarea înaltelor Secrete dacă cercetăm și recunoaștem felul în care Soarele este exaltat, așa cum Magii au descoperit că acest mineral a fost atribuit de Dumnezeu constelației Berbecului, care este primul semn ceresc de la care Soarele își ia exaltarea sau înălțarea.

Deși aceste lucruri sunt desconsiderate de oamenii obișnuiți, oamenii inteligenți ar trebui să știe și să fie mult mai atenți că exact la acest stadiu infinitatea secretelor poate fi, cu un mare avantaj, parțial contemplată și parțial explorată. Mulți, dar aceștia sunt ignoranți și neintelenți, sunt de părere că dacă ar avea doar Stibiul, vor ajunge la el prin Calcinare, alții prin Sublimare, unii prin Reverberare și Extracție¹, obținând marele Secret, Uleiul și Perfectum Medicinam ale acestuia. Dar vă spun eu că, aici, în acest loc, nimic nu va fi de ajutor, nici Calcinarea, nici Sublimarea, nici Reverberarea sau Extracția, pentru că după aceea să se treacă sau să se realizeze în mod avantajos o Extracție perfectă de virtute metalică ce transformă ceea ce este inferior în superior. Un asemenea lucru va fi cu neputință de înfăptuit”.

Poțiunea rezultată în urma unui laborios proces alchimic (descrie în amănunțime în tratatul respectiv) urma să fie aplicată după o rețetă secretă pentru a vindeca boli precum: podagra, ciuma, lepra, apoplexia, epilepsia.

Din anumite scrisori ale sale, aflăm că Bacon a anticipat majoritatea realizărilor din știința modernă. A afirmat că corăbiile puteau fi construite astfel încât să poată naviga fără vele și,

¹ În *Anexa 1* este redat „Arborele alchimic al lui Hermes”, ale cărui paisprezece ramuri simbolizează operațiile pe care le comportă procesul alchimic în întregul său.

sub cârma unui singur om, să poată merge prin apă cu o viteză la care atunci nici nu se visa. A mai prezis că este la fel de posibil să se construiască mașini care „pot fi puse în mișcare cu o rapiditate uimitoare, independente de cai sau alte animale” și aparate zburătoare care ar putea să zboare prin aer cu aripi artificiale.

Nu este deloc surprinzător că în atmosfera de superstiții și de ignoranță ce domnea în Europa Evului Mediu, realizările lui Bacon erau atribuite comunicării cu diavolul, astfel că faima lui s-a răspândit în vestul Europei nu ca savant, ci ca un mare magician! Marile sale servicii aduse umanității au fost primite cu dezaprobar, nicidecum cu recunoștință, iar pentru Biserica învățăturile sale păreau mai degrabă să fie periculoase. În consecință, Biserica a devenit cel mai aprig adversar al său, până și călugării din ordinul său refuzând să aibă în bibliotecile lor lucrările sale. Persecuția lui a culminat în 1279 când a fost încarcerat și obligat să se căiască pentru eforturile puse în slujba artei și a științei.

Printre scrierile sale există două sau trei lucrări despre alchimie din care reiese foarte clar nu numai că Bacon a studiat și practicat această știință, dar și că a atins scopul final, Piatra Filosofală. Neîndoielnic că în timpul vieții, persecuțiile l-au făcut să practice în mare secret arta hermetică și să considere dezvăluirea unor astfel de lucruri ca fiind nepotrivită pentru neinițiați:

Adevărul nu trebuie dezvăluit oricărui om de nimic, căci ar deveni cel mai josnic lucru, pe când în mâna filosofului, devine cel mai prețios lucru.

Sir George Ripley, preot la catedrala Bridlington, din Yorkshire, a acordat alchimiei un rol mai important decât mulți alți contemporani de-ai săi prin faptul că a considerat-o a fi o manifestare spirituală, nu doar una fizică. Susținea că alchimia se ocupă de modul în care spiritul nostru se întoarce la

Dumnezeu, care ni l-a dat. În 1471 a scris *Compoziția alchimiei* cu o epistolă dedicată lui Edward al IV-lea. Despre acest preot din Bridlington se mai spune că a asigurat fonduri pentru Cavalerii Sfântului Ioan cu ajutorul Pietrei Filosofale.

În secolul al XVI-lea, Pierce, supranumit „călugărul negru”, a scris despre Elixir următoarele:

La pământul Pământului, Mama Pământului, Apa Pământului, Focul Pământului și Apa Lemnului. Acestea trebuie să stea împreună iar apoi separat. Aurul alchimic este făcut din trei suflete pure, limpezi precum cristalul. Corpul, sufletul și spiritul cresc în Piatră, unde nu există stricăciune: aceasta se aruncă peste Mercur și se va transforma în cel mai valoros aur.

Printre alte lucrări din secolul al XVI-lea se numără și cele ale lui Thomas Charnock, *Breviarul de filosofie* (împreună cu addendum-ul la el) și *Enigma*, ambele datând din 1572. A mai scris și un memorandum în care afirmă că a obținut pulberea transmutată când avea părul alb.

Tot în secolul al XVI-lea a trăit și Edward Kelly, născut în 1555. Se spune că a fost un aventurier, având reputația de a-și fi pierdut urechile la Lancaster sub acuzația de a fi produs acte de proprietate false. Indiferent dacă această acuzație e adevărată sau nu, important este că Dr. Dee, un învățat din epoca elisabetană, s-a arătat foarte interesat de viziunile lui Kelly, cu toate că era greu de stabilit dacă ultimul era cu adevărat un clarvăzător, dat fiind că viața lui a fost un amalgam extraordinar de bine și de rău.

Kelly nu pare, totuși, să fi intrat în posesia Tincturii Roșii sau Albe, pentru că Elias Ashmole a publicat la finalul antologiei „Theatrum Chemicum Britannicum” un tratat intitulat *Lucrările lui Sir Kelly* în care scrie:

Se spune că Dr. John Dee și Sir Edward Kelly au fost neobișnuit de norocoși încât să găsească o cantitate foarte mare de Elixir printre ruinele abației Galstonbury, licoare care era atât de mare în

virtute (fiind peste 272,330) încât au pierdut mult din ea în încercarea de a face proiecția, înainte de a descoperi adevărata înălțime a Medicamentului.

Cât de adevărat este, rămâne o problemă discutabilă, dar sigur este faptul că în anul 1583 contele palatin al Siradiei, prințul Poloniei, Adalbert Alask, în timp ce se afla în vizită la curtea reginei Elisabeta, a cerut să se întâlnească cu dr. Dee pentru a discuta despre experimentele sale; a devenit atât de interesat de practicile alchimice încât a fost însoțit de dr. Dee și de Kelly, împreună cu familiile lor, pe drumul său de întoarcere la Cracovia. Prințul i-a condus de la Cracovia la Praga, anticipând că vor obține favorurile împăratului Rudolf al II-lea, dar încercarea lor de a intra în contact cu Rudolf nu a avut succes. În acea perioadă, la Praga toată lumea era interesată de alchimie, dar în 1586, printr-un decret al Papei Sixtus al V-lea, Dee și Kelly au fost nevoiți să fugă din oraș.

În cele din urmă, au găsit pace și belșug la castelul Trebona din Bohemia, în calitate de oaspeți ai conțelui Rosenberg, guvernatorul aceluia ținut. În această perioadă, Kelly a proiectat a șaisprezecea parte dintr-o uncie și o pătrime de mercur și a produs aproape o uncie din cel mai bun aur, care a fost apoi distribuit din creuzet.

În februarie 1588, după o ruptură între ei, cei doi s-au despărțit, Dee plecând spre Anglia, iar Kelly spre Praga, unde Rosenberg l-a convins pe împărat să anuleze decretul papal. Prin introducerea făcută de Rosenberg, Kelly a fost primit și onorat de Rudolf, care credea despre el că deține Marele Secret al alchimiei. De la acesta a primit, pe lângă pământ și libertatea orașului, poziția de consilier de stat precum și un titlu nobiliar, de atunci înainte fiind cunoscut ca Sir Edward Kelly.

Aceste onoruri sunt o dovadă că Kelly a reușit să-i demonstreze împăratului cunoștințele sale despre transmutație, dar cum, pulberea pentru proiecție se micșorase, iar la comanda

împăratului de a o produce în cantități mari, Kelly nu s-a supus, fie că nu putea, fie că nu vroia să o facă, el a fost vârat în închisoare, la castelul Purglitz, în apropiere de Praga, unde a rămas până în 1591, când a fost grațiat. A fost încarcerat și a doua oară, iar în 1595, potrivit cronicilor, când încerca să evadeze din închisoare, a căzut de la o înălțime destul de mare, murind la vârsta de patruzeci de ani.

În secolul al XVII-lea a trăit Eugenius Philalethes sau Thomas Vaughan. Vaughan este originar din Țara Galilor, iar scrierile sale au fost socotite a fi ilustrarea secretului spiritual pur al științei alchimiei. Dar, indiferent de interpretările care au fost făcute pe marginea lucrării sale, Vaughan s-a străduit cu siguranță să arate că alchimia era demonstrabilă la toate nivelurile: fizic, mental și spiritual. Lucrarea sa, *Lumen de Lumine*, este un discurs alchimic ce tratează subiectul în fazele tocmai menționate. Medicamentul lui este o substanță spirituală în măsura în care este Chintesența sau Viața Divină care se manifestă în toate formele, atât de ordin fizic cât și spiritual. Aurul lui este aurul filosofic al lumii fizice, dar și înțelepciunea spiritului. Piatra lui este piatra de încercare care transmută orice, fiind, deopotrivă spirituală și fizică, iar afirmația că Leacul nu poate sta decât într-un vas de sticlă, semnifică atât un recipient de sticlă tangibil cât și corpul purificat al adeptului.

Thomas Vaughan a fost un Mag al Ordinului Rozacrucean, înțelegând că știința alchimiei trebuie să se manifeste la toate nivelurile conștiinței.

Eirenaeus Philalethes trebuie și el menționat, mai ales datorită numeroaselor sale scrieri. S-a discutat mult dacă acest nume nu este cumva al unui alt adept ori doar un alt pseudonim al lui Vaughan. Arthur Waite a încercat să demonstreze că ar fi vorba de două persoane diferite. Din punctul meu de vedere, ambele nume aparțin lui Thomas Vaughan, dar, cu toate că problema identității acestor autori poate constitui un material

de dezbateri interesant, rămâne un amănunt ne semnificativ din perspectiva adoptată în această carte.

În prefața la tratatul *Intrarea deschisă*, cuprins în „Collectanea Chymica” publicată de William Cooper în 1684, Eirenaeus Philalethes scria:

Eu, un adept anonim, un iubitor al învățăturii și un filosof, am hotărât să scriu acest tratat despre secretele vindecătoare, chimice și fizice în anul mântuirii lumii 1645, la vârsta de douăzeci și trei de ani, pentru a-mi plăti datoria de Fiu al Artei și pentru a apăra celorlalți adepți ca frate și egal. De aceea prezic acum că puțini vor fi cei luminați de aceste fapte ale mele. Acestea nu sunt închipuiri, ci experimente adevărate pe care le-am făcut și le știu, așa cum va crede fiecare adept după aceste rânduri.

Într-adevăr, am lăsat de multe ori pana din mână, dorind să mă abțin de la scris, vrând mai degrabă să ascund adevărul sub masca invidiei, dar Dumnezeu m-a forțat să scriu, iar Lui nu I-am putut rezista, cel care cunoaște inima și a Cărui glorie este în veci. Cred că mulți se vor bucura de Marele Secret, deoarece am scris cu multă credință, nelăsând, după voia mea, nimic de care să se îndoiască un tânăr începător. Știu deja mulți care împărtășesc același lucru cu mine și sunt convins că voi fi cunoscut în timpul imediat următor. Fie ca voința cea mai sfântă a lui Dumnezeu să se împlătească. Mă socotesc nedemn să vorbesc despre aceste lucruri, dar în astfel de lucruri cad în adorație pentru El, Care pe toate le cunoaște, Care le-a creat până în acest punct și creându-le, le păstrează.

Apoi Philalethes vorbește despre transmutarea metalelor în argint și aur și despre faptul că medicamentele administrate unor muribunzi au avut efecte miraculoase asupra lor, vindecându-i. Cu o altă ocazie, el scrie:

Odată, pe când mă aflam într-o țară străină, aș fi putut vinde argint pur care valora 600 de lire, dar, cu toate că eram îmbrăcat asemenea negustorilor, mi-au spus că așa-zisul metal era făcut prin Artă. Când i-am întrebat de ce, mi-au răspuns: «Știm cum arată argintul care

vine din Anglia, Spania și alte țări, dar acesta nu seamănă cu nici unul». Când am auzit acestea, m-am retras imediat, lăsând în urma mea tot argintul și prețul lui și nu m-am mai întors niciodată.

Mai departe, spune din nou:

Am făcut Piatra: nu o am în urma unui furt, ci este un dar de la Dumnezeu. Eu am făcut-o și o pot folosi zi de zi după cum mi-e voia, modelând-o de multe ori cu propria mea mână. Scriu numai ceea ce cunosc.

În ultimul capitol din *Intrarea Deschisă*, găsim mesajul său pentru cei care au atins acest țel:

Cel care, prin binecuvântarea lui Dumnezeu, a ajuns să cunoască perfect această Artă, nu știu ce și-ar putea dori pe această lume decât să nu fie prins în capcană de oamenii răi, pentru ca astfel să-l servească sincer pe Dumnezeu. Dar ar fi o vanitate ca din dorința de glorie să cauți aplauze vulgare. Aceste fleacuri nu îi impresionează pe cei care dețin această Artă, nu, mai degrabă le disprețuiesc.

Așadar, cel pe care Dumnezeu l-a binecuvântat cu acest talent are această mulțumire.

În primul rând, chiar dacă ar trăi o sută de ani și ar da din Piatră la o sută de oameni, nu ar face-o pentru că ar mări Piatra pentru plăcerea lui, atât în greutate cât și în virtute, așa încât dacă un om ar face-o, ar putea transforma în aur și argint perfect toate metalele impure existente pe acest pământ.

În al doilea rând, prin această Artă ar putea face pietre prețioase și comori atât de bune și de valoroase cum nu există altele în Natură. În al treilea și ultimul rând, pentru că are un Medicament Universal, atât pentru a prelungi viața cât și pentru vindeca toate bolile, astfel încât un adevărat cunoscător poate vindeca cu ușurință toți oamenii bolnavi din lume, pentru că medicamentul lui este îndeajuns.

Acum către Regele, Eternul, Nemuritorul și Atotputernicul – fie veșnic laudat pentru aceste daruri nespuse și comori neprețuite! Fie ca oricine se bucură de harul Lui să o facă întru gloria lui Dumnezeu și pentru binele semenilor săi, altfel să fie pedepsit de

Dumnezeu, Creatorul lui – care l-a binecuvântat cu un așa har – și fie ca în ziua Judecății de Apoi să se facă vinovat de nesocotință și pedeapsă ca atare”.

Cele mai importante scrieri ale sale sunt: *Ripley Renăscut, O intrare deschisă în palatul închis al regelui, Esența alchimiei* (în versuri), *Fons Chemicæ Veritatis Metallorum Metamorphosis, Brevis Manuductio ad Rubinem Coelestem*, și alte câteva reunite în antologia „Museum Hermeticum” și în colecția Manget. Mai există o poveste despre o transmutare înainte de Gustavus Adolphus în 1620, al cărui aur a fost bătut în medalii ce purtau pe o parte efigia regelui, iar pe cealaltă parte pe Mercur și Venus; în sfârșit, există și o alta din Berlin, înainte de regele Prusiei.

Sir Isaac Newton, renumitul om de știință și matematician al secolului al XVII-lea, deși nu a fost cunoscut ca alchimist, a făcut fără îndoială experiențe în această ramură specială a științei. Dacă se urmărește cu atenție biografia lui Newton (scrisă de J. Sullivan) din perspectiva cunoștințelor alchimice, cred că este destul de ușor să ne dăm seama de teoriile experimentale la care lucra. Sir Arthur Eddington, recenzând această carte biografică, spunea:

Știința de care Newton pare să fi fost în mod clar interesat și căreia i-a dedicat o mare parte din viață este chimia. A citit foarte mult și a făcut numeroase experimente, însă toate fără nici un rezultat, după câte știm.

Cronicarul lui scria:

Foarte rar mergea la culcare înainte de două sau trei noaptea, câteodată chiar cinci sau șase dimineța. Dormea patru sau cinci ore, în special primăvara sau toamna, când obișnuia să stea șase săptămâni în laborator cu focul rareori aprins ziua sau noaptea. Ce făcea acolo, nu am putut afla niciodată.

Cred că răspunsul ar putea fi acela că experimentele lui Newton priveau nici mai mult, nici mai puțin decât alchimia.

Muntele magic al lui Philaethes

În același secol, Alexander Seton, un scoțian, a suferit chinuri de neînchipuit pentru că știa arta transformării. După ce a practicat la el în țară, a plecat peste graniță, unde a făcut demonstrații ale transformării în fața oamenilor cu o bună reputație și integritate din Olanda, Hamburg, Italia, Basel, Strasbourg, Cologne și Munchen. În cele din urmă, i s-a cerut să apară în fața tânărului Elector al Saxoniei, la curtea căruia s-a dus, oarecum, cu inima strânsă. Electorul, după ce i s-au adus dovezi despre autenticitatea proiecțiilor sale, l-a tratat cu respect, convins că Seton deținea secretul bogăției nelimitate. Dar Seton a refuzat să-l inițieze pe Elector în secretul său, așa că a fost trimis la închisoarea din Dresda.

Pentru că temnița nu l-a făcut deloc să se răzgândească, a fost supus torturii. A fost străpuns, chinuit, bătut, înroșit cu foc și plumb topit, dar tot nu a spus nimic. În cele din urmă, a fost lăsat în carceră până când iscusitul Sedivogius l-a ajutat să evadeze. Nu a dezvăluit secretul nici chiar prietenului său, decât cu puțin înainte de moartea sa, la doi ani după ce a evadat, când i-a dat lui Sedivogius pulberea transformării.

Capitolul VIII

CONTELE DE SAINT-GERMAIN

Este interesant de remarcat faptul că numele contelui de St. Germain nu a fost menționat în istoria alchimiei. Deși a fost, fără îndoială, un expert al Artei, multe povestiri despre acest om remarcabil par să nu atribuie realizărilor sale în acest domeniu special un rol semnificativ.

St. Germain a fost o personalitate impresionantă. Se spune ar fi fost fiul prințului Rakoczy de Transilvania, însă dincolo de această presupunere, ceea ce se știe sigur, este faptul că a aparținut unei familii nobile, și că a fost un om de mare cultură și rafinament. Viața lui, atât cât se știe, merită a fi citită, dar această chestiune nu are legătură cu subiectul cărții noastre care prezintă numai interesul său în arta alchimiei. Pentru cititorii care sunt interesați de chestiuni legate de dietă, ar putea fi un punct de atracție faptul că majoritatea biografiilor săi au observat obiceiurile lui în ceea ce privește hrana. El spunea că secretul longevității sale s-a datorat dietei combinate cu extraordinarul său elixir. Să ne aducem aminte că dovezile referitoare la diferitele apariții ale lui St. Germain în Europa se întind pe o perioadă de 110 ani, timp în care înfățișarea sa pare să fi rămas neschimbată. Arăta întotdeauna ca un bărbat bine întreținut, de vârstă mijlocie. De exemplu, contesa d'Adhemar, în *Souvenirs de Marie Antoinette*, oferă o descriere excelentă a contelui, la care Frederick cel Mare s-a referit ca la „bărbatul care nicio-

dată nu moare”, iar Cooper Oakley, în monografia *Contele de St. Germain, Secretul Regilor**, spune că el a fost cunoscut sub diferite nume între anii 1710 și 1822.

Aventurierul italian Casanova de Seingalt admite fără plăcere că St. Germain era un maestru al artelor magice și un chimist priceput. Când i-a mărturisit contelui că suferă de o boală acută, acesta l-a invitat pe Casanova să rămână pentru tratament, spunând că îi va pregăti cincisprezece pastile, care în trei zile îl vor repune pe picioare. Despre elixirul lui St. Germain, Casanova spunea:

Apoi mi-a arătat substanța sa, pe care o numea Eter. Era un lichid alb pe care îl păstra într-o fiolă închisă ermetic. Mi-a spus că acest lichid era spiritul universal al Naturii; dacă dopul de ceară era cătuși de puțin înțepat, întreg conținutul ar fi dispărut. Implorându-l să facă acest experiment, mi-a dat fiola, acul și cu mâna mea am înțepat dopul de ceară când, ce să vezi, sticluța se și golise.

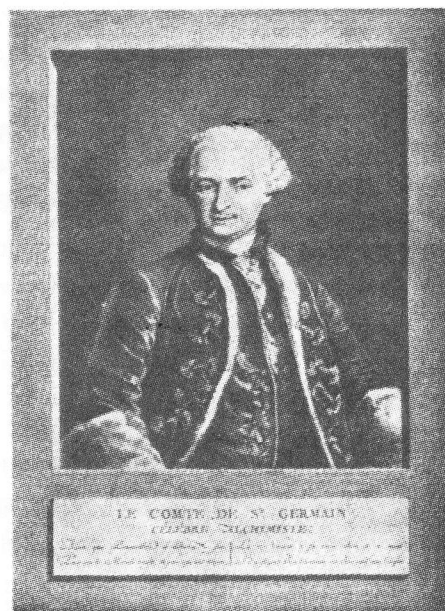
Casanova povestește mai departe o împrejurare în care St. Germain a transformat o monedă de bronz de douăsprezece centime într-o monedă din aur pur. Mai există o dovadă că renumitul conte deținea praful alchimic cu ajutorul căruia putea transforma metalele de bază în aur. Chiar a făcut acest lucru cel puțin cu două ocazii, așa cum se afirmă în scrierile contemporane.

Marchizul de Valbelle, făcându-i o vizită în laborator lui St. Germain, l-a găsit pe alchimist ocupat cu alambicurile sale. Acesta i-a cerut marchizului o monedă de șase franci și, după ce a turnat peste ea o substanță neagră, a expus-o la căldura unei flăcări mici sau a cuptorului. Marchizul de Valbelle a văzut cum moneda și-a schimbat culoarea până când a devenit roșu aprins. La câteva minute, după ce s-a mai răcit puțin, iscusitul alchi-

* Vezi Isabel Cooper Oakley, *Contele de Saint-Germain*, trad. Cornelia Zamfirescu, Ed. Herald, București, 2009 -n.t.

mist a scos-o din vasul de răcit și i-a înapoiat-o marchizului. Moneda nu mai era din argint, ci din cel mai fin aur. Transformarea se încheiase. Contesa d'Adhemar a deținut această monedă până în 1766, când i-a fost furată din seif.

Un alt autor spune că St. Germain și-a datorat cunoștințele despre chimia ocultă călătoriei întreprinse în Asia. În 1755, el a mers în Orient pentru a doua oară și, scriindu-i contelui von Lamberg, spunea: „Datorez cunoștințele mele despre topirea bijuteriilor celei de a doua călătorii pe care am efectuat-o în India”.

Sunt prea multe cazuri autentice de transformare a metalelor pentru a-l putea considera pe St. Germain un șarlatan, atunci când făcea operații de transmutare. Medalia Leopold Hoffman, aflată încă în posesia acelei familii, este exemplul cel

mai grăitor descoperit vreodată despre transmutarea metalelor. Două treimi din această medalie au fost transformate în aur de călugărul *Wenzel-Seiler*, părăsind starea de argint, care era starea sa originală. În aceste circumstanțe, fraudă era imposibilă pentru că nu exista decât o singură copie a medaliei.

Pentru aceste întâmplări din viața lui St. Germain rămân îndatorat materialului introductiv și comentariului la *Sfânta trinosofie* (partea referitoare la contele de Saint Germain) a lui Manley Hall. *Cea mai sfântă trinosofie* sau „Cea mai sfântă înțelepciune întreită” este o lucrare alcătuită din douăsprezece capitole. Este o descriere a procesului de Inițiere și în același timp un tratat alchimic, care nu va ieși la iveală decât la o citire mai atentă. Voi reda un citat din Capitolul XII:

Sala în care tocmai intrasem era perfect rotundă; semăna cu interiorul unei sfere alcătuită din materie grea și transparentă, precum cristalul, astfel încât lumina pătrundea din toate părțile. Partea de jos era așezată pe un bazin imens plin cu nisip roșu. O căldură blândă și egală domnea în acest spațiu circular. Înțelepții numesc această sală

זרררררר

Bazinul de nisip care o susține este numit

אשחחלרית

Mă uitam cu uimire în jurul acestei sfere de cristal, când un nou fenomen mi-a stârnit admirația. Din pardoseala sălii se ridica un abur diafan, umed și de culoarea șofranului. M-a învăluit, m-a ri-

dicat ușor și timp de treizeci și șase de zile m-a purtat în partea superioară a sferei. După aceea, aburul s-a subțiat; puțin câte puțin am coborât și în cele din urmă m-am trezit iarăși pe podea. Roba mea își schimbase culoarea. Fusese verde când intrasem în sală, însă acum se preschimbase într-un roșu strălucitor. Un efect contrar avusese loc în nisipul pe care stătea sfera. Treptat, culoarea roșie se transformase în negru.*

Aceasta este imaginea pelicanului în baia sa de nisip, procesul sublimării conținutului și schimbarea culorii ce au loc într-unul dintre procesele de laborator pentru prepararea Pietrei Filosofale. Nu există nici o îndoială că această preparare este un proces fizic desfășurat în laborator cu apă, retorte, baie de nisip și cupatoare. Cât despre afirmația că alchimia ar fi doar o știință pur psihică (mediumnică) și spirituală, aceasta nu are nici un temel.

Pentru ca o știință să se numească știință, este nevoie ca ea să se manifeste la toate nivelurile conștiinței, adeverind astfel axioma „ce este dedesubt e la fel cu ce este deasupra”. Alchimia poate face proba acestui test, deoarece din punct de vedere fizic, psihic și spiritual este știința care se manifestă în toate formele și pe tot parcursul vieții. Diferitele mărturii din trecut ar trebui, într-o oarecare măsură, să fie dovezi ale afirmației că alchimia este o știință fizică ce are la bază cunoașterea proprietăților metalelor. Numai descrierea contelui Saint Germain făcută de Casanova este o dovadă că cel puțin în ultima parte a secolului al XVIII-lea se practica metoda de preparare a Pietrei fizice, capabilă să transforme metale și să vindece boli.

Știința modernă nu cunoaște nici o substanță care poate transforma plumbul sau mercurul în ceva asemănător aurului solid, prin simpla adăugare a unui gram de praf roșu și, ca

* Vezi Contele de Saint-Germain, *Trinosophia. Sfânta și întreta înțelepciune*, trad. Monica Medeleanu, Ed. Herald, București, 2012. — n.t.

urmare, nu poate decât să râdă de afirmațiile alchimiștilor, considerându-le produsul unei imaginații prea bogate, sau de scrierile lor pe care la consideră „bolboroseli” sau „vorbe nedeslușite”. Dar nu trebuie uitat faptul că „afirmațiile” au fost confirmate de martori imparțiali și că „bolboroselile” tratatelor hermetice par să fie în mai mare măsură inteligibile omului de rând decât frazeologia chimică modernă.

Partea a doua

TEORIA

Capitolul I

ORIGINEA METALELOR

În această secțiune voi prezenta câteva învățături alchimice împreună cu propria mea interpretare a teoriei alchimice. Voi încerca să clarific câțiva termeni specifici în care alchimistul își exprimă gândurile și, totodată, voi încerca să demonstrez adevărul științific care există în intuițiile alchimice – un adevăr la fel de relevant și de inteligibil ca al oricărei alte teorii științifice actuale.

În loc să considere diversele domenii ale realității ca pe niște subiecte distincte și separate, alchimia a susținut mereu unitatea tuturor formelor de Viață și Manifestare. A încercat, astfel, să coreleze chimia, ocultismul, religia, astrologia, magia și mitologia și să le prezinte ca părți ale unei Singure Manifestări. A încercat, de asemenea, să arate că așa cum sănătatea și bunăstarea corpului sunt necesare adevăratei religii, în aceeași măsură în care adevărata religie e necesară pentru a avea un corp sănătos și echilibrat, tot la fel de necesar pentru ambele este și esoterismul, deoarece elucidează aspectele nevăzute ale omului. Prin adevărata religie se înțelege Legea Vieții și a Trăirii (Căii) Autentice, și nicidecum învățăturile dogmatice ale vreunei biserici sau secte; iar prin esoterism se înțelege manifestarea Puterilor subtile care lucrează prin și cu ajutorul Omului, pentru atingerea perfecțiunii ultime.

Faptul că toate lucrurile provin dintr-un Singur Lucru prin Voința unei Singure Ființe – ceea ce înseamnă că toate Manifestările provin dintr-o singură sursă – este principiul care stă la baza teoriei științei alchimice. Tratatul Hermetic a exprimat aceasta în felul următor:

Și după cum toate lucrurile au fost create printr-un singur cuvânt al Unului, tot așa toate lucrurile au fost create din acest Unic Lucru, prin adaptare.

Cu alte cuvinte, Unul în Manifestare devine multiplu. Din acest Unu, din această Sămânță, pe care alchimiștii au numit-o Alkahest, s-au născut trei: Mercurul, Sulful și Sarea, iar din acestea trei s-au născut apoi altele. Trebuie spus că acești termeni sunt folosiți de alchimist în același mod în care chimistul modern întrebuințează termenii săi, și care, la fel ca cei ai alchimistului pot fi considerați mai mult sau mai puțin abstracți pentru înțelegerea omului de rând. Acești termeni reprezintă, de fapt, niște simboluri, și prin urmare Mercurul alchimistului nu trebuie confundat cu mercurul metalic, cu care nu seamănă nici prin conținut, nici prin formă, la fel cum Sulful nu are neapărat calitățile sulfului așa cum îl știm noi. Însă pentru un cercetător al alchimiei, cele două substanțe, împreună cu sărurile lor, formează ideea de Spirit, Suflet și Corp. Așa cum spunea și Paracelsus:

Dar oricum, nu este Mercurul obișnuit și Sulful obișnuit care sunt materia metalelor, ci Mercurul și Sulful Filosofilor care sunt intrinseci metalelor perfecte și formelor lor.

Va fi, probabil, de ajutor dacă vom menționa aici câțiva termeni folosiți în alchimie. Astfel, Spiritul Mercurului este rând pe rând denumit, fie Chintesența Filosofiei, Azoth, Apa Vieții (sau Apa Paradisului), fie Mercurul Filosofilor sau Vultur, datorită volatilității sale extraordinare, fiindcă dacă recipientul în care se află nu este bine închis, el se volatilizează și se pierde.

Așa cum am arătat într-un paragraf anterior, atunci când acest Spirit al Mercurului sau Sămânța a Metalelor se divide, mai apar două, Mercurul Alb și Sulful, a căror tinctură uleioasă, respectiv, aurul roșu al Soarelui, i-a adus și numele de Leul Roșu, Soarele, conform astrologiei, aflându-se în constelația Leul. Cele două calități, Albul și Roșul, sunt asociate principiilor femininului și masculinului, negativului și pozitivului, Mamei (Luna) și Tatălui (Soarele) sau Reginei (Luna) și Regelui (Soarele). Această idee a prezenței elementelor contrare, a femininului și a masculinului, a negativului și a pozitivului, este foarte veche, fiind metaforic ilustrată și de următorul citat chinezesc, tradus de Edward Chalmers Werner:

Mu Kung sau Tung Wang Kung, Zeul Nemuritorilor, mai era numit și I Chung Ming și Yu Huang Chun, sau Prințul Yu Huang. Vaporul primordial a fost întâi înghețat, rămânând inactiv un timp, pentru ca apoi să dea naștere ființelor vii, începând cu Mu Kung, substanța cea mai pură a Aerului de Est și, totodată, suveranul principiului activ masculin (*yang*) și al tuturor ținuturilor din Est. Palatul său se găsește în albul cerurilor, unde norii cei violeți formează cupola, iar cei albaștri zidurile. Hsien Tung, „Tinerețea Veșnică” și Yu Nu, „Fecioara de Jad”, sunt servitorii săi. El îi ține la sine pe toți nemuritorii, bărbat și femeie. Hsi Wang Mu a fost creată din chintesența pură a Aerului de Vest, în ținutul legendar Shin Chou. Uneori i se mai spune și Mama de Aur a Broaștei Țestoase.

Așa cum Mu Kung, creat din Aerul de Est, este principiul activ al aerului masculin și suveranul Aerului de Est, tot așa Hsi Wang Mu, creată din Aerul de Vest, este principiul pasiv sau feminin (*yin*) și suverana Aerului de Vest. Cele două principii, împletindu-se, dau naștere Cerului și Pământului, și tuturor ființelor din univers, precum și tuturor celor ce subzistă.*

* Pentru detalii privind alchimia chineză, vezi Lu K'uan Yu (Charles Luk) *Alchimie și Nemurire (Secretele Cultivării Naturii Esențiale și Vieții Veșnice)* trad. rom. Mircea Iacobini, Editura Herald, București, 2005 –n.t..

În continuare, vom arăta cum metalele au fost considerate manifestarea influențelor planetare, fiind denumite prin corespondență cu acestea.

Avem, astfel, următoarele analogii:

ELEMENTE		PLANETE
Aurul	corespunde	Soarelui
Argintul	„	Lunii
Mercurul	corespunde lui	Mercur
Cositorul	„	Jupiter
Fierul	„	Marte
Cuprul	„	Venus
Plumbul	„	Saturn

Potrivit acestei străvechi învățături, metalul se formează ca rezultat al unor vibrații stelare sau unde de energie, purtând în consecință caracteristicile planetei sub influența căreia se află. Așadar:

Aurul este manifestarea metalului perfect, așa cum Soarele este manifestarea Vieții pe această planetă;

Argintul reprezintă aspectul negativ al Soarelui, fiind în analogie cu Luna și cu culoarea albă;

Mercurul, asemenea planetei Mercur, are o natură extrem de volatilă, suprafața sa aflându-se într-o mișcare neîntreruptă;

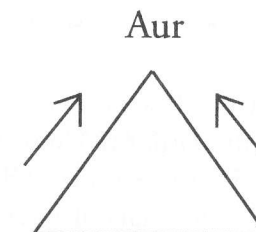
Fierul este asociat cu Marte, planeta energiei și a forței;

Cuprul este asociat cu Venus – planeta armoniei, a frumuseții și a dragostei –, fiind apropiat de culoarea aurului;

Plumbul se află în analogie cu Saturn – planeta rece a încercărilor și a experimentelor –, fiind cunoscut în învățăturile kabbalistice drept rădăcină a metalelor;

Cositorul se află în analogie cu Jupiter, planeta bunăvoinței, a opulenței, și a excesului;

Toate aceste metale se află într-un continuu proces evolutiv, fiind dispuse ierarhic. Astfel, aurul, metalul perfect, reprezintă capul, apogeul perfecțiunii, toate celelalte metale tinzând să devină, în cele din urmă, aur; așadar, alchimistul nu face altceva prin arta

sa, decât ceea ce face natura însăși în decursul timpului. În cursul evoluției naturii, ce are ca scop propria sa perfecțiune, nu speciile se transformă, cum spune și călugărul Bacon, ci conținutul lor. Alchimistul susține că acest conținut al metalelor, adică această umiditate radicală din care sunt uniform alcătuite, poate fi sublimată prin Artă, putând fi deplasată de la nivelul formelor inferioare și eliberată, apoi, grație unui ferment sau atracții superioare.

Pentru alchimiști, metalele au fost mereu considerate asemenea unor ființe vii, având fiecare în conținutul lor Mercur, Sulf și Sare, doar proporția celor trei principii fiind diferită.

În acest sens vorbește și un citat din Basile Valentin, unul dintre cei mai iluștri alchimiști ai secolului al XV-lea:

Așadar, metalul lui Marte (Fierul) are cea mai scăzută cantitate de Mercur, dar una ridicată de Sulf și Sare.

Cititorul trebuie să știe mai mult despre generarea cuprului și să observe că el este produs de mult Sulf, dar că Mercurul și Sarea sunt în cantități egale...

Dintre toate metalele, Aurul deține superioritatea deoarece în acest metal operația siderală și elementală a asimilat și a rafinat Mercurul în cel mai perfect mod, până la maturitatea necesară.

Bunul Jupiter (Cositorul) se află, printre metale, la mijloc sau chiar mai jos, nefiind nici prea fierbinte, nici prea rece, nici prea cald, nici prea umed, neavând Mercur sau Sare în exces, și având cel mai puțin Sulf...

Vă spun că Saturn este format din puțin Sulf, puțină Sare, și mult Mercur nesublimat, iar acest Mercur este ca o spumă ce plutește pe deasupra Apei, spre deosebire de Mercurul ce se găsește (sublimat) în Soare (Aur).

Următoarele citate vor ilustra ceea ce intenționez să afirm cu privire la relațiile de proporționare dintre cele trei substanțe.

Revenind mai întâi la subiectul legat de originea metalelor, redau mai jos un citat din tratatul *Speculum* de Arnaud de Villeneuve:

Există în natură o anumită esență subtilă care, fiind descoperită și adusă prin artă la perfecțiune, poate transforma din sine însăși, și proporțional, toate corpurile imperfecte pe care le atinge.

Așadar, *materia prima*, miezul tuturor metalelor și substanțelor este ceva în sine, fix, modificat de diversitatea de poziție, temperatură etc. Această „Esență” a fost întotdeauna recunoscută de alchimiști ca fiind Originea Metalelor.

Pentru a ilustra ceea ce vreau să spun referitor la Originea Speciilor, voi cita următorul paragraf din lucrarea *Eter și realitate* a lui Sir Oliver Lodge:

Materia există nu numai în formele organice ale solidelor, lichidelor și gazoaselor sau în formele de dezintegrare ale electronilor și protonilor, ci și în moleculele complexe, cunoscute sub numele de protoplasmă, și care dintr-un motiv sau altul sunt considerate motorul vieții. Anumite forme ale materiei sunt însuflețite sau animate, această proprietate a animării fiind un mare mister, deoarece noi nu știm ce este Viața, ci vedem numai cum se manifestă. Observăm că poate intra în relație cu materia, că are o natură și o identitate proprii, și că poate crea materia astfel încât să corespundă acelei identități sau să reprezinte identitatea.

Viața se manifestă printr-o varietate de forme și fiecare formă este caracterizată de o anumită înfățișare. Astfel, din sămânța unui stejar se naște stejarul, din cea a unui ulm, ia naștere ulmul. «Fiecărei semințe propriul său corp». O manifestare a vieții poate lua forma unui boboc, a unui pește, sau a unui patruiped. Formele de viață sunt nenumărate, ele fiind studiate de marea știință a biologiei.

Luați orice părticică de materie... Priviți orice obiect solid; poate fi o vază, o bijuterie sau o statuie; ce anume ține laolaltă atomii în acea configurație specifică? Dacă atomii nu ar fi legați, ei s-ar mișca haotic, ca atomii unui gaz; dar ei sunt legați, cristalizați așa cum îi vedeți, prin forța coeziunii. Chiar și într-un lichid, ei sunt ținuti împreună într-un corp cu o mărime definită, deși lichidul nu are formă definită, ci numai mărime. Gazul nu are nici formă, nici mărime, în timp ce solidul le are pe amândouă.

Forma cea mai definită și mai perfectă se află în legea cristalului; ea poate avea un caracter definit și într-o plantă sau un animal – dar nu așa definit ca într-un cristal, deși corpul unui animal sau al unei plante au natura lor proprie, până în cel mai mic detaliu. Toate aceste caracteristici se transmit de la o generație la alta, într-o formă ușor modificată, și într-un ritm lent, prin îndelungatul proces al Evoluției.

Am redat în întregime acest citat al lui Sir Oliver Lodge, pentru că în expresia „fiecărei semințe propriul său corp”, se află concentrată întreaga doctrină a alchimiei, care a recunoscut un sâmbure metalic propriu tuturor metalelor.

Capitolul II

SPIRITUL MERCURULUI

În capitolul anterior s-a vorbit despre Mercur, Sulf și Sare ca aflându-se în analogie cu Spiritul, Sufletul și Corpul. Ceea ce urmăresc, de fapt, să spun este că Spiritul Metalului (Pietrei) este Spiritul Mercurului (o esență volatilă care, în starea sa gazoasă, este Eter), că Sulful este Sufletul sau Sângele, și că Sarea este Cenușa sau Corpul.

Îl voi cita din nou pe Basile Valentin, părintele chimiei moderne, cu un fragment din lucrarea *Despre Spiritul Mercurului*:

Deși am un stil anume de a scrie, ce multora le poate părea straniu, dând naștere în mințile lor, la gânduri și fantezii ciudate, am totuși un motiv întemeiat să o fac; deoarece nu vorbesc decât din propria-mi experiență, nu din experiențele sau vorbele altora, și deoarece tănuiesc în minte știința, ceea-ce-se-vede fiind mereu înaintea a ceea-ce-se-aude, iar Înțelepciunea fiind lăudată înaintea Prostiei.

De aceea, spun acum că toate lucrurile vizibile, tangibile sunt făcute din Spiritul Mercurului, care e mai presus de toate lucrurile pământești din întreaga lume, toate lucrurile avându-și izvorul și Roadele numai în el; numai înlăuntrul său poate săvârși Artistul ceea ce dorește să săvârșască; este, totodată, începutul operației Metalelor și al transformării în Esență spirituală, ce este doar Aer, zburând în sus și în jos, fără aripi; ce este un vânt în mișcare care, fiind izgonit din sălașul său de Vulcan, este condus în Haosul său, în care intră din nou și se dizolvă în Elemente, fiind apoi ridicat și

atras magnetic, din dragoste, de Stelele Siderale, în locul de unde a purces înainte și unde a fost creat, deoarece din acel loc purced toate și acolo se întorc toate.

Dacă, însă, acest Spirit al Mercurului este captat în ceva corporal, el se dizolvă într-o Esență, devenind o apă pură, limpede și transparentă, spirituală, imaterială, veșnică, și fără nici un amestec de Apă pământească; această apă spirituală este prima Rădăcină Mercurială a Mineralelor și Metalelor; este acea apă Cerească despre care s-a scris atât de mult; prin acest Spirit al Mercurului, dacă este nevoie, toate Metalele pot fi sfărâmate, desfăcute, dizolvate și transformate în prima lor Materie, care este lipsită de Coroziune; el reînnoiește Omul sau Fiara întocmai ca Vulturii; el arde tot răul, conducând la o Viață Îndelungată.

Acest Spirit al Mercurului este Stăpânul, Cheia Principală a Cheii mele Secundare, despre care am scris la început; de aceea, îl voi chema așa: Vino, cel Binecuvântat de Domnul, fii miruit și îmborsărit cu apă, și îmbălsămează-ți Corpurile ca să nu mai poată putrezi sau mirosi; această Apă Cerească este începutul, Untdelemnul, care nu arde pentru că este făcut din Sulf spiritual; Balsamul de Sare este corporal și se unește cu Apa prin Untdelemn, dar despre acestea voi vorbi în amănunt mai târziu.

Și pot spune mai departe ce este Esența, Materia și Forma Spiritului Mercurului. Spun, astfel, că Esența sa este sfântă, Materia sa este spirituală, iar Forma sa este pământească; acestea trebuie, însă, deslușite într-un mod de nedeslușit, ele fiind, într-adevăr, Expresii pline de înțelesuri. De aceea, mulți vor crede că Propunerile mele sunt vane, Efuziuni stranii, dând naștere la imaginații bogate; e adevărat că ele sunt stranii și că numai oamenii stranii pot pricepe aceste Vorbe, ele nefiind scrise pentru țărani, despre cum ar trebui să-și ungă roțile de la căruță, și nici pentru cei care nu cunosc Arta, deși ei nu vor fi niciodată așa de învățați pe cât se vor crede că sunt; Învățați îi numesc numai pe aceia care, alături de Cuvântul lui Dumnezeu, învață să cunoască adevărata măsură a lucrurilor pământești, care trebuie cântărite, judecate de Înțelegere, și întemeiate pe o Cunoaștere adevărată, astfel încât să se poată distinge Lumina de Întuneric, și binele de rău.

Nu este necesar să știți ce presupune începutul acestui Spirit al Mercurului, deoarece nu vă este de nici un ajutor sau avantaj; băgați de seamă doar la aceea că începutul lui este supranatural, provenind din Celest, Sideral și Elementar, de la începutul primei Creații, și că mai târziu, el poate intra într-o Substanță Pământească. Și pentru că acestea ce vi le-am spus vă sunt necesare, lăsați Celestul în grija Sufletului, și percepeți-l prin Credință; lăsați, de asemenea, Sideralul în el însuși, deoarece aceste impresii Siderale sunt de nevăzut și de neatins; lăsați, de asemenea, Elementarul în grija Elementelor, care au adus deja înaintea Spiritul perfect în lume prin Hrană; și pentru că omul nu poate crea Elementele, ci numai Creatorul, rămâneți așadar lângă Spiritul vostru creat, care este în același timp cu formă și fără formă, tangibil și intangibil, și care se manifestă, totuși, vizibil.

Acum că știți câte ceva despre Materia primă din care izvorăsc toate Metalele și Mineralele, ar mai fi de adăugat un singur lucru, și anume că această materie care se unește cu *Sulfur*, în următoarea Etapă, și care intră în Coagulare cu Sarea, în prima Etapă, poate forma, o singură Esență și un Medicament perfect pentru toate Metalele, nu numai pentru a da naștere Pământului la început, ca

în Lumea mare ci, de asemenea, pentru că datorită acestei Esențe subtile are loc transmutarea și schimbarea, împreună cu creșterea în Lumea mică; să nu vă pară ciudat, văzând că Cel mai Mare a permis aceasta, iar Natura a acceptat.

Mulți nu vor crede acestea, considerându-le imposibile, disprețuind și defăimând, astfel, aceste Mistere, pe care neînțelegându-le deloc, vor rămâne ignoranți și orbi până la iluminarea ce va veni, și care nu va fi fără Voia lui Dumnezeu. Dar oamenii înțelepți și la locul lor, care au trudit cu-adevărat și cu sudoarea Frunților lor, vor fi singurii mei martori, care vor confirma Adevărul, care vor crede cu adevărat și care vor împărtăși adevărul spuselor mele, la fel cum Raiul și Iadul sunt orânduite dinainte și făgăduite ca Răsplată a binelui și a răului pentru cei Aleși și pentru cei Desfrânați.

Scriu acum nu doar cu mâinile mele, ci mai ales cu Mintea mea, cu Voința mea și cu inima, care mă constrâng să o fac. Cei care sunt foarte orgolioși și se socotesc învățați și atotștiutori, urâsc, invidiază, profanează, defăimează și persecută acest Mister până în miezul său cel mai intim, care își are începutul în Centru; dar știu cu siguranță, însă, că va veni o vreme când, după ce eu voi fi în mormânt, și Măduva îmi va fi putrezită, iar Oasele-mi vor fi uscate, câțiva îmi vor împărtăși din toată inima vorbele, și că dacă Dumnezeu ar binevoi, ei bucuroși m-ar trezi din morți; dar pentru că aceasta nu e cu puțință, le las Scrierile mele, pentru ca Speranța și Credința lor să aibă Pecetea Certitudinii și a Adevărului, și să fie mărturie a Voinței mele ultime, și a Testamentului pe care am hotărât să-l dau săracilor și tuturor Iubitorilor de Mistere.

Deși nu se cădea să scriu atât de mult, nu m-am putut înfrâna, totuși, chiar dacă aceasta a fost în dauna Sufletului meu, dar am făcut-o numai pentru a conduce o Scânteie de Lumină printr-un Nor, astfel ca Ziua să se vadă, iar Noaptea neagră, deasă și tristă, împreună cu Vremea ploioasă să fie alungate.

Acum, așa cum *Archaeus* acționează mai departe, prin Spiritul Mercurului, în sânul Pământului sau a Venelor Pământului, luați aminte la acest Sfat, că după ce Sămânța spirituală s-a format prin influența Stelelor din cer, și după ce a fost hrănită de Elemente, ea este o

Sămânță ce se prefăce pe sine într-o Apă *Mercurială*, tot așa cum la început, Lumea mare s-a creat din nimic, fiindcă atunci când Spiritul a acționat asupra Apei, Căldura Celestă a dat Viață Creaturilor din apele reci și de pe pământ; dacă în Lumea mare era Puterea lui Dumnezeu și Lucrarea Luminilor Celeste, în lumea mică este tot Puterea lui Dumnezeu, care acționează pe pământ prin suflarea Sa Divină și Sfântă.

Mai mult decât atât, Cel Atotputernic a dat și a poruncit mijloacele prin care să se săvârșească toate acestea, astfel încât o Ființă să aibă puterea de a lucra în cealaltă, și de a ajuta pe cealaltă, întru desăvârșirea Lucrării Domnului; și astfel, prin această influență divină, a luat naștere pământul, prin Luminile Cerului care l-au luminat, și prin Căldura interioară care l-a încălzit, pentru a asimila ceea ce era prea rece pentru Pământ, datorită umidității sale, dând, astfel, fiecărei Creaturi o formă specifică în funcție de natura sa. Astfel, Vaporii sulfuroși subtili se pun în mișcare prin Stelele Cerului, ei nefiind vapori obișnuiți, ci un fel de Vapor clar și pur, diferit de toate celelalte, și care se unește pe sine cu Substanța *Mercurială*; datorită proprietății căldurii, în decursul timpului, Umiditatea sulfuroasă se usucă, iar când proprietatea sufletului intră în acțiune, cea care menține Corpul și Bașamul, și care operează mai întâi asupra Pământului printr-o influență spirituală și siderală, din el sunt generate, atunci, Metalele, pentru că îndeplinește Amestecul celor trei Principii, Corpul fiind format așa cum trebuie, el reprezentând partea cea mai mare dintre toate cele trei.

Dacă, însă, Spiritul *Mercurului* este creat ca mai sus și revărsat asupra Animalelor, el devine o Substanță Animală; dacă este revărsat asupra Vegetalelor, el devine o lucrare vegetală; dar dacă, datorită naturii sale însuflețite, se revarsă peste Minerale, el se transformă în Minerale și Metale, fiecare dintre acestea păstrându-și, însă, diferențele unele față de celelalte, după cum au fost concepute: Animalele într-un fel, Vegetalele în alt fel, ele fiind formate de ele însele, și la fel și Mineralele, fiecare în moduri diferite, astfel încât a le descrie pe fiecare în parte ar fi prea monoton, necesitând lungi și variate istorisiri.

[...] Aceasta ar fi descrierea pe scurt a faptului că fără Spiritul *Mercurului*, care este singura Cheie adevărată, nu poți face niciodată Aurul Corporal nici Piatra Filosofală potabile. Să rămânem la această Concluzie și să păstrăm tăcerea; acum, eu nu voi mai spune nimic, pentru că Tăcerea place tuturor prin Judecata liniștită, recomandând Practica și cercetarea continuă pentru aceia care nu au repus încă Materia în Ordinea dreaptă.

Iată și cuvintele lui Alexander von Suchten, luate din *Caseta binecuvântată a minunilor naturii* scrisă de Benedictus Figulus:

Materia primordială a omului și materia primordială a mării lumii sunt unul și același lucru. Dar această materie primordială a lumii și a omului este o Apă Cristalină despre care Sfânta Scriptură spune: «Înainte ca Dumnezeu să creeze Cerul și Pământul, Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor». Această apă a devenit materia primordială a amândurora. Dar unde a rămas Duhul lui

Dumnezeu, care stăpâna peste ape, după momentul când cele două lumi, cerul și pământul, împreună cu omul au fost creați din el? Eu spun că în materia primordială a omului și a lumii, în Dumnezeu, adică, Perfecțiunea, și care a dorit ca Spiritul să sălășluiască în Om.

Dar acum ne-am putea întreba următoarele: cum știa omul – dacă materia primordială a omului și a lumii este o apă cristalină – cum putea ști omul dacă Duhul Domnului a rămas în această materie primordială a lumii sau a omului? Eu răspund că știa asta din Arta Apei, deoarece Apa a fost învățătorul omului. Acest învățător i-a arătat cum moare lumea, cum o părăsește Spiritul, cum corpul rămâne fără spirit, iar spiritul fără corp. A văzut cum spiritul se întoarce în corp și cum corpul revine la viață. A văzut prin decadența lumii că aceasta nu mai revine la ceea ce a fost înainte. Astfel, și-a dat seama limpede că Dumnezeu nu este în ceea ce e trecător, ci în ceea ce este etern.

Capitolul III CHINTESENȚA (I)

Spațiul, fie că este inter-planetar, inter-material sau inter-organic, este constituit dintr-un fluid sau gaz subtil, pe care îl numim, așa cum l-au numit și anticii, Eter Aith-in-Solintaire. Acest fluid sau gaz, neschimbat în compoziție, indestructibil, și invizibil pătrunde în orice lucru și umple toată materia. Astfel, metalul, mineralul, copacul, planta, animalul, omul, toate acestea conțin Eter în diferite grade. Toate formele de viață de pe planetă sunt purtătoare de Eter; o lume întreagă este alcătuită din acest fluid și se mișcă prin el ca printr-o mare.

Eterul, pe care ocultiștii îl numesc lumină astrală, determină constituția corpurilor. Proprietăți cum ar fi durezza sau moliciunea, soliditatea sau lichiditatea, depind toate de proporția relativă de eter și de proporția de materie din care sunt compuse.

Diviziunea și clasificarea oarecum arbitrare ale științei fizice, întregul lanț de fenomene fizice au ca punct de plecare acest Eter Primordial, Știința reducând materia, așa cum o știm noi, la Eter, care, deși nu e materie solidă, este tot materie. Când vorbim despre materie, de cele mai multe ori ne imaginăm o substanță solidă, deși Știința a demonstrat că, de fapt, materia nu este solidă, ci este doar o tensiune, o încordare a Eterului. Atomii și distilarea fină, electronii și protonii din care este compus, se mișcă toți în marea de Eter, așa încât potrivit acestei teorii, chiar și aerul pe care îl respirăm, corpurile în care trăim

se mișcă, de asemenea, prin această mare de Eter, ca element primordial din care s-au născut toate manifestările vieții.

Acest principiu, conform căruia toate lucrurile s-au născut dintr-o unică sursă, este demonstrabil în fizică; în principiile biologiei, organismele multicelulare, oricât de complexe ar fi în structura lor, se nasc dintr-o singură celulă. Știința susține că toată materia este compusă din atomi: atomii, la rândul lor, sunt compuși din protoni și electroni, iar electronii se dovedesc a fi compuși din Eter. Acest Eter este un mediu conector universal, care umple tot spațiul, până la cele mai îndepărtate limite, pătrunzând instantaneu și continuu în interstițiile atomilor, și umplând atât de total Spațiul, încât uneori a fost identificat cu Spațiul însuși și numit Spațiul Absolut. Cum spunea și Sir Oliver Lodge:

Eterul Spațiului este un subiect necunoscut, cu o magnitudine aparent infinită, și a cărui realitate depășește puterea de înțelegere a omului. Este acel ceva pe care materia îl conține în fiecare zi, o conexiune între universuri, o substanță desăvârșită și de o măreție neînchipuită. Printr-un anume instinct, simți că este sălașul existenței spirituale, tărâmul divin care inspiră venerație. Este coexistent universului fizic, existând în orice parte a spațiului. Se întinde dincolo de cea mai îndepărtată stea, avându-și existența în miezul atomului. El pătrunde, stăpânește și guvernează totul, neputând fi, însă, perceput prin simțuri, ci numai prin puterea minții.

Cu toate acestea, Eterul este ceva fizic; nu este o entitate fizică, deși are proprietăți definite. Nu este materie, la fel cum nici hidrogenul și oxigenul nu sunt apă, dar este purtătorul atât al materiei cât și al spiritului...

Oculțiștii au împărțit materia, cea văzută și cea nevăzută, în șapte principii sau niveluri ierarhice, iar din acestea, cel de-al cincilea principiu, sau Chintesența, corespunde Științei Eterului Spațiului. Dacă admitem că această afirmație este adevărată, atunci putem începe să înțelegem că alchimia are la bază Legea

absolută. Toată puterea oamenilor de știință, adică a alchimiștilor, își are temeiul în Principiul Vital, conform căruia Viața Colectivă a sistemului nostru solar, este o parte, sau mai degrabă unul din aspectele Vieții Universale.

În timpul vieții, există în om o formă difuză și subtilă de materie, ca un fel de vapor, care nu numai că umple fiecare parte a corpului său fizic, ci este, de fapt, stocată în unele părți; o materie care se reînnoiește continuu prin chimia vitală, o materie la fel de ușor de eliminat ca și respirația, odată ce respirația și-a servit scopul. Despre această materie Paracelsus scria:

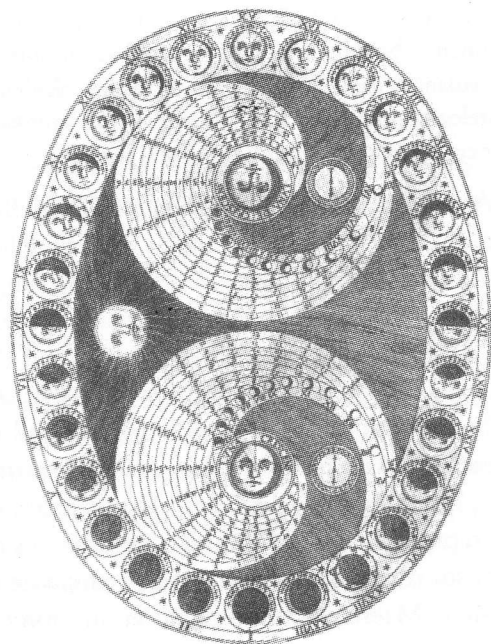
Archaeus este o esență distribuită în mod egal în toate părțile corpului uman... Spiritus Vitae își are originea în Spiritus Mundi. Fiind o emanație a acestuia din urmă, el conține elementele tuturor influențelor cosmice, fiind prin urmare cauza prin care acțiunea forțelor cosmice lucrează asupra corpului uman.

Acest Archaeus este de natură magnetică, el nefiind închis în corp, ci radiind în jurul lui, asemenea unei sfere luminoase. Alchimia și numai alchimia a reușit să obțină, de-a lungul istoriei și în așa-zisele țări civilizate, acel element real sau acea particulă omogenă de materie, Magnum Mysterium al lui Paracelsus. Prin știința sa atât de veche, alchimistul poate elibera acest Principiu Vital în laboratorul său, poate distruge corpul metalului la care lucrează, îi poate purifica sarea, aducând, astfel, principiile acestuia într-o formă superioară. Acest proces, care până la urmă e o reproducere în miniatură a unui proces mai înalt, ce acționează tot timpul în jurul nostru, pornește neîndoielnic din Inteligențele Maestrului, care a trăit la un moment dat pe acest Pământ.

Este păcat că știința respinge întotdeauna vechile idei, considerându-le nefolositoare, mai înainte de a încerca să descopere în ele ceva nou, care să poată fi încorporat teoriilor actuale. A nesocoti teoriile alchimistului e la fel de neinteligent ca și a respinge, ca pe o prostie, Teoria relativității a lui Einstein,

doar pentru că nu-i înțelege limbajul. Unii oameni de știință și-au dat seama de acest lucru, motiv pentru care F. Hoefer în *Istoria Chimiei* (Paris, 1866) remarcă:

Sistemele care înfruntă inteligența rămân în esență neschimbate de-a lungul anilor, deși pot lua forme diferite. Astfel, confundând forma cu fondul, se poate naște o apreciere nefavorabilă a secvenței. Nu trebuie să uităm că nimic nu este mai dezastruos în știință decât dogmatismul arogant care disprețuiește trecutul și admiră numai prezentul.

Dacă știința ar încerca măcar să înțeleagă formarea Universului, așa cum a fost predat de ocultism de-a lungul anilor, luând ca punct de plecare învățătura Vieții Unice în Manifestare, cele șapte niveluri ale conștiinței, forțele ei infinite, iar ca

fundament al acestei filosofii, axioma hermetică, „ce este dedesubt e la fel cu ce este deasupra”, atunci ar putea găsi un sistem bazat pe Adevărul etern, și nu pe teorii fără fond. Știința nu va înțelege niciodată pe deplin adevărul despre viață până când nu va atinge această realizare, care nu poate fi obținută prin instrumentele și aplicațiile ei, ci numai prin forțele interioare ale minții.

CHINTESENȚA (II)

Nimic cu adevărat valoros nu se găsește în corpul substanței, ci numai în virtutea acesteia. Acesta este principiul Chintesenței, care reduce, să zicem, 20 livre (1Lb.=453 gr.) dintr-o substanță dată la o singură uncie, iar acea uncie întrece cu mult în vigoare cele 20 de livre. Așadar, cu cât este mai puțin corp, cu atât este mai mare virtutea.

Și Paracelsus adăuga la celelalte mai sus:

Magii, în înțelepciunea lor, au afirmat că toate creaturile pot fi aduse la acea substanță unică, originară, substanță care, spun ei, ar putea atinge, prin purificare și ardere, un grad de subtilitate la fel de înalt, cum este natura divină sau puterea supranaturală, conducând, astfel, la rezultate uluitoare.

Ei socoteau că prin revenirea pe pământ și prin operația de separare supremă și magică, o anumită substanță perfectă ar lua naștere, și care, după pregătiri asidue și îndelungate, ar putea fi, apoi, purificată și înălțată deasupra substanțelor vegetale în minerale, deasupra mineralelor în metale și deasupra substanțelor metalice perfecte într-o Chintesență perpetuă și divină, conținând în sine esența tuturor creaturilor celeste și terestre.

Prin această Chintesență sau *quintum esse*, Paracelsus se referea la nucleul esențelor și proprietăților tuturor lucrurilor din lumea universală.

Următorul citat provine din *Caseta de Aur* a lui Benedictus Figulus:

Elementele și compusele lor sunt alcătuite, pe lângă materia brută, dintr-o substanță subtilă sau o umiditate intrinsec radicală, răspân-

dită difuz prin părțile elementare, simple și total incoruptibile, care păstrează mult timp vigoarea lucrurilor și care se numește Spiritul Lumii, provenind din Sufletul Lumii, acea Viață care umple și pătrunde toate lucrurile, astfel încât cele trei mari genuri sau creaturi, Intellectuale, Celeste și Coruptibile, să formeze un Unic Organism al Întregii Lumi.

Acest spirit, prin calitatea sa, fecundează toate subiectele, naturale și artificiale, impregnându-le cu acele proprietăți ascunse, pe care noi le-am numit A Cincea Esență sau Chintesența... Dar aceasta este rădăcina vieții, de pildă, Cea de-a Cincea Esență, creată de Cel Atotputernic pentru păstrarea celor patru calități ale corpului uman, așa cum Cerul păstrează Universul.

Prin urmare, această Esență și Medicament Spiritual – care se trage din Natura și din Inima Cerului, nefiind deci efemeră și coruptibilă – este posibilă cu adevărat? Ea este Sursa Medicinei, ea asigură păstrarea vieții, refacerea Sănătății – cu ea poate fi cultivată reînnoirea tinereții pierdute și găsită sănătatea senină.

Întorcându-ne de la cuvintele alchimiștilor din secolele XV și XVI la cele ale oamenilor de știință din secolul XX, voi cita din nou din *Eter și Realitate* a lui Sir Oliver Lodge:

Se spune că Apollonius din Tyana i-a întrebat pe brahmani, din ce cred ei că este format Cosmosul.

– Din cinci elemente.

– Care este al cincilea element, a întrebat Apollonius, în afară de apă, aer, pământ și foc?

– Eterul, a răspuns brahmanul, pe care trebuie să îl socotim elementul din care sunt făcuți zeii; așa cum toate creaturile efemere respiră aer, tot așa elementele de natură divină și eternă respiră eter.

Ceva mai departe, ni se dau lămuriri suplimentare:

Acel «Ceva», pe care voi îl numiți și Chintesență, nu provine dintr-un adaos. Este posibil ca anticii să fi vorbit, uneori, despre «Eter» ca despre ceva adăugat celor patru elemente de bază, iar Sir Isaac Newton a ales acest termen pentru a denumi mediul de legă-

tură ce unește particulele într-o formă solidă sau lichidă, iar apoi unește corpurile cerești în sisteme, grupuri, constelații, nebuloase și Cale Lactee.

Toate bucățile de materie și particulele sunt conectate împreună numai și numai prin Eter. În el se mișcă libere și pot fi compuse chiar din el. Trebuie să studiem tipul de legătură dintre materie și Eter.

Particulele care sunt încorporate în Eter nu sunt independente de el, ci sunt strâns legate de el, fiind puțin probabil să se formeze în afara lui; ele nu sunt precum particulele de nisip care plutesc în apă, ci sunt mai degrabă ca niște infime cristale formate într-un lichid-mamă...

După care adaugă:

În mod speculativ sau intuitiv, ne simțim a fi în relație mai directă cu eterul decât cu materia. Cum putem acționa, însă, asupra materiei, este un mister. Cum suntem construiți și cum ne mișcăm corpurile, asta nu știm. Ne putem identifica cu corpurile noastre, deși există dovezi care arată că, în realitate, suntem complet independenți de ele, că ne continuăm existența lăsându-ne corpurile în urmă.

Materia nu face parte din ființa noastră reală, nici din natura noastră esențială, ea fiind un instrument pe care îl folosim temporar, și pe care, apoi, îl părăsim. Probabil că nu acționăm direct asupra materiei aproape deloc. Probabil că voința, mintea și viața noastră psihică acționează direct asupra Eterului și prin el, indirect, asupra Materiei. Eterul este adevăratul nostru instrument primordial și permanent.

Adevărata noastră ființă există numai pentru că se află în legătură cu Eterul, prin care putem să manipulăm atomii materiei, putem să-i mișcăm, să-i rearanjăm și să ne servim, astfel, de ei pentru a ne exprima gândurile și sentimentele, pentru a ne manifesta față de alte entități individuale care, în decursul îndelungatului proces al evoluției, au avut posibilitatea să-și făurească și să folosească aceleași instrumente foarte ingenioase, deși imperfecte, de manifestare.

În acest fel putem deveni conștienți de multitudinea formelor de existență, de întregul regn animal și vegetal, față de care, altfel, am fi rămas ignorați; în acest mod, concepțiile noastre asupra existenței pot fi lărgite și extinse, posibilitățile de prietenie pot fi sporite, astfel încât se poate ajunge la percepția unui nou tărâm al legii și al ordinii. Și astfel, propria noastră natură este îmbogățită de eforturile și experiențele care aparțin celui mai nou și mai interesant – deși din punctul nostru de vedere imperfect și rebel – mod fizic de existență.

Și Sir Oliver Lodge încheie cu aceste cuvinte:

Este instrumentul primordial al Minții, vehiculul Sufletului și sălașul Spiritului. Cu adevărat ar putea fi numit Veșmântul Viu al lui Dumnezeu.

Această comparație între scrierile oamenilor de știință din secole diferite este interesantă, în sensul că deși există diferențe între modurile de exprimare verbală, fiecare din aceștia se referă, în fond, la același principiu.

Capitolul IV

CHINTESENȚA ÎN VIAȚA ZILNICĂ

Dat fiind că nu este posibil pentru toată lumea să urmărească reacțiile chintesenței în laborator, doresc să dedic acest capitol manifestării ei în viața de zi cu zi, deoarece acest principiu vital nu se manifestă doar în laborator, ci și în toate etapele și aspectele existenței.

Vitaminele

Întâi de toate, ce știm despre alimentația noastră? Medicul a descoperit că hrana, pentru a merita acest nume, trebuie să conțină o anumită esență vitală, pe care el a numit-o Vitamină. Fără această calitate vitală, care este de aceeași natură cu Chintesența sau Energia Divină, orice fel de mâncare nu este altceva decât materie moartă. De exemplu, experiența acelor expediții în care oamenii s-au hrănit în totalitate cu mâncare conservată, arată indiscutabil că deși consumau cantitatea necesară pentru a-și satisface foamea, ei sufereau, totuși, de inaniție, deoarece mâncarea respectivă nu conținea principiul vital – Chintesența sau Vitamina.

Cei mai mulți dintre noi am citit la un moment dat despre suferințele acelor navigatori, care petrecând pe mare săptămâni întregi, fără a vedea pământul, se hrăneau în acest răstimp cu

mâncare uscată. De pe insulele care ofereau din belșug carne proaspătă și fructe, ei își făceau din nou provizii, astfel că atâtea vreme cât acele provizii erau proaspete, echipajul era sănătos și plin de vitalitate, dar pe măsură ce proviziile se învecheau, scădea și vitalitatea lor, devenind anemici și suferind de multe alte probleme cauzate de o dietă deficitară. Se descoperise că citricele, în mod special, erau extrem de eficiente în combaterea scorbutului, motiv pentru care au fost introduse, la un moment dat, în rația alimentară a marinarilor britanici care, datorită acestui fapt, au fost denumiți și „chitri”.

Această problemă a hranei, cu care ne confruntăm, este un subiect foarte vast și complex. Suntem bombardați din toate părțile cu pretențiile unor standarde de sănătate, pe care dacă le-am îndeplini, problema alimentației oamenilor ar trebui abordată la modul cel mai serios. Câtă vreme popoarele lumii sunt dependente pentru a se menține (așa cum este cazul civilizației occidentale de astăzi) de o dietă bazată pe o hrană extrem de rafinată, din care toată valoarea nutritivă a fost extrasă în procesul rafinării, există șanse reduse ca starea lor fizică să se îmbunătățească, deoarece această lipsă a vitalității din alimente reprezintă cauza majoră, precum și o cauză importantă a altor boli cum ar fi cancerul, paralizia infantilă, starea de somnolență maladivă, gripa etc. Ca modalitate de prevenire a multor boli, medicii recomandă Vitamina D, însă această problemă a Vitaminelor nu atinge decât o latură periferică a adevăratei probleme, de o importanță reală și urgentă pentru fiecare dintre noi – aceea a necesității unei diete care să conțină această energie vitală sau chintesență, fără de care hrana nu este hrană.

Digestia

De la hrană, să ne îndreptăm acum atenția spre procesul de digerare al acestei hrane de către corpul uman. Descoperim,

astfel, că digestia este un proces mult mai complex decât au reușit să demonstreze fiziologii. Procesul ingerării hranei în stomacul uman poate fi o formă ușoară de otrăvire, astfel încât, pentru a folosi cel mai bine alimentele pe care la ingeră, corpul uman trebuie mai întâi să transforme alimentele, oferite de lumea animală și vegetală, într-o formă pe care celulele corpului său să o poată accepta și asimila cu adevărat. Fără această transformare a alimentelor în procesul digerației, omul ar muri probabil otrăvit! Pentru a ilustra acest proces de transformare să luăm ca exemplu, albumina. În procesul digestiei, albumina este împărțită în aminoacizi și apoi formată din nou ca albumină umană, pentru a putea fi absorbită și asimilată de către celulele corpului uman.

Ar putea un fiziolog să explice cum are loc această transformare? Fiziologic vorbind, nu există nici o explicație care să elucideze acest proces, deși existența sa este un fapt. În cadrul acestui proces avem un exemplu clar de transmutare, în sensul că omul introduce în corpul său o formă inferioară de viață, pe care o transformă, apoi, într-o formă superioară; ce este, oare, acest lucru, dacă nu un proces alchimic?

Transformarea unei substanțe inferioare în una superioară, când are loc în corpul uman, este, fără doar și poate, funcția unei părți inconștiente a minții – o funcție ce a ajuns să se deruleze automat, datorită faptului că Mentea Umană, în procesul de construire a formei de la amibă în sus, a trimis astfel de funcții părții inconștiente sau subconștiente a minții, lăsând suprafața conștiinței să se ocupe de problemele din exterior. Astfel, toată activitatea digestivă, circulatorie, respiratorie etc. este suportată de straturile mai profunde ale minții, în timp ce straturile superioare ale minții sunt însărcinate, așa cum am spus, cu cerințele vieții zilnice. Mă întreb câți dintre noi realizează pe deplin că în cadrul unui proces de digerație are loc un act magic, pe care cei mai mulți oameni nu îl pot înțelege, dar pe care,

în mod tacit, îl acceptă. Ocultiștii consideră că acest proces de transmutare a hranei în interiorul corpului uman poate fi ajutat de partea conștientă a minții (de ceea ce unele școli ar numi auto-sugestie).

Avem, astfel, exemplul omului care are calitatea de medium, prin care se poate produce transmutarea unei forme inferioare de materie într-o formă superioară.

Respirația

Să luăm o altă funcție a corpului uman, cum ar fi respirația. Ce ne poate spune fiziologia despre procesul respirației? Suntem învățați că cea mai importantă funcție a respirației este inspirația oxigenului în plămâni, în scopul reîmprospătării sângelui din vene care, pierzându-și oxigenul în timpul circulației sale prin corp, trebuie să fie înlocuit, înainte de a reîntra în circulația arterială.

Aceasta este o funcție a respirației, însă o alta, pe care fiziologia nu a atins-o încă, este legată de respirarea electricității naturale, sau a Principiului Vital (Chintesența) din atmosferă, pe care corpul uman o folosește ca energie nervoasă. La acest aspect subtil lucrează alchimistul, atunci când inspirând aerul din jur, el încearcă să-l transforme în propriul său corp în ceva de natură superioară.

Problema respirației atrage după sine și problema inimii.

Activitatea inimii

Este oare inima, așa cum afirmă fiziologii, instrumentul care pompează sângele prin venele corpului? Acest lucru pare imposibil, deoarece ar fi nevoie de un organ mult mai mare și mai puternic decât inima pentru a pompa sângele prin venele

cele mai mici ale copului. Inima este, de fapt, organul care reglează circulația, nu cel care pompează, iar circulația sângelui prin corp este un proces electric, având artere cu sarcină pozitivă și vene cu sarcină negativă. Sângele din vene fiind încărcat negativ, intră în plămâni, care sunt încărcăți pozitiv, iar acolo se reîncarcă pozitiv cu aerul din plămâni. Apoi, sângele este eliminat din plămâni (întrucât două sarcini de același fel se resping una pe cealaltă) și intră în inimă prin aortă, viteza lui fiind reglată de bătăile inimii.

Aorta, ca arteră principală, se ramifică de-a lungul întregului corp, transportând sângele oxigenat până la sistemul nervos, însă o dată parcurs acest traseu, sângele devine din nou negativ, ceea ce necesită întoarcerea lui (prin vene) în plămâni, pentru a se reîncărca pozitiv. În zilele noastre, când știm deja ce este electricitatea și magnetismul, putem afirma că așa numitele acțiuni mecanice ale organelor corpului sunt, de fapt, acțiuni de natură electrică.

Atomul de oxigen este asemenea unui burete ce reține o anumită cantitate de forță eterică sau de electricitate (Chintesență), fiecare atom fiind încărcat cu energie vitală. Corpul uman se prezintă ca un laborator chimic, în care așa numiții atomi de oxigen, hidrogen, nitrogen etc. sunt încărcăți cu Energie Vitală. Yoghinul, descriind exercițiile sale de respirație, vorbește de existența aceluia principiu vital al energiei, pe care îl numește *prāna* și care este un exemplu de manifestare a Chintesenței. În cadrul acestei științe a respirației, mintea yoghinului este atât de intens concentrată asupra actului respirației, încât devine posibilă inspirarea conștientă a Chintesenței aerului, prin care se revitalizează fiecare parte a corpului. Atunci când plecăm în vacanță, la munte sau la mare, pentru a ne reîmprospăta forțele, cel mai mare beneficiu pe care îl obținem provine de la această Chintesență sau Energie Vitală, pe care o luăm din aerul pe care îl respirăm.

În cadrul procesului său de laborator, alchimistul preia această Chintesență sau Energie Vitală din metale, deoarece a descoperit în decursul experiențelor sale, că din minerale și metale se poate obține o formă mult mai desăvârșită decât cea din plante, mineralele fiind întâia manifestare.

Partea a treia

PRACTICA

Capitolul I

MEDICAMENTE OBȚINUTE DIN METALE

Atunci când ne tratăm organismul, nu trebuie să uităm că el nu este alcătuit asemenea unui obiect insensibil, capabil să suporte tipul de tratament pe care îl aplicăm unui sac de nisip, ci este un organism delicat, dotat cu capacități senzoriale, conștiente sau inconștiente, și prin urmare trebuie tratat cum se cuvine. Celula vie a corpului este selectivă în sensul cel mai bun, celulele respingând orice substanță pe care nu o pot folosi, astfel încât e la fel de corect să presupunem că așa cum motorul unui avion modern nu poate funcționa cu un combustibil inferior, nici corpul uman nu poate ingera, pentru a se menține, o substanță de natură grosieră sau un aliment lipsit de principul său natural vital.

Avem cu toții dovada vie că de la o anumită vârstă, corpul uman începe să se deterioreze, motivul acestei deteriorări fiind încetinirea activității celulare, ce are ca rezultat faptul că procesul de îmbătrânire al corpului este mult mai rapid decât procesul de recuperare. Explicația este corectă, deoarece pe măsură ce omul îmbătrânește, energia vitală nu mai circulă prin celule la fel de eficient ca atunci când corpul era tânăr, și astfel, nemai-putând obține elementele de care au nevoie, celulele corpului își încetinesc activitatea, și în cele din urmă se îmbolnăvesc.

În acest sens, ideile noastre despre așa numitele bacterii ce declanșează diferite boli, necesită o revizuire radicală; acele bac-

terii au rolul de mediu, prin care energia vitală este transferată celulei vii. Aceasta fiind funcția lor și scopul pentru care au fost create, dacă dintr-un motiv sau altul traseul acestei energii este întrerupt, atunci bacteriile își iau energia de la celule, producând patologia lor. Din acest motiv, bacteriile au fost considerate *cauza* diferitelor boli; în acest sens, orice bacteriolog va realiza cât de aproape a fost de adevăr când a afirmat, de pildă, că anumite tipuri de bacterii mănâncă oxigenul, ceea ce înseamnă că, nemaiputând să obțină oxigenul din substanțe, cum ar fi zahărul, acestea sunt nevoite să-l ia din corpul uman, îmbolnăvindul.

Iată de ce, dacă dorim într-adevăr să fim o rasă sănătoasă, trebuie să descoperim și să înțelegem din ce anume sunt formate elementele de care celula vie a corpului omenesc are nevoie pentru a-și îndeplini funcționarea corectă, pentru că altfel, celula vieții slăbește, îmbolnăvind corpul.

Alchimia, așa cum a demonstrat prin reprezentanții săi cei mai proeminenți, Paracelsus și Basile Valentin, nu este preocupată numai de realizarea Pietrei Filosofale, ci și de prepararea medicamentelor prin care se obține separarea eterului de elementul grosier, acesta fiind de fapt adevăratul secret al Artei Spagyric.

Astăzi, avem de a face cu două mari sisteme ale medicinei, respectiv cu medicina alopatică și cu cea homeopatică. Ambele sisteme au nenumărate tipuri de tratament, însă nici unul nu poate fi considerat perfect, deoarece acolo unde medicina alopatică vindecă, cea homeopatică poate eșua, iar acolo unde medicina homeopatică reușește, cea alopatică poate da greș. Medicina alopatică, ale cărei metode sunt cel mai des practicate în momentul de față, susține că homeopatul are succes datorită imaginației și puterii de auto-sugestie ale pacienților, iar homeopatul, la rândul său, consideră că metodele sale sunt mai științifice, deoarece are de a face cu un mediu mult mai bine împărțit și mai spiritualizat; în timp ce practicianul alopatic folosește sub-

stanțele fără a le trece prin operația de triturare sau de pulverizare, homeopatul folosește operația de pulverizare a substanțelor în particule fine încă de la prima decimală, ajungând chiar până la a doua sută decimală. Deși metoda sa e mai desăvârșită, în comparație cu cealaltă, ea este încă departe de a fi ideală.

Homeopații consideră că fondatorul acestui sistem a fost Hahneman, însă nu se poate ști cu siguranță. Hahneman nu a făcut altceva decât să redescopere parțial un sistem ce fusese practicat în alchimie de sute de ani. Spun parțial, deoarece interpretarea alchimică a sistemului s-a arătat a fi net superioară față de aceea a homeopaților moderni.

În ceea ce privește problema potenței, voi repeta încă o dată definiția Chintesenței, potrivit căreia:

Nimic cu o valoare adevărată nu se găsește în corpul substanței, ci numai în virtutea acesteia. Acesta este principiul chintesenței, care reduce, să zicem, douăzeci de livre la o singură uncie, iar această uncie întrece cu mult în potență toate cele douăzeci de livre.

Astfel, pentru a găsi, de pildă, Chintesența Fierului, metalul este schimbat în vitriolul sau în sărurile lui, care la rândul lor, sunt purificate prin mai multe spălări în apă distilată, iar după fiecare spălare recristalizate. Sarea este apoi purificată, iar spiritul ei este extras printr-o tehnică specifică și, de asemenea, distilat cu grijă de mai multe ori, rezultatul fiind un ulei roșu de fier, care reprezintă *adevărată sa* esență, câteva picături constituind o doză.

Trăsătura esențială a unui agent de vindecare cu adevărat eficient este aceea că trebuie să conțină Chintesența sau principiul vital al plantei sau metalului folosit, și este greșala homeopatului că nu reușește să ofere acest element în medicamentele sale, fapt ce determină pierderea adevăratei valori a doctoriilor sale.

Pe de altă parte, eșecurile medicinei alopate constau în faptul că tratamentele sunt întotdeauna administrate într-o formă

mult prea crudă. În administrarea unui metal, de pildă, trebuie înțeles că corpul metalului este lipsit de valoare și că, la fel ca medicamentul, nu poate vindeca: singura cu efect curativ este *esența*. Corpul este adesea otrăvit, deoarece până când această parte grosieră a metalului nu este distrusă sau înlăturată, administrarea lui este complet *dăunătoare*. Probabil că una din formele cele mai comune de otrăvire cu metal este în combinație cu mercurul, însă dacă îndepărtăm părțile otrăvitoare ale metalului, esența vindecătoare își arată pe deplin efectul.

De exemplu, nitratul de argint este o otrăvă caustică, dar dacă îndepărtăm partea grosieră a metalului, esența argintului este un leac pentru bolile creierului. Sărurile de plumb sunt otrăvitoare, este adevărat, administrarea lor provocând în multe cazuri moartea, însă îndepărtând materia otrăvitoare și extrăgând esența, care e limpede, cu miros dulceag și cu gust aromat, aceasta devine un leac pentru toate bolile de splină. Cuprul, după ce corpul grosier al metalului a fost îndepărtat și esența a fost extrasă, este de neprețuit pentru sistemul nervos și pentru rinichi; la fel se arată a fi coșitorul pentru ficat, fierul pentru toate bolile inflamatorii și pentru bilă, iar aurul pentru inimă și pentru circulația generală. Dar, la fel, aurul, poate fi folosit ca medicament numai după ce sărurile lui au fost purificate în uleiul de aur și apoi distilate în lichid aurifer; numai atunci aurul este tolerat și folositor organismului uman. Sărurile de aur folosite astăzi nu pot fi asimilate corespunzător deoarece prin metoda actuală de preparare, ele nu mai pot fi distilate și purificate în mod adecvat.

Din paragrafele anterioare, s-a putut constata că întregul principiu de vindecare constă în separarea corectă a acestei Chintesențe, iar singura știință care poate oferi soluția este alchimia. Întregul principiu al sistemului poate fi formulat astfel: corpul metalului împiedică acțiunea esenței. Acele metale, pe care până acum le-am socotit a fi otrăvitoare – mercur, antimo-

niu, plumb, arsenic –, devin neotrăvitoare și posedă mari virtuți curative, dacă întregul proces este dus la îndeplinire exact așa cum trebuie.

Un alt sistem al medicinei, care nu a fost menționat la început, și care nu e prea des folosit, fiind de dată mai recentă, este sistemul coloidal. Deși în cadrul acestui sistem, metodele de preparare nu au fost suficient cercetate, rezultatele câtorva experimente par să indice că această ramură particulară a muncii de cercetare, merge pe făgașul cel bun, pregătind drumul spre un sistem al medicinei mai eficient. Institutul Rockefeller, în decursul cercetărilor sale, a demonstrat că fierul, luat sub această formă, e mult mai ușor absorbit de către corp, față de situația în care este luat într-o stare mai crudă. De asemenea, cuprul administrat ca un preparat coloidal, devine un agent puternic în diminuarea stărilor de natură nevralgică și nervoasă. În laboratoarele lor experimentale, s-a mai descoperit că florile scoase dintr-un morman de gunoi și puse într-un bol cu cupru coloidal, și-au recăpătat prospețimea. O altă dovadă a eficacității acestui sistem a fost oferită în timpul unei erupții puternice a bolii Basedow, într-unul din statele din America. Se pare că epidemia a fost aproape total eliminată, prin adăugarea de iod, preparat coloidal, în apa potabilă, în acele regiuni unde epidemia era mai puternică.

Pentru ca un medicament să atingă cel mai înalt grad de eficacitate, modul de preparare este de o importanță inestimabilă, însă atâta timp cât medicul se mulțumește cu ceea ce a preparat chimistul, nu văd cum s-ar putea obține o îmbunătățire vitală privind calitatea și eficacitatea mediilor noastre curative. Medicul nu este chimist, iar chimistul nu are experiență clinică, astfel încât arta medicinei eșuează în repetate rânduri, nu fiindcă cercetătorii sunt incompetenți, ci pentru că sistemul în care lucrează nu este corespunzător. Contribuim cu sume imense de bani pentru întreținerea spitalelor, iar apoi aducem

în ele victimele sistemului nostru stupid de tratare și de alimentație. Repet, ceea ce condamn nu este corpul uman, ci numai sistemul nostru absurd și plin de contradicții. Paracelsus spunea:

Dacă este atât de important ca Alchimia să fie bine înțeleasă în Medicină, motivul acestei importanțe se naște din marea virtute latentă, ce rezidă în lucrurile naturale, dar care nu se dezvăluie nimănui în aceeași măsură în care se dezvăluie Alchimiei. Altfel, este ca și cum ai vedea un pom în iarnă, dar nu l-ai recunoaște, sau ai fi ignorant față de ce poate el avea, până când vara i-ar dezvălui, una câte una, ramurile, florile, fructele sau orice altceva ar mai avea.

Așadar, în aceste materii există o virtute latentă, dar care e ascunsă oamenilor, în general. Iar dacă omul nu învață și nu probează aceste lucruri, care nu pot fi dezvăluite decât de alchimist, aidoma verii, nu există nici o altă posibilitate prin care să poată cerceta acest subiect.

Și mai departe, tot el adaugă:

Cine va nega că până și în cele mai bune lucruri se poate ascunde o otrăvă? Cu toții trebuie să recunoaștem acest lucru. Iar dacă e adevărat, v-aș întreba acum, dacă nu este înțelept ca otrava să fie separată de ceea ce e bun și folositor, astfel încât acel bun să fie luat, iar răul eliminat. Cu siguranță că așa ar fi înțelept, dar în acest caz, spuneți-mi cum sunt, oare, separate elementele în cabinetele voastre? La voi, toate aceste elemente rămân împreună, iar dacă sunteți, totuși, obligați să mărturișiți că acolo se ascunde o otrăvă, v-aș întreba cum anume o eliminați? Voi folosiți, apoi, nu știu câte corecturi, prin care vă lăudați că ați fi scos și îndepărtat otrava, astfel încât nu mai este dăunătoare. Dar unde să fi dispărut, astfel? Nu cumva otrava rămâne tot acolo, ca și mai înainte? Măriți doza justă și, curând veți vedea unde este otrava.

Eliminarea otrăvii nu poate fi făcută decât prin separare; fără această operație, nu puteți fi siguri de lucrul vostru, astfel încât dacă e necesară o bază sigură pentru extragerea otrăvii, atunci aceasta este, și ea e oferită de alchimie. Atunci când substanțele se

afă în opoziție, este absolut necesar ca una dintre ele să fie pusă deoparte, și înlăturată, astfel încât partea nefolositoare să fie separată de ceea ce este bun. Tot ceea ce este în ajutorul omului, trebuie să treacă prin foc și, astfel, să se nască a doua oară. Nu acesta ar trebui atunci, să fie principiul fundamental al oricărui medic?

Am citat aceste idei, deoarece consider că în medicina metalelor există un sistem curativ perfect, și că în cele șapte metale – aur, argint, fier, cupru, cositor, mercur și plumb – se pot găsi elementele care să vindece toate disfuncțiile organismului uman. Atunci când acest sistem va putea fi bine înțeles și practicat, se va putea renunța la multitudinea de tratamente.

Aici nu este vorba, desigur, de un sistem propriu, ci de unul la fel de vechi ca omul însuși. În acest sens, e foarte adevărat că nu există nimic nou sub soare, deoarece întreaga cunoaștere este redescoperită și aprofundată, întocmai cum o națiune apare și dispare. Avem un sistem testat de-a lungul anilor, dar pierdut mereu, fie din cauza ignoranței, fie a prejudecăților, în același fel în care marile națiuni s-au ridicat, au decăzut și s-au pierdut

în istorie, sub nisipul deșertului sau în adâncurile oceanului.

Pentru ce ni se mai predă istoria, dacă nu învățăm nimic din ea? Oare nu ca să înțelegem exemplele celor care au fost înaintea noastră, și să învățăm din greșelile lor, dacă este nevoie? Civilizația din zilele noastre ar putea fi mult mai dezvoltată dacă am învăța din trecut, deoarece cunoașterea a existat dintotdeauna, iar oameni înțelepți au trăit în toate timpurile, străduindu-se, în ciuda persecuției și a atitudinii ostile din partea semenilor lor, să păstreze aceste secrete pentru posteritate.

Capitolul II

ALCHIMIA APLICATĂ

Scriind această secțiune despre partea practică, doresc să se înțeleagă că aici exprim doar punctul de vedere al alchimistului, nicidecum al chimistului. Când am început această lucrare, mi-am dat seama că, pentru a avea succes în această întreprindere, trebuia să pun de-o parte, pentru un timp, toate cunoștințele mele de chimie, și să încep să studiez lucrările alchimice, cu scopul de a înțelege limbajul și motivația alchimistului, iar apoi, urmând cu fidelitate instrucțiunile date, să încerc să dovedesc aplicabilitatea acestei științe.

Chimistul care ar putea citi această carte trebuie, așadar, să țină cont de acest aspect și să înțeleagă că aici nu este vorba de o reconciliere a descoperirilor mele cu preceptele chimiei ortodoxe, ci doar de o prezentare a muncii mele ca alchimist.

Practicarea alchimiei în laborator nu a fost deloc o sarcină ușoară, iar cei care au studiat la un moment dat literatura de specialitate, vor putea înțelege acest lucru pe deplin. Numai prin experimente continue și prin comparații constante cu scrierile alchimiștilor au putut fi atinse rezultatele actuale, încât privind înapoi la anii de stăruință în fața nenumăratelor dificultăți și eșecuri, cu care se confruntă viitorul alchimist, te-ai putea îndoi, și pe bună dreptate, de înțelepciunea continuării pe acest drum. Dar, în cele din urmă, se pare că toate aceste eforturi nu au fost chiar zadarnice, deoarece din aceste experimente s-a

conturat treptat viziunea beneficiului, pe care această artă o poate aduce omului care, în starea lui actuală de imperfecțiune a corpului și a minții, are nevoie de ajutor în acest sens.

Așa cum am mai spus, nutresc convingerea că în această artă se află salvarea omului de boală și de suferință, precum și secretul perfecțiunii ultime, însă e de la sine înțeles că pentru a folosi la maxim beneficiile fizice ale cercetării alchimice, omul trebuie să încerce transformarea unor elemente de bază din structura sa emoțională și mentală. Nu intenționez să vorbesc acum despre acest proces de transformare psihologică, dar sunt convins că în aceste vremuri dominate de haos, când se nasc idei, valori, și percepții noi, există posibilitatea ca unele din aceste concepții, mai puțin ortodoxe, să întâmpine mai puțină rezistență și mai multă înțelegere decât înainte. Începând cu distrugerea completă a acelor condiții, care în secolul al XIX-lea păreau eterne și de neclintit, omul a devenit mai puțin înclinat să respingă de la început orice idee nouă care i se prezintă. Din acest motiv aștern pe hârtie descoperirile mele despre un adevăr vechi, și cu speranța că este o sarcină pe care destinul mi-a încredințat-o, iar dacă cuvintele mele vor fi acceptate sau nu, aceasta nu mai depinde de mine, ci de cei cărora le sunt adresate.

Vă invit, așadar, în micul meu laborator, înzestrat cu alambicuri, creuzete și băi de nisip, pentru a afla câte ceva despre lupta dintre viitorul alchimist și misterele pe care încearcă să le elucideze.

După o studiere atentă a tratatului *Carul triumfal al Antimoniului*, al lui Basile Valentin, m-am hotărât să fac primele experimente cu antimoniu. Nu după mult timp, însă, am descoperit că ajungând într-un punct crucial, cheia mi-a fost, oarecum, deliberat interzisă, căci în locul ei am găsit o disertație despre teologie. Treptat, am realizat că discursul teologic avea scopul de a dezvălui într-o formă ascunsă un indiciu valoros de un anumit fel. După multe eforturi, am obținut din antimoniu

un lichid auriu și parfumat, iar acesta nu a fost decât începutul. Alkahestul alchimistului, Materia Primordială, a rămas în continuare un mister. Au urmat, apoi, procesele cu fier și cupru. După purificarea sărurilor sau vitriolului acestor metale, după arderea și obținerea unei săruri din metalul topit, printr-o metodă specială, urmată de o distilare și o re-distilare atentă în alcoolul purificat al vinului, am obținut uleiul acestor metale, din care numai câteva picături, folosite separat sau în asociere, s-au dovedit foarte eficiente în forme ușoare de anemie și debilitate, asupra cărora medicamentele din fier obișnuit nu au avut nici un efect.

Amestecul dintre fier și cupru s-a dovedit a fi un elixir de natură foarte stimulatorie și regenerativă, întrucât curăță corpul de toxine. Îmi amintesc că într-o seară am luat și eu câteva picături, astfel încât perspectiva unei perioade de efort mental destul de dificil, chiar și după o zi foarte grea, părea să nu mă mai înspăimânte deloc!

Dar alkahestul a continuat să rămână o enigmă. Următoarele experimente au fost făcute cu argint și mercur. Pentru experimentele cu argint, argintul fin a fost redus cu acid nitric la sărurile metalului, spălat cu grijă în apă distilată, sublimat printr-un proces special, și culminând, în cele din urmă, într-un ulei alb, care a avut un efect foarte calmant în cazurile severe de natură nervoasă.

În cazul mercurului, după ce metalul a fost redus la uleiul său, s-a obținut un lichid pur și cristalin, cu importante proprietăți curative, și care, spre deosebire de mercurul obișnuit, nu era otrăvitor.

După aceste experimente, m-am hotărât să lucrez cu aurul fin – aurul, așa cum este el, fără nici un aliaj. Acesta a fost dizolvat în Aqua Regia (Apa Regală) și redus la sărurile lui, care au fost, apoi, spălate în apă distilată; aceasta, la rândul ei, a fost evaporată, în scopul eliminării proprietăților ei caustice. În acel

moment a apărut o problemă foarte dificilă, deoarece atunci când aceste săruri ale aurului și-au pierdut aciditatea, ele au avut tendința să revină la forma lor metalică. Cu toate acestea, am reușit să obțin, prin distilarea lor, un elixir, deși, la final, a rămas un reziduu fin de aur metalic în retortă.

Ajuns atât de departe, am realizat că fără alkahestul (piatra) filosofilor nu puteam obține adevăratul ulei de aur, așa că m-am întors la lucrările alchimiștilor pentru a obține un indiciu. Experimentele pe care le făcusem deja, mi-au ușurat considerabil sarcina, astfel că într-o zi, în timp ce eram adânc cufundat în concentrare, soluția problemei mi s-a dezvăluit într-o fracțiune de secundă și, în același timp, multe din exprimările enigmatice ale alchimiștilor mi-au devenit extrem de clare.

Am început atunci un nou experiment, cu un metal pe care nu-l mai încercasem până atunci. Acest metal, după ce a fost redus la sărurile lui, și a trecut printr-un proces de preparare și de distilare speciale, a produs Mercurul Filosofilor (Aqua Benedicta, Aqua Celestis, Apa Paradisului). Primul semn al acestui triumf a fost un șuierat violent, jeturi de vapori revărsându-se din retortă în recipient, asemenea unor rafale dintr-o mitralieră. A urmat, apoi, o explozie puternică, în timp ce o mireasmă puternică și extrem de subtilă a început să umple laboratorul și împrejurimile. Un prieten a asemănat această mireasmă cu roua pământului dintr-o dimineață de iunie, și cu parfumul florilor înălțându-se în aer, cu adierea vântului plutind deasupra dealurilor și a ierbii negre, și cu mirosul dulce al ploii căzute peste pământul ars.

Nicholas Flamel, după ce cercetase și experimentase încă de la vârsta de douăzeci de ani, scria când ajunsese la optzeci de ani:

În sfârșit, am găsit ceea ce căutam, ajungând, curând, să-l recunosc după mirosul puternic și după parfumul din el.

Nu coincide, oare, această voce din secolul al XIV-lea cu descrierea făcută mai sus acestui parfum subtil și atât de special? Cremer, care a scris despre aceasta, la începutul secolului al XIV-lea, spunea: Când acest eveniment fericit are loc, toată casa se umple cu cel mai dulce și mai minunat parfum, iar aceasta este ziua nașterii acestui preparat, cel mai binecuvântat dintre toate.

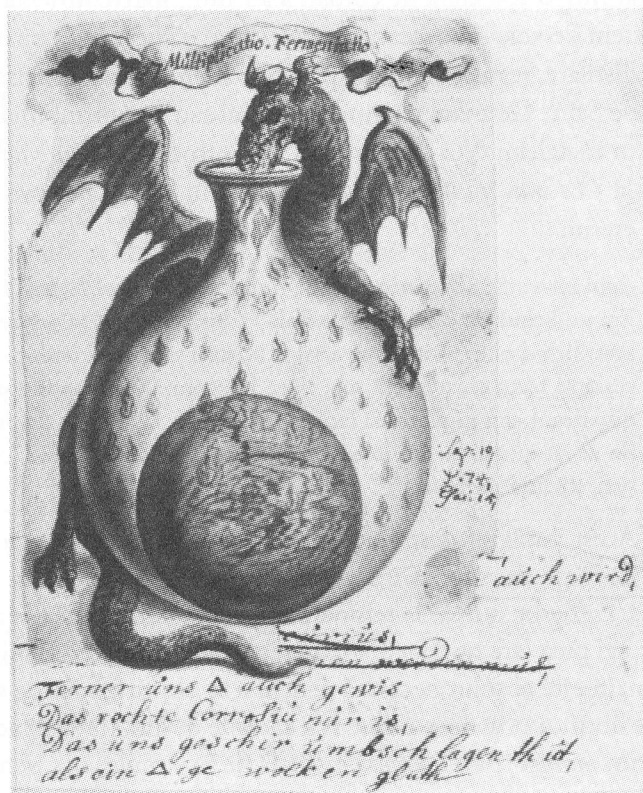
Ajuns în acest stadiu, următoarea problemă a fost să găsesc un mod de a păstra acest gaz subtil, fără a-i pune în pericol proprietatea. Am reușit aceasta cu ajutorul unor spirale subțiri de sticlă, atașate la un recipient și ținute în contact cu apă rece, iar după o încălzire perfectă, rezultatul a fost că gazul s-a condensat treptat într-o apă clară de culoarea aurului, foarte inflamabilă și extrem de volatilă. Această apă a trebuit să fie, apoi, separată prin distilare, rezultatul fiind apa albă a mercurului, descrisă de contele Saint Germain ca fiind eterul lui sau apa primordială a tuturor metalelor. Voi cita din nou din introducerea lui Manley Hall la *Cea mai sfântă trinosofie*, pasajul în care Casanova descrie eterul:

Apoi mi-a arătat magistrumul său, pe care l-a numit *Athoeter*. (Eter) Era un lichid alb păstrat într-o fiolă închisă ermetic. Mi-a spus că acest lichid este spiritul universal al Naturii și că dacă în dopul de ceară se făcea chiar și cea mai mică înțepătură, tot conținutul ar dispărea. L-am implorat să facă experimentul, iar el mi-a dat fiola, un ac, și numai ce am înțepat puțin dopul de ceară, când, ce să vezi, sticluța se golise.

Acest paragraf descrie perfect această apă, care e atât de volatilă încât se evaporă instantaneu, dacă nu este închisă ermetic. Ea fierbe numai la temperaturi foarte scăzute, și de la ea nu te uzi prea tare pe degete. Apa mercurială, athoeter-ul lui St. Germain este absolut necesară pentru a se obține uleiul de aur, care e obținut prin amestecarea cu sărurile de aur, după ce aceste săruri au fost spălate în apă distilată de mai multe ori, pentru

a se îndepărta aciditatea mare a Aqua Regia, folosită pentru a reduce metalele la această stare.

Când Apa Mercurială se adaugă peste aceste săruri ale aurului, se produce un șuierat ușor, o creștere a căldurii, aurul transformându-se într-un lichid roșu, din care se obține, prin distilare, uleiul de aur, un lichid de culoarea chihlimbarului, cu o consistență uleioasă. Acest ulei, care este aurul potabil al alchimistului, nu mai revine niciodată la forma metalică a aurului. Cred că înțeleg acum de ce unii pacienți cărora le-au fost administrate injecții cu săruri de aur, au murit din cauza otrăvirii cu aur.

Probabil că așa se întâmplă atunci când se injectează săruri de aur în fluidele intercelulare alcaline, care, în unele cazuri, conduc la rezultate fatale.

Să nu vă imaginați că chimiștii știu totul despre metale! Nu știu, așa cum pare să confirme și următorul citat, extras din raportul profesorului Charles Gribson, la discursul prezidențial despre 'Cercetările recente din chimia aurului':

Discursul a fost de natură foarte tehnică. Unul din punctele importante despre care s-a discutat, a fost că opiniile curente despre structura sărurilor de aur, cuprinse în această carte, sunt incorecte. Acestea nu au niciodată aceeași natură ca sărurile metalice normale, cu formule simple precum AuCl sau AuBr_3 , ci au întotdeauna o structură complexă...

Din apa de aur pe care v-am descris-o, se pot obține această apă albă și o tinctură de un roșu închis, a cărei culoare se închide cu cât este păstrată mai mult; acestea sunt mercurul și sulful descrise de alchimiști, Soarele-Tatăl și Luna-Mamă, Principiile Masculin și Femininul, Mercurul Alb și Mercurul Roșu care, unite din nou, formează un lichid de culoarea chihlimbarului. Acesta este *Aurul Filosofilor*, care *nu* este făcut din aur metalic, ci dintr-un alt metal, fiind un Elixir *mult mai puternic* decât uleiul de aur. Acest lichid galben, precum chihlimbarul, este ceva ce strălucește pur și simplu, reflectând și intensificând razele luminii într-o măsură extraordinară de mare. Acest aspect a fost descris de mulți alchimiști, fapt ce a întărit încă o dată munca mea de laborator. De altfel, fiecare pas pe care l-am făcut în laborator l-am putut regăsi în munca diferiților adepți ai Artei Spagyrice.

Mai rămânea de îndeplinit scopul final, Piatra Filosofală. După ce am găsit cele două principii, Mercurul și Sulful, următorul pas a fost să purific corpul mort al metalului, constând în impuritățile negre ale metalului, rămase după extragerea apei de aur. Acest corp a fost ars până la incandescență, după care a

fost separat și tratat cu grijă, până când a devenit o sare albă. Cele trei principii au fost amestecate, apoi, în cantități egale, într-o retortă (balon de sticlă) închisă ermetic, având dedesubt o sursă de căldură constantă, nici prea caldă, nici prea rece, grija pentru temperatura de încălzire fiind esențială, orice neatenție în reglarea ei putând distruge complet amestecul. Acest amestec, rezultat din unirea celor trei, apare sub forma unui mâl plumburiu care începe să se umfle încet, precum o cocă, până când aruncă afară o formațiune cristalină, asemenea unei plante de coral în creștere. 'Florile' plantei sunt formate din petale de cristal, a căror culoare se schimbă continuu. Pe măsură ce căldura crește, amestecul se topește într-un lichid de culoarea chihlimbarului, care devine din ce în ce mai gros până ce se scufundă în mâlul negru de pe fundul sticlei.

Ajuns în acest punct (Semnul Coroanei, în literatura alchimică), se adaugă mai mult ferment sau mercur. În cadrul acestui proces, care este unul de sublimare continuă, se folosește o retortă cu gât lung, închisă ermetic, prin care se poate vedea cum vaporii se ridică spre gâtul sticlei și apoi condensează pe pereți. Acest proces continuă până când se obține starea de 'negreală uscată'. După ce se adaugă mai mult mercur, praful negru se dizolvă, iar din acest amestec se naște o nouă substanță sau, așa cum ar fi spus alchimiștii timpurii, se naște un nou Fiu. Pe măsură ce culoarea neagră scade în intensitate, apar, rând pe rând, mai multe culori, până când amestecul devine alb și strălucitor: Elixirul Alb. Apoi căldura crescând, culoarea se schimbă treptat, trecând de la alb la un galben ca lămâia și, în cele din urmă, la roșu – Elixirul Vieții, Piatra Filosofală, leacul oamenilor și al metalelor. Așa cum reiese din scrierile lor, se pare că mulți alchimiști au considerat că nu este necesar să duci Elixirul până în această ultimă fază, soluția de culoarea lămâii fiind potrivită scopului lor.

Este interesant de remarcat că după separarea și reamestecarea celor trei elemente în vasul închis ermetic, o manifestare total diferită se naște. Prin actul intenționat de separare și de unificare a Mercurului, a Sulfului și a Sării, cele trei elemente apar într-o formă de manifestare superioară celei de la început.

CONCLUZII

Menirea omului nu este numai de a exista pe acest pământ, de a căuta, ignorant, doar la suprafața lui, de a mutila Natura în orice chip posibil, ci de a dezvolta puterile din jurul lui, și de a mânui acele forțe prin care să poată pretinde, într-adevăr, dreptul de a moșteni pământul. O grădină abandonată și năpădită de buruieni, atunci când este preluată de mâinile unei ființe inteligente, care lucrează în armonie cu legile naturii, poate deveni iarăși o oază de frumusețe și de bucurie. La fel și pământul, care este grădina omului, trebuie semănat, cultivat și perfecționat prin arta muncii sale.

Viața nu reprezintă un joc hazardat al norocului, ci o desfășurare și o dezvoltare a capacităților proprii, ca manifestare a Legii perfecte. Să încercăm a înțelege, atunci, această Viață, exprimată în Legea Eternă și condusă de o Inteligență a Ordinii și Înțelepciunii, astfel încât să putem descoperi cu ochiul minții acele forțe ale pământului care stau ascunse dedesubt; această lege, una pentru toate, se aplică științei, agriculturii, producerii alimentelor, folosirii mineralelor și metalelor, construirii orașelor, folosirii electricității, precum și tuturor forțelor naturale. Numai când omul va învăța să folosească aceste forțe, el va putea înainta către scopul final, care este perfecționarea pământului și a tuturor speciilor sale.

Alchimia ne oferă viziunea înălțimilor pe care omul le poate atinge; ea ne învață că adevărul este Triunic, adică Spiritual, Mental și Corporal; că viitorul lui este mult mai mareț decât

se poate concepe în prezent, și că Viața înseamnă Lege și Înțelepciune.

*

Sunt convins că cei care ne-au urmărit demersul vor primi cu interes următoarele două extrase din literatura hermetică; dincolo de frumusețea lor intrinsecă, acestea reprezintă exemple perfecte ale frazeologiei pronunțat mistice și intenționat enigmatice, atât de specifice scrierilor alchimice.

Paternitatea primei lucrări, *Tractatus Aureus* (sau „Tratatul de Aur al lui Hermes”), nu este cunoscută, în ciuda numelui pe care îl poartă. Cu toate acestea, scrierea este socotită drept una din cele mai vechi și mai complete lucrări de alchimie din câte ne-au rămas, fiind considerată de alchimiștii din toate timpurile ca o expunere completă a artei lor.

A doua lucrare, *Cartea Revelației lui Hermes*, interpretată de Theophrastus Paracelsus, care vorbește despre Secretul Suprem al Lumii, a fost publicată pentru prima dată în 1608, sub auspiciile lui Benedictus Figulus, în lucrarea sa *Caseta de aur binecuvântată a minunățiilor naturii* (a cărei traducere a fost editată și prefăcută de Arthur E. Waite la sfârșitul secolului trecut). Se pare că multe din adevărurile enunțate aici se regăsesc și în lucrările alchimiștilor din trecut și din prezent, însă o mare parte din frazeologie îi este atribuită lui Paracelsus.

Tractatus Aureus

(„TRATATUL DE AUR AL LUI HERMES”)

SECȚIUNEA I

Chiar așa rosti Hermes:

„De-a lungul vremii n-am încetat să experimentez și nici nu m-am cruțat în vreun fel de la truda minții, însă această știință și artă nu mi-au fost încredințate decât prin grația și inspirația lui Dumnezeu, care a crezut de cuviință să mi le dezvăluie mie, slujitorul Lui, și care înzestrând ființele umane cu rațiune, adică cu puterea de a gândi și de a judeca drept, a voit prin aceasta ca nimeni să nu se simtă părăsit sau deznădăjduit. În ceea ce mă privește, nu aș fi dezvăluit nimănui toate acestea, dar mi-a fost frică de judecata și de pierzania sufletului meu, dacă le-aș fi tăinuit. Este o datorie, pe care sunt dornic să o împlinesc față de credincioși, așa cum Tatăl celor credincioși a făcut-o față de mine.

Înțelegeți, așadar, Fii ai Înțelepciunii, că știința celor patru elemente aparținând filosofilor din vechime nu a fost căutată la modul fizic sau imprudent, ci elementele au fost descoperite prin perseverență și cercetându-se cauzele și operațiile lor ocul-te. Operațiile lor sunt oculte deoarece nimic nu se petrece până ce materia nu este descompusă, și nimic nu este perfect până ce culorile nu s-au schimbat complet și nu și-au atins desăvârșirea. Știm că separarea aceea a fost făcută cu privire la apă, vechii

filosofi separând-o în patru substanțe, una în două și trei în una, a cărei a treia parte este culoarea, așa cum era ea – o umezeală coagulată; însă a doua și a treia apă sunt Realizările Înțeleptului.

Luați din umiditate sau umezeală o uncie și jumătate, iar din Roșeața Sudică, care este sufletul aurului, a patra parte, adică jumătate de uncie; din Seyrul de culoarea lămâii, de asemenea, jumătate de uncie; din Auripigment, jumătate de uncie; aceasta înseamnă trei uncii. Iar acum, să știți că vița Înțeleptului este împărțită mai departe în trei, dar vinul din ea nu este perfect, până când cel puțin o treime nu este realizată.

Înțelegeți, așadar, procesul. Decocția micșorează materia, iar tinctura o mărește, așa cum Luna începe să se micșoreze în ultimele cincisprezece zile (două pătrare), iar apoi, din a treia începe iar să crească. Acesta este începutul și sfârșitul. Iată, am dezvăluit ceea ce era ascuns, deoarece munca este deopotrivă cu voi și despre voi; ce era înăuntrul a fost scos și fixat, iar tu nu poți avea aceasta nici în pământ și nici pe mare.

De aceea, păstrați Argintul viu, care e preparat în camera cea mai tainică, în care, apoi, se coagulează; acesta este Mercurul luat din reziduurile pământului.

Cel ce îmi aude acum cuvintele, să le examineze cu atenție, dându-și seama, astfel, că ele nu sunt în slujba răului, ci numai în cea a binelui; am descoperit, așadar, toate lucrurile care înainte erau ascunse, cu privire la această cunoaștere, și am dezvăluit secretul cel mai mare dintre toate secretele, chiar Știința Intelctuală.

Să știți, Copii ai Înțelepciunii, care vă întrebați asupra (înțeleșului) vorbelor pe care vi le spun aici, că vulturul de pe munte a strigat cu o glas puternic: ‘Sunt Albul Negrului, Roșul Albului, Galbenul Roșului și iată că rostesc numai adevărul.

Și să știți, că cel mai important principiu al artei este Corbul, care este întunericul nopții și limpezimea zilei, iar el zboară fără aripi. Tinctura este luată din amăreala care există în gât, roșul apare din corp, iar din spate este luată o apă subțiată.

Prin urmare, căutați să înțelegeți și primiți acest dar de la Dumnezeu, care stă ascuns de mulțimea ignorantă. În peșterile metalelor se află ascunsă piatra venerată, de o culoare minunată, alături de un spirit sublim și o mare deschisă. Iată că v-am dezvăluit și aceasta; mulțumiți-I lui Dumnezeu, cel care vă învață această înțelepciune, căci el vă va răsplăti recunoștința.

Așadar, puneți materia la foc umed și faceți-o să fiarbă astfel încât căldura ei să crească și să distrugă uscăciunea de natură neinflamabilă, până când apare radicalul; extrageți, apoi, roșeața și părțile de culoare deschisă; până ce rămâne cam o treime.

Fii ai Științei! Din această cauză s-a spus că filosofi sunt invidioși, și nu pentru că nu au vrut să recunoască adevărul religiei, al oamenilor drepti sau înțelepți, ci pe acela al oamenilor proști, ignoranți și vicioși, care fiind lipsiți de stăpânire de sine, de bunăvoință, și de măsură, devenind puternici, ar putea săvârși tot felul de lucruri păcătoase. Iată de ce filosofi sunt socotiți răspunzători în fața lui Dumnezeu, în timp ce oamenii răi nu sunt vrednici să primească această înțelepciune.

Aflați că materia aceasta eu o numesc piatra, ea mai fiind denumită și femininul magneziei, găina, saliva albă, laptele volatil sau uleiul neinflamabil, și aceasta pentru a putea fi ascunsă de cei proști și ignoranți, care sunt lipsiți de bunătate, de stăpânire de sine, și de măsură; pentru cei înțelepți, însă, am numit-o cu un singur epitet, Piatra Filosofală.

Așadar, adăugați și păstrați în această mare focul și pasărea cerească până la cel din urmă moment al ieșirii sale. Dar am să vă dezaprob pe toți, Fii ai Filosofiei, căroră vi s-a încredințat acest mare dar al cunoașterii, dacă nu veți prețui cum se cuvine

sau veți divulga puterea acestora celor ignoranți sau celor nedemni de a cunoaște acest secret.

Iată, nu am primit nimic de la nimeni, căruia să nu îi fi înapoiat ceea ce îmi dăduse, și nici nu am pregetat a-l cinsti; chiar și în aceasta mi-am pus toată încrederea.

Aceasta este, o Fiule, Piatra ascunsă a multor culori, care e născută și adusă la o singură culoare; știu asta și o păstrez în taină. Prin aceasta, cu voia Atotputernicului, cele mai grave boli sunt vindecate, iar suferința, mizeria, răul și lucrurile dăunătoare sunt făcute să dispară; căci aceasta conduce de la întuneric la lumină, din această sălbăticie pustie într-un sălaș sigur, și de la sărăcie și strâmtoare la libertate și noroc.

SECȚIUNEA II

„Fiul meu, înainte de toate te sfătuiesc să ai frică de Dumnezeu, în care stă puterea angajamentului tău și legătura a orice ai vrea să dezlegi; indiferent ce ai putea auzi, consideră ca fiind rațional. Pentru că doresc ca tu să nu fii un ignorant. Ascultă, așadar, povețele mele și meditează asupra lor, lăsându-ți inima să conceapă acestea, ca și cum tu însuși ai fi autorul celor ce te învăț acum. Dacă adaugi rece peste ceea ce este fierbinte, nu vei fi rănit; la fel, cel care este rațional se ferește de ignoranță, pentru a nu fi amăgit.

Ia pasărea ce zboară și doboar-o în zborul ei, împarte-o și separ-o de impuritățile care o țin în tărâmul morții; scoate-o și îndepărtează-o de ea însăși, ca să poată trăi și să-ți răspundă, nu zburând în văzduh, ci renunțând, într-adevăr, să zboare. Pentru că dacă o vei elibera din închisoarea ei, o vei stăpâni, apoi, pe baza Rațiunii și potrivit învățaturii pe care ți-o dau zilele

acestea: pe urmă, îți va deveni însoțitor și prin ea vei deveni un stăpân respectat.

Extrage-i din rază umbra, iar din lumină obscuritatea, prin care norii atârnă peste ea, ținând-o departe de lumină: de asemenea, prin alcătuirea ei și a roșului incandescent, ea poate fi arsă.

Fiul meu, ia această roșeață amestecată cu apă, care este ca un cărbune viu ce menține focul, și pe care dacă o îndepărtezi de atâtea ori până când roșeața devine pură, atunci ea ți se va alătura ție, care o prețuiești și în care îți află odihna.

Apoi, O, Fiul meu, lasă cărbunele stins în apă timp de treizeci de zile, așa după cum îți voi spune, iar de aici încolo arta ta te va face un rege încoronat, stăpânind peste o fântână și scoțând de acolo Auripigment uscat, fără umezeală. Am făcut acum ca inima celor ce aud, sperând în tine, să se bucure, astfel încât privindu-te în ochii lor, să vezi ce ai în stăpânire.

Observă, așadar, că apa a fost prima oară în aer și apoi în pământ; preschimb-o în ceva superior prin răsucirile ei proprii, și nu o altera în mod prostesc; iar spiritul cel dintâi, strânge-l în roșeața sa și lasă-l să se lege cu grijă.

Să știi, Fiul meu, că fertilitatea pământului nostru este sulful, auripigmentul și șofranul care sunt tot sulf; auripigmentul sulfului și alții asemănători sunt mai dăunători decât cei în care există diversitate și care sunt alcătuiți dintr-o materie vâscoasă, cum ar fi părul, unghiile, copitele, sulful însuși și creierul, care este tot auripigment, iar de același fel sunt și ghearele leilor și ale pisicilor, care sunt grăsimea corpurilor albe și ale celor două arginturi vii, al căror sulf este vânat și reținut de corpuri.

Mai mult, spun că acest sulf colorează și fixează și se păstrează prin unirea tincturilor; și uleiurile colorează dar nu pentru multă vreme, cele conținute în corp, reprezentând numai o conjuncție efemeră de sulfuri și corpuri albuminoase.

Ceea ce caută filosofii, o Fiule, nu se află decât în oul nostru, și nu în cel al găinii. Dar ca nu cumva atât de multă Înțelepciune

ne Divină, așa cum este în oul de găină, să nu poată fi deslușită, compoziția noastră, așa cum este ea, e formată din cele patru elemente adaptate și compuse.

Află, așadar, că oul găinii ne este de cel mai mare ajutor în ceea ce privește apropierea și relația dintre substanță și natură, deoarece în aceasta există spiritualitate și conjuncție de elemente, precum și pământ care are tinctură aurie”.

Dar Fiul, întrebându-l pe Hermes, spuse:

„Sulful, care este trebuincios muncii noastre, este celest sau terestru?”

La care Tatăl răspunse:

„Unele lucruri sunt celeste, altele sunt terestre.”

Apoi, Fiul spuse:

„Tată, îmi imaginez că inima elementelor superioare este cerul, iar a celor inferioare pământul.”

Dar Hermes răspunse:

„Nu-i așa; masculinul este, într-adevăr, cerul femininului, iar femininul este pământul masculinului.”

Apoi fiul întrebă:

„Tată, care din cele două este mai de preț, cerul sau pământul?”

Hermes răspunse:

„Ambele trebuie să se ajute reciproc pentru că principiile necesită un mediu.”

Dar Fiul spuse:

„Dar nu ai spus că înțeleptul conduce lumea?”

„Însă oamenii obișnuiți, răspunse Hermes, le sunt de mai mare ajutor, deoarece fiecare natură umple de încântare mediul ei propriu și așa se întâmplă și cu Înțelepciunea unde egalii se unesc.”

„Dar care este media dintre ei?”, întrebă Fiul.

Iar Hermes îi răspunse:

„În orice lucru din natură există trei din două; începutul, mijlocul și sfârșitul. Întâi, apa folositoare, apoi tinctura de ulei și, în cele din urmă, sedimentele, sau pământul care rămâne dedesubt.

Dar Dragonul există în toate acestea, iar sălașurile lui sunt întunericul și negreala din ele, și prin ele se ridică în aer, și înălțarea lui este cerul lor. Dar deși aburul rămâne în ele, nu sunt nemuritoare. Așadar, ia vaporul din apă, negreala din tinctura de ulei, și moartea din resturi, iar prin dizolvare vei avea un rezultat triumfător.

Apoi află, Fiul meu, că unguentul cumpătat, care este focul, este mediul dintre sedimente și apă și este Perscrutinatorul apei. Unguentele se numesc sulfuri pentru că între foc, ulei și acest sulf există o asemănare atât de strânsă, încât așa cum arde focul, așa arde și sulful.

Toate științele din lume, Fiul meu, sunt înțelese prin Înțelepciunea ascunsă, iar aceasta și învățarea Artei constau în aceste minunate elemente ascunse, pe care le descoperă și le completează. Se cuvine, așadar, ca cel ce va fi introdus în această Înțelepciune ascunsă, să se smulgă din ițele ascunse ale viciului, să fie drept, bun, cu o judecată sănătoasă, gata să ajute omenirea, având o înfățișare demnă, străduindu-se să salveze și să fie un păzitor răbdător al secretelor misterioase ale filosofiei.

Și să mai știi că dacă nu înveți cum să înăbuși și să induci generarea, cum să aduci la viață Spiritul și să introduci Lumina, dacă nu vezi cum se luptă între ele, cum se albesc și se eliberează de impuritățile lor, ieșind din negură și întunecime, nu vei ști nimic și nici nu vei putea face nimic. Dar dacă știi toate acestea, te vei bucura de o demnitate atât de mare, că până și regii se vor înclina înaintea ta. Aceste secrete, Fiule, te păzesc de lumea profană și vulgară.

Înțelege, de asemenea, că Piatra noastră este formată din multe lucruri și culori variate, fiind compusă din patru elemente, pe care trebuie să le împărțim și separăm în bucăți, să le despărțim în vene, și să le mortificăm parțial prin propria lor natură, care este, de asemenea, cuprinsă în ele, să păstrăm apa și focul dinlăuntrul lor, care este din cele patru elemente și din apele lor, care conțin această apă; dar aceasta nu este apă în forma ei adevărată, ci foc, conținând într-un vas pur apele crescătoare, astfel încât spiritul să nu se evaporeze din corpuri; aceasta înseamnă că ele sunt colorate și fixe.”

„O, apă binecuvântată care dizolvi elementele! Acum se cuvine ca, împreună cu acest suflet de apă, să avem o formă sulfuroasă și să ne unim cu Acetum-ul (Oțet) nostru. După ce compoziția s-a dizolvat, prin puterea apei, avem cheia restaurării; atunci întunericul și moartea vor fi dispărut din ele, iar Înțelepciunea va ieși la iveală pentru a-și împlini Legea.”

SECȚIUNEA III

„Să știi, Fiul meu, că filosofi își leagă materia lor cu un lanț puternic, care se poate lupta cu focul, deoarece spiritele din corpurile spălate doresc să rămână înăuntru și să se bucure. În aceste lăcașuri ele prind viață și locuiesc acolo, iar corpurile le păstrează, astfel că nu mai pot fi separate de ele.

Elementele moarte sunt reînsuflețite, corpurile compuse se colorează și se modifică, iar printr-un uluitor proces, ele devin eterne, întocmai cum a spus filosoful.

O, Formă eternă a apei, creație a elementelor regești! Care, prin suflarea și guvernarea dreaptă a obținut tinctura, găsind

astfel liniștea. Prețioasa noastră piatră este aruncată peste grămada de gunoi, și astfel ceea ce este mai valoros se transformă în ceea ce este mai josnic. De aceea, trebuie să mortificăm doi Arginți, care trăiesc împreună, ambii pentru a venera și a fi venerați, Argintul viu al Auripigmentului și Argintul oriental viu a Magneziei.

O, Natură, tu cea mai puternică creație a Naturii, care conține și separă naturile într-un principiu de mijloc. Piatra provine din lumină și este generată de lumină, iar apoi generează și aduce norii negrii ai întunericului, care e mama tuturor lucrurilor.

Dar când prin căsătorie unim Regele încoronat cu fiica noastră roșie, printr-un foc blând, ea Concepe fără durere un fiu minunat și supranatural, a cărui viață eternă o hrănește cu o căldura subtilă, astfel încât el trăiește în întregime în focul nostru.

Dar când vei trimite focul tău peste sulful acoperit, legătura inimilor se desface, se spală în același fel, iar din el se extrage materia purificată.

Apoi, el este transformat, iar tinctura lui, ajutată de foc, rămâne roșie, ca și cum ar fi carne. Dar Fiul nostru, Regele zămislit, își ia tinctura din foc, chiar din moarte, iar întunericul și apele dispar.

Dragonul se ferește de razele soarelui ce răzbat printre crăpături, iar fiul nostru mort revine la viață; regele iese din foc și se unește din nou cu soția lui, comorile oculte sunt deschise și laptele virgin devine alb. Fiul, readus deja la viață, devine un războinic al focului, iar tinctura este extraordinară. Acest Fiu, este el însuși comoara, chiar el purtând Esența Filosofală.

Apropiati-vă, Fii ai înțelepciunii, și bucurați-vă; să ne bucurăm împreună, deoarece domnia morții s-a sfârșit și Fiul domnește acum. Și el este înveșmântat cu straie roșii, iar roșul aprins este culoarea lui.

SECȚIUNEA IV

„Înțelege atunci, Fiu al Înțelepciunii, ce spune Piatra: «Apără-mă și te voi apăra; întărește-mi puterea și te voi ajuta! Soarele meu și razele mele sunt cel mai adânc și tainic păstrate în mine, propria-mi Lună este lumina mea, depășind orice altă lumină, iar lucrurile mele bune sunt mai bune decât orice alte lucruri bune; îl răsplătesc pe cel inteligent cu bucurie și fericire, glorie, bogăție și plăceri, iar pe cei care mă caută îi răsplătesc cu înțelegere, cunoaștere, precum și cu darul celor divine».

Iată, ceea ce au ascuns filosofi este scris din șapte litere; așa cum Alfa și Yda urmează (numărul) doi, în același fel, Soarele urmează cartea. Totuși, dacă tu crezi că el trebuie să aibă Domnia, observă Arta și unește-l pe fiu cu fiica apei, care e Jupiter, împreună cu un secret tainic.

Ascultătorule, înțelege. Să folosim rațiunea. Cântărește totul cu cea mai mare precizie, ceea ce ți-am demonstrat în partea contemplativă; eu știu că toată materia este un singur lucru. Dar cine este cel care înțelege adevărata investigare și care se întreabă rațional despre această materie? Nu este omul și nici ceva asemănător lui; nu este nici boul; și chiar dacă o creatură s-ar uni cu una dintr-o altă specie, ceea ce ar rezulta, ar fi tot neutru.

Astfel a grăit Venus: 'Lumina este natura mea, și nu întunericul, iar dacă metalul meu nu ar fi uscat toate corpurile m-ar dori, deoarece eu le transform în lichid, le îndepărtiez rugina și le extrag chiar esența. Așadar, nimic nu este mai bun sau mai demn de venerat decât mine, fratele meu fiind, de asemenea, unit.

Dar Regele, Stăpânitorul, le spuse celor ce-L încercau astfel: 'Sunt încoronat și împodobit cu o diademă regală. Sunt îmbră-

cat în straie regești și aduc bucurie și fericire inimii, căci fiind legat, îmi cauzez substanța și o las să se odihnească în brațele și la pieptul mamei mele, și apucând substanța ei, fac ceea ce este invizibil să devină vizibil, iar substanța ascunsă să iasă la iveală. Tot ce au ascuns filosofi este generat de noi. Ascultați, atunci, aceste cuvinte și înțelegeți-le. Păstrați-le, meditați asupra lor și nu căutați altceva.

La început, omul este creat de natură, iar substanța lui internă este carnea și nu altceva. Reflectați asupra acestor lucruri simple și respingeți ceea ce e de prisos.

Astfel a rostit filosoful: 'Botri (Ciorchinele) este făcut din citrin (cuarțul galben), care este extras din Rădăcina Roșie, iar nu din altceva; iar dacă este citrin și nimic altceva, Înțelepciunea este în el. Nu a fost obținut prin grija ta, nici chiar dacă, prin studiul tău, ar fi fost eliberat de roșeață. Iată, nu am mărginit nimic, iar dacă ai înțelege, puține lucruri ți-ar rămâne nedesluite.

Voi, Fii ai Înțelepciunii! Transformați apoi Corpul lui Breym cu ajutorul unui foc mare, iar el vă va spune bucuros ce doriți. Dar fiți cu băgare de seamă să prefaceți ce este volatil în ceva solid, ca nu cumva să-și ia zborul. Iar ceea ce a rămas de la foc, ca și cum ar fi fost însăși flacăra arzătoare, și ceea ce a rămas impur din căldura focului fierbând, este cambar.

Și să știți că Arta acestei Ape eterne este alama noastră, iar culoarea tincturii ei și negreala, se preschimbă apoi în roșu veritabil.

Mărturisesc că eu, cu ajutorul lui Dumnezeu, nu am rostit decât adevărul. Ceea ce s-a distrus este refăcut și astfel impuritatea se manifestă în materia ce urmează a fi reînnoită, astfel că ameliorarea nu va întârzia să apară, iar în ambele părți se află semnalul Artei.

SECȚIUNEA V

Fiul meu, ceea ce se naște din Corb este începutul acestei Arte. Am ascuns, iată, materia, tratând-o prin vorbe ocolite, și lipsindu-te de Lumină. Și totuși, această dizolvare și unire, această apropiere și depărtare, le-am numit pentru tine. Așadar, arde acele lucruri și fierbe-le în ceea ce provine din pântecul calului, timp de șapte, paisprezece sau douăzeci și una de zile. Apoi, Dragonul își va mânca aripile și se va distruge. Lucrul acesta fiind împlinit, pune-l într-un cuptor fierbinte care se astupă perfect, astfel încât nimic din spirit să nu se poată scurge sau ieși.

Află că ciclurile pământului sunt în apă și așa este până când o acoperi cu același lucru. Această materie, fiind topită și arsă, ia creierul de acolo și pulverizează-l în oțetul cel mai tare, până când devine ascuns. Aceasta fiind făcută, el trăiește în putrefacție, iar norii negrii care erau în el, înainte de a fi ucis, se transformă în propriul lui corp. Repetă acest proces, așa cum am spus, lăsă-l să moară din nou, așa cum ți-am spus mai de vreme, și apoi să trăiască.

În viață și în moarte noi lucrăm cu spiritele, căci așa cum trupul moare atunci când îi luăm spiritul, tot așa revine la viață, când i-l dăm înapoi. Având, atunci, această cunoaștere, cea pe care ai căutat-o este făcută vizibilă în Afirmație. Ți-am descris chiar și semnele plăcerii, chiar și pe cele care fixează corpul. Iar aceste lucruri și posibilitatea cunoașterii acestui secret sunt exprimate de strămoșii noștri în diferite figuri și categorii. Însă acum ei sunt morți. Am dezlegat enigma și cartea cunoașterii mi s-a revelat. Am descoperit lucrurile ascunse, am adus laolaltă adevărurile împrăstiate în diferite margini, și am unit multe

forme variate; la acestea am asociat și spiritul. Ia-l ca pe un dar de la Dumnezeu”.

SECȚIUNEA VI

„Se cuvine să-i mulțumești lui Dumnezeu, Care și-a deschis larg porțile pentru cei Înțelepți, Care ne ferește de nenorociri și sărăcie. Sunt ispitit și am dovada substanței Lui și a Minunilor Lui probabilă și, smerit, mă rog lui Dumnezeu ca atât cât trăim să putem veni la el.

Așadar, eliminați, Fii ai Științei, unguentele pe care le extragem din grăsimi, păr, clei și oase, și despre care se scrie în cărțile părinților noștri. Dar în ce privește alifia care conține tinctura, care coagulează ce este efemer și împodobește sulful, se cuvine să explicăm natura ei mai în amănunt, și să dezvelim Forma, care e îngropată și ascunsă de alte unguente, ce au o natură vizibilă, dar care sălășluiesc în propriul corp, așa cum este focul în copaci și pietre, și pe care, prin ingeniozitate și prin cea mai subtilă artă, se cuvine să le extragem fără ardere.

Și să știți că cerul va trebui unit cu pământul printr-un mijlocitor, iar Forma este natura de mijloc dintre cer și pământ, care este apa noastră. Dar apa deține totul de la început și se ivește din această piatră. Al doilea este aurul, iar al treilea este tot aurul, numai că e mult mai nobil decât apa și sedimentele.

Dar în acestea sunt fumul, negreala și moartea. Se cuvine astfel, să uscăm vaporii din apă, să înlăturăm negreala din unguent, moartea din sedimente, iar toate acestea prin disoluție. Prin această metodă vom atinge cea mai înaltă filosofie și secretul tuturor lucrurilor ascunse.”

SECȚIUNEA VII

„Aflați, Fii ai Științei, că există șapte corpuri, dintre care aurul este primul, cel mai perfect, regele tuturor, și capul lor, pe care nici pământul nu-l poate corupe, nici focul nimici, și nici apa nu-l poate schimba, deoarece complexitatea lui este egalizată, iar natura-i reglată în ceea ce privește caldul, recele și umedul; în el nu există nimic care să fie de prisos, de aceea filosofi se bazează pe el, și se preamăresc în el, spunând că acest aur, în relație cu alte corpuri, este precum soarele printre stele, având Lumina cea mai minunată; și astfel, cum prin puterea lui Dumnezeu fiecare legumă și toate fructele pământului sunt perfecte, tot astfel aurul, prin aceeași putere, susține tot.

Așa cum coca nu poate fermenta fără un ferment, tot astfel, când sublimezi corpul și îl purifici, separând impuritățile din el, tu le unești, le amesteci și pui apoi fermentul făcut din apă și pământ. Apoi fermentul Ixir va fermenta precum coca. Vezi apoi cum fermentul, în acest caz, schimbă prima natură în altceva. Observă apoi, că nu există alt ferment decât coca însăși.

Mai mult, observă că fermentul albește compoziția, o împiedică să se întoarcă, și păstrează tinctura, astfel încât nimic să nu se evaporeze și bucurând corpurile, le face să se unească intim și să intre unul în altul, aceasta fiind cheia filosofilor și încheierea muncii lor, iar prin această știință, corpurile sunt ameliorate iar lucrarea lor, cu ajutorul lui Dumnezeu, ajunge să fie desăvârșită.

Dar, prin neglijență sau printr-o concepție falsă despre materie, operația poate fi pervertită, precum masa de aluat care nu crește bine, precum laptele transformat în cheag pentru brânză ori precum moscul printre cele aromate.

Culoarea adevărată a materiilor aurii este roșul, însă natura lor nu este dulce; de aceea facem din ele ser – de exemplu Ixir; și din ele am făcut și smalțul, despre care am scris deja, iar cu sigiliul regelui am colorat cleiul și în el am pus culoarea cerului care sporește privirea celor ce îl văd.

Prin urmare, Piatra este aurul cel mai prețios, fiind fără pete, este temperat și nu poate fi corupt nici de foc, nici de aer, nici de apă și nici de pământ; este Fermentul Universal care reface toate lucrurile într-o compoziție medie, a cărui înfățișare e galbenă, de culoarea citrinului (cuarț) veritabil.

Aurul înțeleptului, fiert și bine mistuit în apă fierbinte, formează Ixirul, aurul înțeleptului fiind mult mai greu decât

plumbul, care într-o compoziție temperată este un ferment de Ixir, iar în compoziția noastră netemperată reprezentând dezordinea întregului.

Căci munca începe de la vegetale, apoi de la animale (cum este de pildă oul găinii, în care avem cel mai mare ajutor), iar pământul nostru este aurul, din care facem serul, care este fermentul de Ixir.”

CARTEA REVELAȚIEI LUI HERMES

INTERPRETATĂ DE THEOPHRASTUS PARACELSUS
CU REFERIRE LA SECRETUL SUPREM AL LUMII

Hermes, Platon, Aristotel și alți filosofi, care au devenit faimoși în diferite veacuri, care au introdus Artele și au cercetat îndeosebi tainele creației inferioare, toți aceștia au căutat neostenit un mijloc prin care corpul omenesc să poată evita decăderea (bătrâneții) și să devină nemuritor. Lor li s-a răspuns că nu există nimic care să izbăvească trupul de moarte; dar că există un Unic Lucru care poate amâna decăderea trupului, care poate să-i redea tinerețea și să prelungească scurta viață omenească (ca în cazul Patriarhilor). Căci moartea a fost lăsată ca pedeapsă din vremea primilor noștri părinți, Adam și Eva, și niciodată moartea nu se va îndepărta de urmașii lor.

Așadar filosofii de mai sus, și mulți alții, au căutat neostenit acest Unic Lucru, și au descoperit că acel „ceva” care apără trupul omenesc de distrugere și prelungește viața, se poartă față de celelalte elemente asemenea Cerului; de aici (filosofii) au înțeles că Cerul (Eterul) este o substanță mai presus de cele Patru Elemente. Și așa cum Cerul, în raport cu celelalte elemente, este socotit a fi cea de-a cincea substanță (fiindcă ele sunt indestructibile, stabile, și nu suportă nici un amestec străin), tot astfel, acest Unic Lucru (comparat cu forțele corpului nostru) este

o esență indestructibilă, care curăță tot ce este nefolositor în trupurile noastre, și de aceea i s-a dat (din punct de vedere) filosofic numele arătat mai sus (adică, Cer).

(Acest Unic Lucru nu este nici uscat și fierbinte ca focul, nici rece și umed ca apa, nici cald și umed ca aerul, nici uscat și rece ca pământul. Ci este o alcătuire iscusită și desăvârșită a tuturor Elementelor, o combinație perfectă a forțelor naturale, o comuniune deosebită a virtuților spirituale, o unire indisolubilă a trupului cu sufletul. Este cea mai pură și mai nobilă substanță a unui corp indestructibil, care nu poate fi distrusă, nici nu i se poate face vreun rău de către Elemente, și este creată de Artă. Cu (această substanță) Aristotel a preparat un măr (care avea însușirea) să prelungească viața prin mirosul lui, (și de care s-a folosit și el) căci cu cincisprezece zile înaintea morții sale, nu mai putea nici să mănânce nici să bea din cauza vârstei lui înaintate.

Această Esență Spirituală, sau Unic Lucru, a fost dezvăluită lui Adam din înalt, și după ea au jinduit Sfinții Părinți; Hermes și Aristotel au numit-o Adevărul fără Minciună, cel mai sigur dintre toate lucrurile, Secretul tuturor Secretelor. (Această substanță) este Ultimul și cel mai înalt Lucru care trebuie căutat sub Ceruri, o minunată încheiere a unei lucrări filosofice prin care sunt descoperite roua Cerului și trăinicia Pământului. Ceea ce gura omului nu poate exprima se află pe de-a-ntregul în acest spirit.

După cum spune Morienus:

Cel care posedă lucrul acesta, are toate lucrurile și nu mai are nevoie de ajutor, căci în el se află toată fericirea (lumească) trecătoare, sănătatea trupului și bogăția pământească. Este spiritul celei de-a cincea substanțe, o Sursă a tuturor Bucuriilor (din sfera aflată sub razele lunii), reazemul Cerului și al Pământului, Cel care agită Marea și stârnește Vântul, Cel care aduce Ploaia, care întărește toate lucrurile, excelentul spirit de deasupra altor spirite Divine, cel care

ne dă sănătate, bucurie, pace, iubire, care îndepărtează ura și supărarea, care aduce bucuria și alungă tot Răul, care vindecă pe dată toate bolile, care distruge sărăcia și suferința, care ne călăuzește spre toate lucrurile bune, care curmă toate vorbele și gândurile rele (ale omului), împlinind dorința inimii sale, aducându-i smerita glorie pământească și viață lungă – însă, celor netrebnici, care se folosesc de acest lucru în scopuri rele, le aduce pedeapsa veșnică.

Acesta este Spiritul Adevărului, pe care lumea nu-l poate înțelege fără ajutorul Duhului Sfânt, sau fără sfaturile celor care îl cunosc. În plus, natura lui este misterioasă, tăria lui nu are asemănare, iar puterea lui e fără margini. Sfinții, încă de la începutul lumii, au dorit să vadă cum arată la înfățișare. Acest Spirit este numit Sufletul Lumii de către Avicenna, căci așa cum Sufletul mișcă toate mădulele corpului, tot astfel Spiritul acesta pune în mișcare toate corpurile. Și după cum Sufletul se află în toate mădulele corpului, tot așa Spiritul acesta se află în toate lucrurile elementare create. El este căutat de mulți, dar e descoperit numai de câțiva. Este zărit de departe și găsit în apropiere, fiindcă el există în orice lucru, în orice loc și în orice timp. El posedă puterile tuturor lucrurilor create, lucrarea lui o putem vedea în toate elementele, iar calitățile tuturor lucrurilor le găsim în el, ajunse la cel mai înalt grad de perfecțiune.

Datorită însușirilor acestei esențe, Adam și Patriarhii și-au păstrat sănătatea și s-au bucurat de o viață îndelungată și îmbelșugată. Când această esență a fost descoperită de către filosofi, în urma unei munci ostenitoare, ei au păstrat această descoperire în cel mai strașnic secret, folosindu-se în acest scop de un limbaj ciudat și vorbind în parabole, pentru ca el să nu ajungă la îndemâna celor ce nu erau vrednici să-l cunoască, sau altfel spus, să nu se arunce mărgăritarele la porci. Dacă oricine ar cunoaște acest secret, munca ar înceta, oamenii nu ar mai dori decât un singur lucru – să ducă o viață păcătoasă; întreaga

omenire ar ajunge la decădere și ruină, fiindcă s-a împotrivit lui Dumnezeu prin zgârcenie și lăcomie nemăsurate. Căci ochiul nu a văzut, nici urechea n-a auzit, și nici inima omului n-a înțeles cu ce fel de însușiri a înzestrat Cerul, în chip firesc, acest Spirit.

*

Așadar, am înfățișat pe scurt câteva din calitățile acestui Spirit, spre Slava lui Dumnezeu, pentru care oamenii cucernici ar trebui să-L preamărească smeriți pentru darurile Sale (daruri ale lui Dumnezeu, care mai apoi le vor fi date). În felul acesta doresc să vă arăt care sunt puterile și virtuțile pe care (Spiritul) le posedă în fiecare lucru, și de asemenea, înfățișarea lui exterioară, pentru ca astfel să fie mai ușor de recunoscut:

În prima lui stare, (Unicul Lucru) apare ca un corp de pământ impur, cu tot felul de imperfecțiuni. El are (în această stare) o natură pământească, vindecând toate bolile și rănilor din măruntaiele omului, dând o stare de bine și curățind materia purioasă, eliminând toate mirosurile grele și, în general, vindecând atât pe dinăuntru cât și pe dinafară.

În cea de-a doua lui natură, el apare ca un corp de apă oarecum mai frumos decât înainte, căci (deși păstrează unele imperfecțiuni) Virtutea lui este superioară acum. El este mult mai aproape de adevăr și mai spornic în lucrări. În această formă, el vindecă atât frigurile reci cât și pe cele fierbinți, și este un remediu împotriva otrăvurilor, pe care le elimină din inimă și plămâni, vindecând rănilor, purificând sângele, și dacă este luat de trei ori pe zi, aduce o mare ușurare pentru toate bolile.

În cea de-a treia sa natură, el ni se înfățișează ca un corp de aer, de natură uleioasă, eliberat de aproape toate impuritățile. În această formă el acționează minunat dând frumusețe și tărie corpului, și (dacă în mâncare se pune o cantitate mică din el) previne stările melancolice și inflamarea bilei, crescând cantitatea de sânge și spermă, ceea ce face ca să fie necesară luarea

de sânge în mod regulat. El stimulează dezvoltarea vaselor de sânge, vindecă membrele slăbite, redă puterea vederii, iar în procesul de creștere elimină tot ce este de prisos, și face bine afecțiunilor din mădule.

În cea de a patra natură, el ne apare sub o înfățișare de foc, învăpăiată (nu eliberat chiar de toate imperfecțiunile – este oarecum lichid și nu îndeajuns de uscat), înzestrat cu multe virtuți, făcându-l pe cel bătrân din nou tânăr și reînsuflețindu-l pe cel aflat în pagul morții, căci dacă unui asemenea bolnav i se va da, în vin, o cantitate din acest foc cam cât greutatea unui bob de orez, focul acesta ajunge la stomac, se duce la inimă înnoind-o imediat, îndepărtând toată umezeala dinainte și otrăvurile, și redând ficatului căldura naturală. Administrat în doze mici celor în vârstă, el elimină bolile caracteristice bătrâneții, dându-le oamenilor o inimă și un corp tânăr. De aici și denumirea de Elixir al vieții.

În cea de-a cincea și ultimă natură, el ni se înfățișează într-o formă luminoasă și strălucitoare, fără imperfecțiuni, strălucind ca aurul și argintul, formă în care el dispune de toate puterile și virtuțile de mai înainte, dar într-o mai mare măsură. (În acest stadiu) toată lucrarea lui naturală este socotită drept o adevărată minune.

Când este aplicat rădăcinilor unui copac uscat, acesta reînvie, căpătând frunze și făcând iarăși fructe. O lampă al cărei ulei este amestecat cu acest spirit continuă să ardă veșnic, fără ca uleiul să se termine vreodată. El preschimbă cristalele în cele mai prețioase pietre de toate culorile, aidoma celor ce sunt scoase din adâncul pământului; de asemenea, el poate face minuni de nedescris, care nu pot fi dezvăluite celor care nu merită acest lucru. El vindecă corpurile vii sau moarte fără a mai fi nevoie să se folosească leacuri. Îl iau drept martor pe Christos că spun adevărul, căci în el se unesc și se împreună toate influențele cerești.

Această esență descoperă, de asemenea, locurile unde se găsesc comorile îngropate în pământ și în mare, și transformă toate metalele în aur – sub Cer nu există nimic asemenea ei.

Acest spirit este secretul bine tănuț de la începuturi, deși a fost dăruit de Dumnezeu câtorva sfinți pentru dezvăluirea acestor comori spre Slava Sa – (acest Spirit) sălășluiește în aer, într-o formă glorioasă, luând cu sine pământul în cer, în timp ce din corpul său izvorăsc toate râurile cu apă vie. Acest spirit zboară la sânul cerului ca roua dimineții, duce focul aprins în apă, și își are locul strălucitor în cer.

Și deși toate cele scrise (de mine) pot fi socotite minciuni, totuși pentru cei inițiați vorbele mele sunt pline de adevăr... și devin posibile atunci când sensul lor tainic este înțeles așa cum se cuvine, căci Dumnezeu este minunat în lucrările Sale, iar înțelepciunea Lui este nemărginită.

Acest spirit, sub înfățișarea sa de foc, este numit Sandaraca; sub forma sa de aer este numit Kybrick; în cea de apă este numit Azoth; sub forma de pământ este numit Alcosoph și Aliocosoph. Întrucât (oamenii) sunt înșelați de aceste nume, fiind lipsiți de instrucția necesară, ei caută acest Spirit al Vieții socotind că-l pot afla în lucruri străine de Arta noastră. Dar cu toate că spiritul acesta, pe care noi îl căutăm pentru calitățile lui, este cunoscut sub toate aceste nume, totuși el nu se află în aceste corpuri și nici nu poate fi în ele.

Un spirit purificat nu poate apărea decât într-un corp corespunzător naturii lui. Și orice nume i s-ar atribui, n-ar trebui să ne închipuim că ar exista mai multe feluri de spirite, căci, orice s-ar spune, există doar un singur fel de spirit care lucrează peste tot și în toate lucrurile. Acesta este spiritul, care, atunci când se înalță, iluminează Cerul, când apune, capătă puritatea Pământului, iar când plutește îmbrățișează Apele. Spiritul acesta se numește Rafael, Îngerul lui Dumnezeu cel mai subtil și mai pur, căruia toți ceilalți îl dau ascultare ca unui Rege al lor.

Această substanță spirituală nu este nici cerească, nici diavolească, ci un corp puternic, pur și diafan, (un corp) aflat între ce este cel mai jos și ce este cel mai sus, lipsit de rațiune, dar spornic în lucrări; este corpul cel mai ales și mai frumos dintre toate celelalte lucruri cerești.

Această lucrare a lui Dumnezeu – mult prea profundă pentru a fi înțeleasă – este cel mai mare și bine păstrat secret al Naturii, este secretul suprem. Este Spiritul lui Dumnezeu, care la Începuturi umplea pământul și plutea pe deasupra apelor, pe care lumea nu-l putea cuprinde fără mijlocirea binevoitoare a Duhului Sfânt și a sfaturilor celor care cunoșteau aceste lucruri, și pe care întreaga lume îl dorește pentru înaltele sale calități. Spiritul acesta nu poate fi prețuit îndeajuns, căci el ajunge la planete, înalță norii, îndepărtează negura, dă lumină tuturor lucrurilor, transformă orice lucru în Soare și Lună, dăruiește tuturor sănătate și bogăție, îi curăță pe leproși, dă lumină ochilor, alungă suferința, vindecă bolile, descoperă locul unde sunt ascunse comorile și, în general, vindecă toate bolile.

Datorită acestui spirit, filozofii au inventat cele Șapte Arte Liberale și astfel au dobândit avuții. Printre aceștia, Moise a făurit vasele de aur din Arcă, și regele Solomon a făcut multe lucruri minunate în cinstea lui Dumnezeu. Totodată, Moise a construit tabernacolul, Noe (a construit) Arca, și Solomon (a ridicat) Templul. Astfel Ezdra a restabilit legea și Miriam, sora lui Moise, a ajuns să cinstească oșpeția; Avraam, Isaac și Iacob, precum și alți oameni drepti, au fost dăruiați cu viață lungă și bogății – și toți sfinții care au fost călăuziți (de spiritul acesta) l-au preamărit pe Dumnezeu.

Totuși a dobândi spiritul acesta e lucru anevoios, cu mult mai ostenitor decât dobândirea aurului și argintului, căci el este cel mai bun lucru din câte există. Dintre toate lucrurile pieritoare pe care omul și le poate dori în lume nici unul nu poate fi comparat cu acesta, și numai în el singur se află adevă-

rul. De aceea el este numit Piatra și Duhul Adevărului; în tot ce împlinește el nu se află nici un fel de trufie, și totuși nicidecum nu-l vom preamări îndeajuns. Eu nu sunt în stare să vorbesc pe cât s-ar cuveni despre virtuțile lui, deoarece înaltele lui însușiri și puteri depășesc puțința noastră de înțelegere, iar limba oamenilor nu le poate arăta. Mai mult chiar, în tot cuprinsul Naturii nu există nimic mai profund (decât el).

O, abis de nepătruns al Înțelepciunii lui Dumnezeu, care ai unit și cuprins în virtutea și puterea acestui Spirit Unic calitățile corpurilor existente! O cinste de negrăit și bucurie fără de margini dăruite omului muritor! Căci lucrurile pieritoare ale Naturii sunt restaurate grație harului acestui Spirit. O, taină a tainelor, cel mai secret dintre toate lucrurile secrete, (deopotrivă) lecuitor și leac al tuturor lucrurilor! Tu, descoperire ultimă în naturile pământești, darul ultim și neprețuit oferit Patriarhilor și Înțelepților, dorit atât de mult de lumea întreagă! O ce spirit minunat și vrednic de laudă este puritatea în care stau laolaltă bucuria, bogăția, împlinirea vieții și arta tuturor artelor, puterea care oferă inițiaților ei toate bucuriile materiale!

O, cunoaștere atât de dorită, neprețuită, mai presus de orice lucru aflat sub cerul Lunii, prin care Natura este întărită, iar inima și măduarele se reînnoiesc, tinerețea înfloritoare rămâne neschimbată, bătrânețea este alungată, slăbiciunea dispare, frumusețea este păstrată la starea ei desăvârșită, și belșugul cuprinde toate lucrurile plăcute oamenilor. O, tu substanță spirituală, fermecătoare, mai presus de orice lucru! O, tu putere minunată care învigozezi lumea întreagă! O, tu virtute de nebiruit, mai presus de tot ce există, deși (ești) disprețuită de către ignoranți, (ești) ținută la mare preț, cinste și slavă de către înțelepți; lucrând prin umorile (din trup), tu trezești morții, alungi bolile și redai glasul celor muribunzi!

O, tu comoară a comorilor, mister al misterelor, numit de Avicenna „substanța negrăită”; (tu ești) cel mai pur și mai per-

fect suflet al lumii, (ca tine) nu există nimic mai de preț sub cer, nimic mai nepătruns ca fire și putere, minunat în virtute și lucrare; tu nu ai egal printre creaturi și posezi virtuțile tuturor lucrurilor de sub Cer! Din tine curge apa vieții, uleiul și mierea tămăduirii veșnice, tu i-ai hrănit (pe cei aflați în neputință) cu miere și apă din stâncă.

De aceea Morienus spune: „Cel ce posedă (acest Spirit, acest Unic Lucru), posedă de asemenea toate lucrurile.”

Binecuvântat ești tu, Domnul Dumnezeu părinților noștri, căci tu le-ai dat profeților această cunoaștere și înțelegere pe care ei le-au ascuns (ca nu cumva să fie descoperite de cei orbi și de cei cufundați în necredința lumii) și prin care înțelepții și cucernicii Te-au slăvit! Cei care dezvăluie misterul unei asemenea învățături unor oameni care nu merită să afle aceste lucruri, sunt cei care rup sigiliul Revelației Cerești, jignind prin aceasta Măreția lui Dumnezeu și atrăgând asupra lor multe nenorociri și pedepse ale lui Dumnezeu. De aceea, îi rog pe toți creștinii care posedă asemenea cunoștințe să nu le împărtășească nimănui, în afară de cei care trăiesc ascultând de poruncile Domnului și în virtute, și care Îl preamăresc pe Dumnezeu, Cel ce a dat omului o asemenea comoară. Mulți o caută, dar puțini o găsesc. De aceea oamenii impuri și cei care duc o viață păcătoasă nu sunt vrednici de ea.

Așadar, această Artă este hărăzită a fi arătată doar celor care se tem de Dumnezeu, întrucât ea nu poate fi cumpărată cu bani. Mărturisesc înaintea lui Dumnezeu că vorbele mele sunt adevărate, deși acest lucru pare cu neputință neghiobilor, căci nimeni până acum nu a cercetat Natura atât de adânc. Atotputernicul fie laudat pentru că a creat această Artă și a dezvăluit-o oamenilor cu frică de Dumnezeu. Amin.

Și astfel s-a împlinit această neprețuită și minunată lucrare, menită să dezvăluie spiritul ocult, în care sunt tănuite secretele

și misterele lumii. Spiritul acesta este o putere minunată, maiestuoasă și divină, întrucât cuprinde la sânul său lumea întreagă și este mai presus de (cele patru) Elemente și de a cincea Substanță.

Lui Trismegistus Spagyros al nostru.
Isus Christos Nemuritorul fie mărit și slăvit.
Amin.

ANEXA 1

Arborele alchimic

Din cartea lui Manly Hall, *Doctrinile secrete*, redăm alăturat un extras din Capitolul referitor la alchimie:

„Atunci Înțeleptul a spus: «Lăsați deoparte inelele și podobeale voastre, scoateți vă încălțările, și urmați mă». Și Alexandru (Macedon) făcu întocmai. Și alegând trei dintre Prinți, iar pe ceilalți lăsându-i în așteptarea sa, îl urmă pe Înțelept până ce ajunseră la Arborii Soarelui și ai Lunii. Alexandru văzu atunci că Arborele Soarelui are frunzele din aur roșu, iar Arborele Lunii are frunzele din argint, amândoi fiind minunați.

Apoi, la îndemnul Înțeleptului, Alexandru întrebă Arborii dacă se va putea întoarce triumfător în Macedonia, la care Arborii i au răspuns că aceasta nu e cu putință, dar că el va mai trăi încă un an și opt luni, după care va muri datorită unei cupe otrăvite. Întrebându-i cine anume i-ar putea da otrava, el nu a primit nici un răspuns, dar mai departe, Arborele Lunii i-a mai spus că Mama lui, după o moarte tragică și rușinoasă, va rămâne mult timp neîngropată, și că fericirea le fusese rezervată surorilor lui.”

Se spune că așa numiții arbori vorbitori, aveau încrustate table cu litere, prin care oracolele puteau fi invocate, astfel că la un moment dat cărțile scrise pe scoarța copacilor au fost numite „copaci vorbitori”. Dificultatea stabilirii originii alchimiei este datorată neștiinței noastre în privința dispariției continentului Atlantida. Se pare că Marele Arcanum a fost cel mai prețuit dintre secretele clericalismului ocult din Atlantida, iar atunci

când pământul Atlantidei s-a scufundat, dispărând de pe hartă, hierofanții care dețineau misterul focului au adus formula în Egipt, unde a rămas timp de secole în posesia filosofilor și a înțelepților. Treptat, acest secret a pătruns și în Europa, unde se păstrează intact până în zilele noastre.

În lucrarea sa *Cheia Alchimiei*, Samuel Norton împarte în paisprezece etape procesele și operațiile prin care trec substanțele alchimice, din momentul în care sunt puse în eprubetă până ce acestea devin medicament pentru plante, minerale sau oameni. Când sunt luate împreună, aceste operații alcătuiesc așa-zisul „Arbore hermetic”:

Fiecare ramură simbolizează una din cele patrusprezece operații ale procesului alchimic:

1. DIZOLVAREA operația de trecere dintr-o stare solidă sau gazoasă într-o stare lichidă.
2. FILTRAREA operația de separare tehnologică a unui lichid de particulele nedizolvate ce se găsesc în el.
3. EVAPORAREA trecerea sau transformarea dintr-o stare solidă sau gazoasă într-o stare de vapori, cu ajutorul căldurii.
4. DISTILAREA operația de separare a unui lichid volatil, subtil, de părțile sale de substanță densă.
5. SEPARAREA operația de descompunere a substanțelor în elementele lor componente.
6. RECTIFICAREA operația de rafinare sau purificare a oricărei substanțe prin distilare repetată.
7. CALCINAREA operația de transformare într-o pulbere sau cenușă, prin acțiunea căldurii, și prin care are loc eliminarea substanței volatile din materie.
8. MIXAREA amestecarea diferitelor elemente într-o nouă compoziție.
9. PURIFICAREA (prin putrefacție) dezintegrarea elementelor prin descompunere spontană; putrezire prin mijloace artificiale.
10. INHIBAREA procesul de împiedicare sau de restrângere.
11. FERMENTAREA operația de transformare a substanțelor organice într-o compoziție nouă, sub acțiunea unui ferment.
12. FIXAREA procesul prin care o substanță își pierde starea de fluiditate, devenind o substanță solidă.
13. MULTIPLICAREA operația de multiplicare sau de creștere numerică; starea de a fi multiplicat.
14. PROIECȚIA procesul transmutării metalelor de bază în aur.

ANEXA 2

Termeni și simboluri alchimice

1. Aer – Element alchimic, activ, masculin; îmbinare a calităților *cald* și *umed*, alcătuind mediul exterior și fiind totodată constituent al spiritelor; amestec de *aer* și *foc*, prefigurând *Spiritus Vitae* sau *Spiritus Universalis* al alchimiștilor.
2. Alambic – (arab. Al-anbiq, de la grec. ambix = cupă, capitel de distilare) Întregul aparat de distilat, format din *curcubita* (vasul cu substanțele de distilat), *alambic* (capul, partea superioară) cu un „cioc” curbat care conducea vaporii la un *receptor* unde se condensau.
3. Alb - Culoarea-simbol a argintului, Lunei, a elementului *apă*; a doua fază a Operei, numită *albedo* (după faza *nigredo*), când conținutul din vas (conținutul oului filosofic) începe să se deschidă la culoare până ce devine de un alb strălucitor. Dacă nu se trece la ultima fază (*rubedo*), din conținutul albificat se prepară *elixirul alb* pentru transmutarea în argint.
4. Alcohol – Esență, chintesență, alcool.
5. Alkahest – Dizolvant universal. Mercurul comun, dizolvant al metalelor. Acid.
6. Apa - Element alchimic, pasiv, feminin; îmbinare a calităților *rece* și *umed*. Origine a vieții. Opera alchimică reprezintă figurat unirea *apei* cu *focul* (unirea contrariilor). Simbol al abluțiilor purificatoare.
7. Arcana – Mister, taină a Naturii. Medicament sau partea activă din extrasele minerale, vegetale sau animale.
8. Arheus - Agent ignic misterios, care produce maturarea metalelor în sânul pământului, coacerea fructelor și reglează procesele vitale din organismul animalelor.
9. Argint - Al doilea metal nobil, după aur, corespunzând Lunei. Materia în stadiul *albedo*. Principiul pasiv, feminin, apos, rece. Culoarea albă.

10. Aripă - Volatilitatea unei substanțe. Principiu aerian. Sublimare. Tăierea aripilor simbolizează pierderea volatilității, fixarea substanței.
11. Aur - Cel mai nobil metal, inalterabil și strălucitor, corespunzând Soarelui. Principiu activ, masculin, uscat și cald. Culoarea galben auriu sau roșu. Simbol al cunoașterii și nemuririi. Perfecțiunea materială și spirituală. Transmutarea în aur semnifică dobândirea cunoașterii, a nemuririi.
12. Auripigment - Sulfura galbenă de arsen cu aspect sidefiu, lucios, auriu, bănuț de alchimisti că ar conține aur (arsenikon).
13. Azoth - (al-zauq = mercur) Mercurul filosofic, „mercurul nostru” înțeles mistic. Totul, alcătuit din Început și Sfârșit: A-prima literă din alfabetele latin, grec și ebraic; Z, O, Th-ultimele litere.
14. Conjunctio - Nuntă chimică (*nuptiae chymicae*) celebrată de Rege și Regină (Soare și Lună, Roșu și Alb, Sulf și Mercur) simbolizând unirea principiilor Masculin și Feminin, care în retorta alchimistului înseamnă aducerea în stadiul de simpatie sau afinitate a două (sau mai multe) substanțe, refăcând unitatea și plenitudinea Începutului.
15. Cer - Transcendență, sacralitate, perfecțiune. Simbolic, este opus pământului. Alchimia orientală a făcut primele analogii între Cer (Macrocosmos) și Om (Microcosmos).
16. Corb - Faza de *nigredo* (putrefacție sau descompunere). Tăierea corpului sau a capului corbului semnifică operațiuni de fierbere, digestie, îmbibare, caracteristice fazei negre.
17. Creuzet - Vas ceramic rezistent la temperatură înaltă, folosit la topirea metalelor, având baza mai mică decât gura de formă circulară sau triunghiulară. În el se executa operația de proiecție alchimică.
18. Element - Constituentul „formal” primar, simplu, al corpurilor din natură. Alchimia tradițională, pe baza teoriilor antice, admitea patru elemente: foc, aer, apă, pământ, la care s-a adăugat ulterior al cincilea, eterul, de natură spirituală.
19. Elixir - Băutura vieții, panaceu, piatra filosofală sub formă solubilă. Aur potabil. Tinctura obținută din piatra filosofală, prin dizolvare, putând vindeca orice boală și redând tinerețea. *Elixirul roșu* este pudra de proiecție (piatra filosofală) folosită ca „ferment”.

- Elixirul alb* este piatra la stadiul *albedo*, transmutând în argint și stimulând creșterea mineralelor și a vegetalelor.
20. Embrion (germene, sămânță) - Stadiul incipient (primar) al pietrei filosofale. Embrionul se găsește în toate regnurile, inclusiv în cel mineral. Prin maturizarea lui (în mine sau în cuptorul alchimistului, aidoma copilului din pântecele mamei) devenea metal, operațiunea perfectă conducând la obținerea aurului (pietrei filosofale).
 21. Esență - Extract, tinctură, calitate principală, partea cea mai evoluată a corpului. Se obținea, de regulă, prin distilare.
 22. Fenix (Phoenix) - Pasărea mitică longevivă ce renaște la 500 de ani din propria-i cenușă, simbol christic și al pietrei filosofale. Opera în faza de *rubedo*. Mercurul desăvârșit.
 23. Foc - Element alchimic, activ, masculin, îmbinare a calităților *cald* și *uscat*. Principiu al mișcării, energiei, căldurii și vieții. Centru spiritual, arhetip al sufletului.
 24. Galben - Culoarea simbolică a soarelui și a aurului. Culoarea imperială, solară, a Credinței și eternității. Faza *citrinas* (galbenă) a Operei.
 25. Hermes - Mercur, zeul comerțului și al meseriilor, patron al hoților, mesager al zeilor. Hermes Trismegistus patrona artele, scrisul, misterele, alchimia.
 26. Luna - Argint. Principiu feminin, volatil, umed. Mercurul filosofic. Apa mercurială, rece și umedă.
 27. Magister - Transmutarea în ansamblul ei. Materia folosită la obținerea Lapisului (Pietrei Filosofale) sau chiar Lapisul (Piatra). Medicament. Arcanum. Micul Magister: transmutarea în argint. Marele Magister: transmutarea în aur.
 28. Magnesia - Materia primă a Operei. „Plumbul” ce urmează să fie albit.
 29. Materia primară - Materia haotică a începuturilor, conținând în potență cele patru elemente. Materia primă a alchimistilor.
 30. Mercur - Planeta nedefinită; androgin, hermafrodit. Principiul feminin, volatil, pasiv apos, umiditate radicală, opus Sulfului (principiul masculin). Argint viu, mercur obișnuit. Hermes Mercurius, zeul cu caduceu.

31. Mercurul Filosofilor – Spiritul Universal, Mercurul alchimistilor.
32. Metal – După Paracelsus, metalele sunt planetele lumii subterane. Regimurile Operei au denumirile metalelor (planetelor). Simbol al planetelor. Metalul ia naștere în matricea pământului din Sulf și Mercur, sub acțiunea influxurilor planetare.
33. Negru – Culoarea simbolică a plumbului, a elementului pământ. Prima fază a Operei alchimice, numită și *nigredo*, când conținutul devine negru. Putrefacție. Descompunere.
34. Ou – Principiul generator al Lumii, al elementelor. Ființa primară, germenul primordial. Unitatea celor patru elemente: coaja (pământ), stratul de aer (aer), albușul (apă), gălbenușul (foc).
35. Oul Filosofic – Vasul hermetic conținând materia primă. Prin „clo-cire” rezultă Piatra Filosofală.
36. Proiecție – Operație alchimică de adăugare a pudrei de proiecție (piatra filosofală sub formă de pulbere roșie) la un metal topit spre a fi transmutat în aur.
37. Rege/Regină – Principii alchimice: Sulf/Mercur, Bărbat/ Femeie, Soare/Lună. Ei se îmbăiază, se închid în camera nupțială (oul filosofic). Căsătoria: faza de conjuncție.
38. Roșu – Culoarea simbolică a Soarelui și a aurului filosofal, a elementului foc. Purpura regală. A treia și ultima fază a operei: *rubedo*, când conținutul se transformă într-o pulbere roșie, pudră de proiecție. Maturarea Mercurului filosofic. Faza dominată de Soare (aur).
39. Sare – Unul din cele trei principii paracelsiene. Hrană. Transmutare materială și spirituală. Mediator între acid și bază. Cristalul cubic.
40. Soare – Simbol polivalent. Centrul cerului, inima și ochiul lumii. Rege, împărat, Aur, soarele metalelor. Este cald și uscat (foc).
41. Spirit – Substanța ideală, necorporală, incoruptibilă, eternă. Principiu opus materiei. Orice parte subtilă, foarte volatilă a unui corp. *Spiritus Vitae*: spirit universal, spirit astral, subtil, volatil, atotpă-trunzător.
42. Solutio – Solvire. Operație alchimică de separare a părților dense de cele subtile, a fixului de volatil. Este opusă coagulării. Dizolvarea, calcinarea, digestia, distilarea sunt solviri. Maxima hermetismului alchimic „Solve et coagula” se referă la toate operațiile realizate în cadrul Operei.
44. Sublimare – Purificare. Distilare. Materia subtilă (volatilă) sublimează, tinde să se ridice, în vas rămânând materia terestră, grosieră, solidă.
45. Suflet – Principiu vital, suflu al vieții. Granița între muritor/ nemuritor, material/imaterial.
46. Sulf – Principiu masculin, fix, activ. Sufletul aflat în materie, asociat focului secret. Împreună cu Mercurul sunt generatorii metalelor.
47. Tinctură – Elixir. Piatra Filosofală. Lichid miraculos cu proprietăți tinctoriale (de vopsire) a metalelor.
48. Vitriol – Corp cristalin, sticlos. Cristale de sulfați. Acid sulfuric.
49. Vultur – Volatilizare. Sublimare. Aer. Acizii utilizați în Operă. Sare volatilă. Aur. Principiu spiritual.

CUPRINS

TABULA SMARAGDINA	5
Partea întâi - ISTORIA	9
Capitolul I	
ÎNCEPUTURILE ALCHEMIEI	11
Capitolul II	
ALCHIMIȘTII EUROPENI TIMPURI	17
Capitolul III	
POVESTEA LUI NICHOLAS FLAMEL	21
Capitolul IV	
BASILE VALENTIN	30
Capitolul V	
PARACELSUS	36
Capitolul VI	
ALCHIMIA ÎN SECOLELE XVI ȘI XVII	43
Capitolul VII	
ALCHIMIȘTII ENGLEZI	51
Capitolul VIII	
CONTELE DE SAINT-GERMAIN	62
Partea a doua - TEORIA	69
Capitolul I	
ORIGINEA METALELOR	71
Capitolul II	
SPIRITUL MERCURULUI	78
Capitolul III	
CHINTESENȚA (I)	85

CHINTESENȚA (II)	90
Capitolul IV	
CHINTESENȚA ÎN VIAȚA ZILNICĂ	94
Partea a treia - PRACTICA	101
Capitolul I	
MEDICAMENTE OBTINUTE DIN METALE	103
Capitolul II	
ALCHIMIA APLICATĂ	111
CONCLUZII	120
Tractatus Aureus („Tratatul de aur al lui hermes”)	122
Cartea Revelației lui Hermes	138
ANEXA 1 - Arborele alchimic	148
ANEXA 2 - Termeni și simboluri alchimice	151

Colecția
MISTERE DEZVĂLUITE

1.	Adolph Franck	DOCTRINA KABBALEI.
FILOSOFIA RELIGIOASĂ
A EVREILOR
2.	Jean Mallinger	PITAGORA
ȘI MISTERELE ANTICHITĂȚII
3.	Archibald Cockren	ALCHIMIA.
MAESTRUL ȘI MAREA OPERĂ
4.	Thomas Keightley	TEMPLIERII.
O SOCIETATE SECRETĂ DIN
EVUL MEDIU
5.	Wynn Westcott	NUMERELE
ȘI PUTEREA LOR OCULTĂ
6.	Albert G. Mckey	FRANCMASONERIA.
ISTORIA, SIMBOLISMUL
ȘI FILOSOFIA EI

EDITURA **HERALD**

OP.10 - CP.33 Sect. II București
Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60
Mob: 0744.888.388, 0745.050.020
website: www.edituraherald.ro
e-mail: office@edituraherald.ro